

Uniwersytet Rzeszowski

Załącznik nr 1

do Uchwały Nr 66/2019

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej

z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Ocena programowa

Profil ogólnoakademicki

Raport Samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

UNIWERYSTET RZESZOWSKI

ul. Rejtana 16c, 35-959 Rzeszów

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **PRACA SOCJALNA**

1. Poziom/y studiów: **I stopnia**
II stopnia
2. Forma/y studiów: **stacjonarne i niestacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2}
nauki socjologiczne

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Nauki socjologiczne	I stopień - 180	100
	II stopień - 120	100

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
Nie dotyczy			

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

² W okresie przejściowym do dnia 30 września 2019 uczelnie, które nie dokonały przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych lub artystycznych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.) podają dane dotyczące dotychczasowego przyporządkowania kierunku do obszaru kształcenia oraz wskazania dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Kierunek: Praca socjalna

Stopień: I

Wiedza: absolwent zna i rozumie

Symbol KEU	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK
K_W01	w stopniu zaawansowanym charakter pracy socjalnej, jej miejsce w systemie nauk społecznych, powiązania z innymi dyscyplinami	P6S_WG
K_W02	w stopniu zaawansowanym terminologię używaną w pracy socjalnej	P6S_WG
K_W03	elementy struktur społecznych wchodzących w skład instytucji życia publicznego oraz ich instrumenty formalno-prawne	P6S_WG
K_W04	instytucje regionalne, krajowe i międzynarodowe przeciwdziałające wykluczeniu społecznemu i działające na rzecz integracji społecznej	P6S_WG
K_W05	prawidłowości i zaburzenia więzi społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności ich dysfunkcje	P6S_WG
K_W06	relacje zachodzące w życiu społecznym z perspektywy pracy socjalnej	P6S_WK
K_W07	uwarunkowania przyrodnicze, psychologiczne, ekonomiczne i prawne dające podstawy zrozumienia systemu człowiek-środowisko oraz procesy gwarantujące funkcjonowanie psycho-społeczne człowieka	P6S_WK
K_W08	mechanizmy funkcjonowania człowieka w strukturach społecznych i instytucjach życia publicznego	P6S_WK
K_W09	sposoby pozyskiwania danych do analizy zjawisk z obszaru pracy socjalnej i identyfikowania rządzących nimi prawidłowości	P6S_WG
K_W10	stosowane metody, techniki i narzędzia badawcze, podstawowe tradycje badań społecznych, projektowanie i prowadzenie badań w naukach społecznych	P6S_WG
K_W11	normy prawne, zawodowe, etyczne i reguły organizujące struktury i instytucje społeczne działające na rzecz integracji społecznej oraz współpracy z otoczeniem; systemy normatywno-prawne i mechanizmy kontroli społecznej, zgodne z zasadami etyki zawodowej, cele organizacji, funkcje struktury i instytucje społeczne oraz rządzące nimi prawidłowości; zasady oraz etykę zawodu pracownika socjalnego	P6S_WK
K_W12	procesy przemian w obrębie systemów, instytucji i struktur społecznych oraz ich uwarunkowania i skutki; procesy kształtowania się struktur i instytucji społecznych w tradycyjnych i współczesnych koncepcjach teoretycznych; strukturę i zakres działania poszczególnych instytucji społecznych w wymiarze lokalnym	P6S_WK
K_W13	podstawowe pojęcia i zasady z zakresu prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej	P6S_WK
K_W14	ścieżki projektowania własnego rozwoju w obszarze pracy socjalnej	P6S_WG
	zasady tworzenia i podejmowania działań skierowanych na	

K_W15	rozwiązywanie problemów z zakresu pracy socjalnej	P6S_WK
Umiejętności: absolwent potrafi		
Symbol KEU	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK
K_U01	prawidłowo interpretować zjawiska społeczne (kulturowe, polityczne, prawne, ekonomiczne) i identyfikować ich związek z problematyką pracy socjalnej; prawidłowo rozróżniać zjawiska społeczne (kulturowe, polityczne, prawne, ekonomiczne) ważne dla procesów kształtujących problemy związane z pracą socjalną	P6S_UW
K_U02	wykorzystywać wiedzę teoretyczną o procesach zachodzących w społeczeństwie do szczegółowego opisu kwestii związanych z pracą socjalną; wykorzystać teoretyczną wiedzę o jednostkowych procesach zachodzących w społeczeństwie do budowania sposobów działania mających na celu tworzenie i doskonalenie systemu funkcjonowania pracy socjalnej; wykorzystywać wiedzę wynikającą z diagnozowania procesów i zjawisk społecznych w praktyce pracy socjalnej	P6S_UW
K_U03	analizować samodzielnie przyczyny i przebieg ważnych dla wykonywania pracy socjalnej procesów i zjawisk społecznych (kulturowych, politycznych, prawnych, ekonomicznych); prognozować procesy i zjawiska społeczne (kulturowe, polityczne, prawne, ekonomiczne) zachodzące w społeczeństwie i prowadzące do zagrożeń ubóstwem i wykluczeniem społecznym, innowacyjnie wykorzystując standardowe metody i narzędzia stosowane w obszarze pracy socjalnej	P6S_UW
K_U04	Komputerowo opracowywać i analizować dane gromadzone przez pracowników socjalnych w systemie pomocy społecznej	P6S_UW
K_U05	samodzielnie posługiwać się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, moralnymi) w celu rozwiązania konkretnych zadań z zakresu pracy socjalnej	P6S_UW
K_U06	wykorzystywać w sposób praktyczny zalecenia zawarte w kodeksie etycznym zawodu pracownika socjalnego i stosować standardy postępowania	P6S_UW
K_U07	samodzielnie analizować kulturowy dorobek człowieka	P6S_UW
K_U08	wykorzystywać samodzielnie zdobytą wiedzę w praktycznym zawodowym działaniu jako pracownik socjalny do rozstrzygania dylematów pojawiających się w pracy zawodowej (w tym dylematów etycznych)	P6S_UO
K_U09	analizować i innowacyjnie rozwiązywać konkretne problemy społeczne oraz przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu proponując w tym zakresie odpowiednie rozstrzygnięcia	P6S_UW
K_U10	samodzielnie i efektywnie wykorzystywać powierzone mu do dyspozycji środki w celu wykonywania typowych dla pracownika socjalnego zadań zawodowych	P6S_UO
K_U11	Analizować zjawiska społeczne oraz w sposób praktyczny realizować podstawowe role zawodowe pracownika socjalnego	P6S_UO

K_U12	analizować i uzasadniać ludzkie zachowania, ich motywy i konsekwencje (społeczne, kulturowe, prawne i ekonomiczne)	P6S_UK
K_U13	przygotowywać typowe prace pisemne w języku polskim oraz analizować teksty w języku obcym w zakresie problematyki pracy socjalnej dotyczące zagadnień szczegółowych, przy wykorzystaniu podstawowych ujęć teoretycznych, obserwacji i doświadczeń praktycznych, a także zróżnicowanych źródeł	P6S_UK
K_U14	przygotowywać samodzielnie wystąpienia ustne w języku polskim oraz w języku obcym, w zakresie problematyki pracy socjalnej, dotyczące zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także zróżnicowanych źródeł	P6S_UK
K_U15	samodzielnie dokonywać tłumaczenia i interpretacji tekstów w zakresie problematyki pracy socjalnej w języku obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	P6S_UK
K_U16	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	P6S_UU
K_U17	doskonalić umiejętności w zakresie rozwoju osobistego, w tym wyznaczania kierunków własnego rozwoju i kształcenia zawodowego oraz dokształcania się w sferze zawodowej	P6S_UU
K_U18	planować pracę indywidualną i zespołową oraz współdziałać w zespole, samodzielnie określać i wyznaczać priorytety w działaniach zespołowych	P6S_UO
K_U19	wyznaczać kierunki rozwoju osobistego i podejmować samokształcenie z zakresu pracy socjalnej w wymiarze interdyscyplinarnym z uwzględnieniem rozwoju dorobku zawodu, a także podtrzymywania etosu zawodowego	P6S_UU

Kompetencje społeczne: absolwent jest gotów do

Symbol KEU	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK
K_K01	organizowania kontaktów z otoczeniem społecznym (interesariuszami zewnętrznymi) oraz współpracy na rzecz rozwiązywania problemów z zakresu problematyki pracy socjalnej	P6S_KO
K_K02	inicjowania działań na rzecz interesu publicznego	P6S_KO
K_K03	rozstrzygania kwestii etycznych w oparciu o aksjologiczne aspekty zawodu pracownika socjalnego	P6S_KK
K_K04	rozpoznawania aksjologicznych problemów pracy socjalnej w kontekście etyki zawodowej i społecznej odpowiedzialności	P6S_KK
K_K05	posługiwania się podstawowymi podejściami teoretycznymi w analizowaniu różnych aspektów ludzkich zachowań w celu diagnozowania, prognozowania oraz formułowania programów działań socjalnych	P6S_KK
	myślenia w sposób przedsiębiorczy oraz uczestnictwa w grupach,	

K_K06	organizacjach, instytucjach podejmujących działania socjalne i realizujących projekty społeczne	P6S_KO
K_K07	adaptacji i działania w sytuacjach trudnych oraz negocjowania stanowisk rozpoznając własne ograniczenia w pracy z innymi	P6S_KK

Kierunek: Praca socjalna

Stopień: II

Wiedza: absolwent

Symbol KEU	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK
K_W01	ma pogłębioną wiedzę na temat możliwości i ograniczeń rozwojowych człowieka w świetle teorii naukowych oraz posiada pogłębioną wiedzę z zakresu pracy socjalnej, organizacji systemu pomocy społecznej, obejmującą współczesne teorie i nowe tendencje, które umożliwiają zrozumienie istoty pracy socjalnej oraz jej powiązań z innymi dyscyplinami	P7S_WG
K_W02	zna i stosuje terminologię używaną w pracy socjalnej oraz jej zastosowanie w dyscyplinach pokrewnych na poziomie rozszerzonym	P7S_WG
K_W03	posiada rozszerzoną wiedzę w zakresie funkcjonowania elementów struktur społecznych wchodzących w skład instytucji życia publicznego oraz ich instrumenty formalno-prawne	P7S_WG
K_W04	ma pogłębioną wiedzę w zakresie funkcjonowania instytucji regionalnych, krajowych i międzynarodowych przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu i działających na rzecz integracji społecznej	P7S_WG
K_W05	zna prawidłowości i zaburzenia więzi społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności ich dysfunkcje	P7S_WG
K_W06	zna i analizuje relacje zachodzące w życiu społecznym z perspektywy pracy socjalnej	P7S_WK
K_W07	posiada pogłębioną wiedzę w zakresie uwarunkowań przyrodniczych, psychologicznych, ekonomicznych i prawnych dających podstawy zrozumienia systemu człowiek-środowisko oraz procesy gwarantujące funkcjonowanie psychospołeczne człowieka	P7S_WK
K_W08	zna i rozumie mechanizmy funkcjonowania człowieka w strukturach społecznych i instytucjach życia publicznego oraz fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji	P7S_WK
K_W09	posiada pogłębioną wiedzę w zakresie sposobów pozyskiwania danych do analizy zjawisk z obszaru pracy socjalnej i identyfikowania rządzących nimi prawidłowości	P7S_WG
K_W10	ma pogłębioną wiedzę w zakresie stosowania różnorodnych metod, technik i narzędzi badawczych oraz zna podstawowe tradycje badań społecznych, projektowanie i prowadzenie badań w naukach społecznych	P7S_WG

K_W11	zna normy prawne, zawodowe, etyczne i reguły organizujące struktury i instytucje społeczne działające na rzecz integracji społecznej, mechanizmy kontroli społecznej, reguły współpracy z otoczeniem oraz rządzące nimi prawidłowości	P7S_WK
K_W12	ma uporządkowaną wiedzę w zakresie procesów przemian, struktury i organizacji systemu pomocy społecznej, z uwzględnieniem działań pracowników socjalnych	P7S_WK
K_W13	ma pogłębioną wiedzę na temat działań instytucji i organizacji z obszaru pomocy społecznej, służących realizacji polityki społecznej	P7S_WK
K_W14	zna i rozumie główne pojęcia i zasady z zakresu prawa autorskiego oraz konieczność zarządzania zasobami własności intelektualnej	P7S_WK
K_W15	ma uporządkowaną wiedzę na temat fundamentalnych zasad i norm etycznych oraz etyki zawodu pracownika socjalnego	P7S_WK
K_W16	posiada umiejętności projektowania ścieżki własnego rozwoju w obszarze pracy socjalnej w kontekście rozwoju różnych form przedsiębiorczości, w tym zasad zarządzania zasobami własności przemysłowej oraz formami indywidualnej przedsiębiorczości	P7S_WK
K_W17	zna i analizuje zasady tworzenia i podejmowania działań skierowanych na rozwiązywanie problemów z zakresu pracy socjalnej z zastosowaniem programów i projektów społecznych	P7S_WG

Umiejętności: absolwent potrafi

Symbol KEU	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK
K_U01	potrafi prawidłowo rozróżniać, interpretować, wykorzystywać zjawiska społeczne (kulturowe, polityczne, prawne, ekonomiczne) oraz relacje między nimi przy pomocy pojęć i teorii pracy socjalnej dla procesów kształtujących problemy związane z pracą socjalną	P7S_UW
K_U02	potrafi zastosować wiedzę teoretyczną do opisu, diagnozowania i praktycznego analizowania złożonych jednostkowych sytuacji społecznych zachodzących w społeczeństwie, do budowania innowacyjnych sposobów działania mających na celu tworzenie i doskonalenie systemu funkcjonowania pracy socjalnej, wykorzystując zasoby środowiska społecznego i poszczególnych jednostek	P7S_UW
K_U03	posiada umiejętność krytycznego analizowania przyczyn i przebieg ważnych dla wykonywania pracy socjalnej procesów i zjawisk społecznych (kulturowych, politycznych, prawnych, ekonomicznych)	P7S_UW
K_U04	potrafi wykorzystywać wiedzę wynikającą z diagnozowania nietypowych problemów w nieprzewidywalnych warunkach	P7S_UW
K_U05	potrafi prognozować procesy i zjawiska społeczne (kulturowe, polityczne, prawne, ekonomiczne) zachodzące w społeczeństwie i prowadzące do zagrożeń różnymi problemami, zarówno w środowisku rodzinnym jak i społecznym oraz innowacyjnie wykorzystywać standardowe metody i narzędzia stosowane w obszarze pracy socjalnej	P7S_UW

K_U06	umie sprawnie stosować właściwe metody i narzędzia, w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne oraz opracowywać i analizować dane gromadzone przez pracowników socjalnych w systemie pomocy społecznej	P7S_UW
K_U07	potrafi posługiwać się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, moralnymi) w celu rozwiązania konkretnych zadań z zakresu pracy socjalnej	P7S_UW
K_U08	posiada umiejętność wykonywania w sposób praktyczny zaleceń zawartych w kodeksie etycznym zawodu pracownika socjalnego i stosować standardy postępowania z wykorzystaniem nowej wiedzy	P7S_UW
K_U09	potrafi samodzielnie analizować kulturowy dorobek człowieka	P7S_UW
K_U10	potrafi pracować w zespole i koordynować działania zespołu, umie przyjmować i wyznaczać zadania. Ma pogłębione umiejętności organizacyjne, pozwalające na realizację celów związanych z projektowaniem i podejmowaniem działań profesjonalnych. Potrafi przyjąć rolę lidera wykorzystując innowacyjne rozwiązania w działaniach pomocowych budując własne kompetencje zawodowe	P7S_UO
K_U11	potrafi analizować i innowacyjnie rozwiązywać konkretne problemy społeczne odpowiednio uzasadniając swoje stanowisko oraz przeciwdziałać aktualnym problemom społecznym, proponując w tym zakresie odpowiednie rozstrzygnięcia	P7S_UW
K_U12	potrafi samodzielnie i efektywnie wykorzystywać powierzone mu do dyspozycji środki w celu wykonywania typowych dla pracownika socjalnego zadań zawodowych	P7S_UO
K_U13	posiada umiejętność analizy zjawisk społecznych oraz w sposób praktyczny realizować fundamentalne i nowe role zawodowe pracownika socjalnego	P7S_UO
K_U14	potrafi sprawnie, w sposób klarowny, spójny i precyzyjny porozumiewać się przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych, prowadzić debatę, zarówno ze specjalistami z zakresu pracy socjalnej, jak i innymi odbiorcami	P7S_UK
K_U15	posiada pogłębioną umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych oraz wystąpień ustnych w języku polskim języku i obcym, dotyczących zagadnień szczegółowych, przy wykorzystaniu podstawowych ujęć teoretycznych, obserwacji i doświadczeń praktycznych, a także zróżnicowanych źródeł	P7S_UK
K_U16	potrafi samodzielnie dokonywać tłumaczeń i interpretacji tekstów w zakresie problematyki pracy socjalnej w języku obcym zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ESKOKJ (Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego) oraz uczestniczy w zajęciach prowadzonych w językach obcych, ma również umiejętność kontaktowania się z przedstawicielami zagranicznych środowisk naukowych.	P7S_UK
K_U17	potrafi planować własny rozwój zawodowy oraz dbać o podnoszenie swoich kwalifikacji m.in. poprzez uczestnictwo w: szkoleniach, warsztatach, seminariach oraz studiach podyplomowych i kursach specjalizacyjnych dla pracowników socjalnych	P7S_UU

Kompetencje społeczne: absolwent

Symbol KEU	Kierunkowe efekty uczenia się	Odniesienie do charakterystyk drugiego stopnia PRK
K_K01	krytycznie ocenia poziom swojej wiedzy i umiejętności, odczuwa potrzebę ciągłego uczenia się oraz doskonalenia swoich umiejętności społecznych i zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych metod i środków	P7S_KK
K_K02	potrafi określić priorytety, utożsamia się z wartościami, celami i zadaniami pomocy społecznej, odznacza się dojrzałością i zaangażowaniem w projektowaniu i realizowaniu zadań socjalnych, również w pracach zespołowych	P7S_KO
K_K03	posiada zdolność tworzenia i rozwijania kontaktów z otoczeniem społecznym (interesariuszami zewnętrznymi) oraz współpracy na rzecz rozwiązywania problemów z zakresu pracy socjalnej	P7S_KO
K_K04	jest wrażliwy na problemy społeczne, gotowy do komunikowania się i współpracy z otoczeniem oraz do aktywnego uczestnictwa w instytucjach i organizacjach realizujących działania pomocowe	P7S_KO
K_K05	zdolny do krytycznego rozstrzygania kwestii etycznych w oparciu o aksjologiczne aspekty zawodu pracownika socjalnego	P7S_KK
K_K06	jest przekonany o zawodowej i etycznej odpowiedzialności za własne przygotowanie do pracy, podejmowane decyzje i prowadzone działania oraz ich skutki. Jest odpowiedzialny wobec jednostek i grup na rzecz, których działa, zgodnie z obowiązującym prawem i kodeksem etycznym.	P7S_KO
K_K07	ma zdolność posługiwania się podejściami teoretycznymi w analizowaniu różnych aspektów ludzkich zachowań w celu diagnozowania, prognozowania oraz formułowania programów działań socjalnych w oparciu o konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi	P7S_KK
K_K08	potrafi tworzyć międzygrupowe sieci współpracy i komunikować się na poziomie mikro-mezo i makro otoczenia, wykorzystując różne kanały informacyjne, uwzględniając poglądy i opinie współpracowników a także klientów pomocy społecznej	P7S_KR
K_K09	projektuje działania w sposób przedsiębiorczy i we współpracy z otoczeniem w obszarze działań promocyjnych, profilaktycznych, edukacyjnych i doradczych	P7S_KR
K_K10	posiada umiejętność adaptacji i działania w sytuacjach trudnych oraz negocjowania stanowisk rozpoznając własne ograniczenia w pracy z innymi z uwzględnieniem opinii ekspertów	P7S_KK

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Sabina Grabowska	Dr hab., prof. UR; Dziekan Kolegium Nauk Społecznych
Hubert Kotarski	Dr; Prodziekan Kolegium Nauk Społecznych
Witold Jedynak	Dr hab., prof. UR; Dyrektor Instytutu Nauk Socjologicznych
Marek Motyka	Dr, z-ca Dyrektora Instytutu Nauk Socjologicznych ds. kształcenia
Anna Witkowska-Paleń	Dr; z-ca Dyrektora Instytutu Nauk Socjologicznych, członek Rady Dydaktycznej KNS
Sławomir Wilk	Dr; kierownik Zespołu programowego kierunku praca socjalna; członek Rady Dydaktycznej KNS
Magdalena Pokrzywa	Dr, członek Zespołu programowego kierunku praca socjalna
Dorota Rynkowska	Dr, członek Zespołu programowego kierunku praca socjalna; kierownik Zakładu Pracy Socjalnej
Krzysztof Piróg	Dr, kierownik Zakładu Socjologii Organizacji i Rozwoju Regionalnego
Jan Gałkowski	Dr, koordynator programowych praktyk zawodowych dla kierunku praca socjalna, Pełnomocnik Rektora ds. Równego traktowania
Małgorzata Bozacka	Dr, Kierownik Kursu - Szkolenie specjalizacyjne z zakresu organizacji pomocy społecznej, kierownik Zespołu programowego kierunku praca socjalna w roku akademickim 2019/2020
Małgorzata Smyczek	Mgr; Dyrektor Dziekanatu Kolegium Nauk Społecznych

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	3
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	10
Wskazówki ogólne do raportu samooceny	11
Prezentacja uczelni	13
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	13
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	14
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	23
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	37
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	42
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	50
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	55
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	59
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	65
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	74
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	76
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	81
Część III. Załączniki	83
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	83
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	92

Wskazówki ogólne do raportu samooceny

Raport samooceny przygotowywany przez uczelnię jest jednym z podstawowych źródeł informacji wykorzystywanych przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w procesie oceny programowej. Jego głównym celem jest prezentacja koncepcji i programu studiów, uwarunkowań jego realizacji oraz miejsca i roli kształcenia w otoczeniu społecznym i gospodarczym, w odniesieniu **do szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia** określonych w załączniku do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a także refleksja nad stopniem spełnienia tych kryteriów.

Istotnymi cechami raportu samooceny jest analityczne i auto refleksyjne podejście do prezentowanych w nim treści oraz poparcie przedstawianych w raporcie aspektów programu studiów i jego realizacji specyficznymi przykładami stosowanych rozwiązań, ze szczególnym uwzględnieniem wyróżniających je cech oraz dobrych praktyk. Raport powinien być zwięzły. W części I jego objętość nie powinna przekraczać 40 000 znaków.

We wzorze raportu samooceny zawarte zostały wskazówki mówiące o tym, co warto rozważyć i do czego odnieść się w raporcie. Zwrócono w nich uwagę na te elementy, odpowiadające szczegółowym kryteriom oceny programowej i przyjętym standardom jakości, do których odniesienie się umożliwi dokonanie pełnej samooceny, a następnie przeprowadzenie rzetelnej oceny przez zespół oceniający PKA.

Wskazówek tych nie należy traktować jako obligatoryjnych dla uczelni przygotowującej raport samooceny. Uczelnia w samoocenie każdego kryterium ma prawo w pełni autonomicznie przedstawiać kluczowe czynniki uwiarygadniające jego spełnienie. Wyłącznym celem wskazówek jest pomoc w zrozumieniu istoty każdego z kryteriów, wskazanie informacji najważniejszych dla procesu oceny oraz zainspirowanie do formułowania pytań, na które warto poszukiwać odpowiedzi w procesie samooceny i opracowywania raportu, a także w celu doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku.

Należy pamiętać, że zgodnie z § 17 ust. 3 statutu PKA z dnia 13 grudnia 2018 r., Uczelnia powinna opublikować raport samooceny na swej stronie internetowej przed wizytacją zespołu oceniającego.

Prezentacja uczelni

Uniwersytet Rzeszowski (UR) został utworzony na mocy ustawy uchwalonej 7.06.2001 r. przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, podpisanej przez Prezydenta RP 4.07.2001 r. Jest to największa uczelnia w województwie podkarpackim, zatrudniająca ponad 1300 nauczycieli akademickich, kształcąca ponad 16 tys. studentów na 58 kierunkach studiów. Uczelnia posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego w 6 dyscyplinach naukowych oraz stopnia doktora w 18 dyscyplinach. Studia doktoranckie prowadzone są w Szkole Doktorskiej UR oraz kontynuowane na studiach doktoranckich. W niektórych instytutach UR (według dyscyplin naukowych) prowadzone są także seminaria doktorskie. Obecnie w UR kształci się 200 doktorantów, w tym 54 w Szkole Doktorskiej (wg. stanu na koniec 2020 r.) Uczelnia zapewnia również możliwość podnoszenia kwalifikacji w ramach oferowanych form studiów podyplomowych (w roku akad. 2020/2021 z tej formy kształcenia korzystało ponad 400 osób).

Realizując swoją misję, Uniwersytet stanowi dla studentów i doktorantów kulturotwórczy, przedsiębiorczy i nowoczesny ośrodek akademicki zapewniający optymalne warunki studiowania w oparciu o wysoko wykwalifikowaną kadrę oraz nowoczesne zaplecze naukowo-badawcze. W 2015 r. Uczelni przyznano *Złote Godło – Najwyższa Jakość Quality International* w kategorii QI SERVICES – usługi najwyższej jakości w ramach realizacji projektów unijnych. Ze względu na położenie geograficzne, Uczelnia odgrywa ważną rolę w procesie edukacji międzykulturowej i transgranicznej, stanowiąc swoistego rodzaju pomost pomiędzy krajami UE a Wschodem. W ramach podjętych działań na rzecz umiędzynarodowienia, UR na podstawie podpisanych umów bilateralnych współpracuje ze 172 uczelniami i instytucjami zagranicznymi. Współpraca w ramach programu Erasmus obejmuje 230 uczelni z obszaru Unii Europejskiej oraz 45 uczelni z krajów poza UE.

Kadra naukowa Uniwersytetu uczestniczy w realizacji wielu projektów naukowych i badawczych. Aktywność potwierdzają uzyskane nagrody za największy wpływ na postrzeganie polskiej nauki na świecie: *ELSEVIER Research Impact Leaders Awards* przyznane w kategoriach: *Agricultural Sciences* (2017 r., 2018 r. i 2020 r.) i *Humanities* (2017 r.). W latach 2018-2021 Narodowe Centrum Nauki przyznało pracownikom UR 42 grantów na realizację projektów badawczych.

Odpowiedzią Uczelni na wyzwania rzeczywistości w wymiarze naukowym i edukacyjnym jest szeroko rozumiana koncepcja „uniwersytetu otwartego”, „edukacji przez całe życie”. W tym kontekście UR jest nie tylko realizatorem kształcenia na poziomie wyższym, ale instytucją dla każdego, która poprzez bogatą ofertę wykładów, kursów, szkoleń uwzględnia także kwalifikacje, zainteresowania, potrzeby i indywidualne możliwości studentów, osób pracujących, a także młodzieży (Mały Uniwersytet Rzeszowski MUR oraz [Dwujęzyczne Liceum Uniwersyteckie](#)) i seniorów ([Uniwersytet Trzeciego Wieku](#)). Wprowadzona od 1.10.2019 r. nowa struktura uczelni, zgodnie ze Statutem UR³ uwzględnia podział na 4 główne jednostki organizacyjne prowadzące działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną (Kolegium Nauk Humanistycznych, Kolegium Nauk Medycznych, Kolegium Nauk Przyrodniczych oraz Kolegium Nauk Społecznych).

Kształcenie na kierunku praca socjalna realizowane jest w Kolegium Nauk Społecznych (KNS), w Instytucie Nauk Socjologicznych (INS). Podstawę realizacji programu studiów stanowi dorobek badawczy oraz dydaktyczny kadry Instytutu. Kształcenie na kierunku *praca socjalna* zostało uruchomione 01.11.2011 r. (studia I stopnia). Argumentem potwierdzającym rozwój specjalności, a zarazem możliwości kształcenia na wysokim poziomie merytorycznym, na profilu ogólnoakademickim, są uzyskane w 2016 r. uprawnienia do kontynuacji kształcenia studentów kierunku *praca socjalna* na studiach II stopnia. Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

³ <https://www.ur.edu.pl/universytet/uczelnia/statut>

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1.1. Koncepcja kształcenia

Koncepcja kształcenia na *kierunku praca socjalna* wynika bezpośrednio z misji Uniwersytetu Rzeszowskiego (UR), którego rolą jest kształcenie specjalistów na potrzeby współczesnej nauki, pomocy społecznej i rynku pracy. Idea kształcenia na *kierunku praca socjalna* jest zbieżna z celami określonymi w *Strategii Rozwoju Uniwersytetu Rzeszowskiego na lata 2021-2030*, w szczególności w zakresie zapewnienia:

- Wysokiego poziomu kształcenia uniwersyteckiego powiązanego z działalnością badawczą, dostosowaną do potrzeb i oczekiwań rynku pracy,
- Atrakcyjnego kształcenia na studiach I stopnia, II stopnia w oparciu o badania naukowe, wiedzę i umiejętności praktyczne oraz uniwersalne wartości uniwersyteckie,
- Przygotowywania we współpracy z pracodawcami oferty edukacyjnej zgodnej z potrzebami rynku pracy,
- Rozwoju współpracy UR z podmiotami gospodarczymi i instytucjami otoczenia biznesu, kultury, edukacji i sportu, administracji publicznej,
- Wspierania kadry naukowej w budowaniu relacji z przedsiębiorstwami oraz instytucjami gospodarczymi, kulturalnymi i społecznymi.

Studia na *kierunku praca socjalna* w sposób istotny związane są z realizacją misji UR. Szczególne miejsce w programie studiów pracy socjalnej zajmuje kwestia innowacyjnych rozwiązań problemów społecznych, niezależnie od różnic ideowych, politycznych i kulturowych. Celem studiów jest kształtowanie osobowości i postaw obywatelskich studentów, przygotowujących ich do odpowiedzialnego pełnienia funkcji społecznych i publicznych oraz podjęcia zatrudnienia w instytucjach pomocy i integracji społecznej. Studia na *kierunku praca socjalna* wpisują się także w wizję Uniwersytetu nakreśloną przez Strategię Rozwoju Uniwersytetu Rzeszowskiego na lata 2021-2030 (część IV) według której „Uniwersytet Rzeszowski (...) aktywnie uczestniczy w (...) podnoszeniu jakości życia i zdrowia społeczeństwa.”

Przygotowanie do kształcenia w zakresie pracy socjalnej w INS (Instytucie Nauk Socjologicznych) UR posiada bogate doświadczenie i tradycje. Praca socjalna jako specjalność na kierunku socjologia funkcjonowała od 1992 r. w ramach 5-letnich studiów magisterskich stacjonarnych i niestacjonarnych. W związku z nowelizacją ustawy „O pomocy społecznej” od 2014 r. kształcenie pracowników socjalnych zmieniło formę organizacyjną, tzn. dalsze kształcenie w zawodzie pracownika socjalnego jest możliwe tylko na kierunku praca socjalna, w ramach kształcenia na studiach I i II stopnia. W 2009 r. Dyrekcja Instytutu po konsultacji z pracownikami posiadającymi kwalifikacje w zakresie pracy socjalnej podjęła decyzję o przygotowaniu Instytutu do uruchomienia *kierunku praca socjalna*. Na uruchomienie studiów na *kierunku praca socjalna* pozwalał między innymi odpowiedni stan kadrowy, doświadczenia naukowo-badawcze pracowników, jasność celów kształcenia w zawodzie pracownika socjalnego, a także zapotrzebowanie na absolwentów w zawodzie pracownika socjalnego w podkarpackim obszarze pomocy społecznej. Po jednogłośnie zatwierdzeniu przez Radę Wydziału Socjologiczno-Historycznego i wydaniu uchwały Senatu UR z dniem 1.10.2011 r. uruchomiono *kierunek praca socjalna* w Instytucie Socjologii UR, studia I stopnia stacjonarne i niestacjonarne.

Kolejnym argumentem świadczącym o doświadczeniu, długoletniej tradycji i ugruntowanej pozycji w zakresie kształcenia w obszarze pracy socjalnej, było funkcjonujące od 1998 r. Podyplomowe Studium Organizacji Pomocy Społecznej. W tym właśnie roku ówczesny Instytut Socjologii uzyskał zgodę na prowadzenie tej formy kształcenia. Studia podyplomowe zostały wpisane do rejestru placówek posiadających uprawnienia do kształcenia w zakresie specjalizacji „organizacja pomocy społecznej” prowadzonego przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Kwestię tę szczegółowo uregulował zapis Ustawy o pomocy społecznej z dnia 12.03.2004 r., zaś minimum

programowe określiło Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22.09.2004 r. w sprawie specjalizacji z organizacji pomocy społecznej. W 2012 r. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej zmieniło zasady uzyskiwania kwalifikacji wprowadzając jako formę kształcenia szkolenie specjalizacyjne z zakresu organizacji pomocy społecznej. Instytut uzyskał zgodę na prowadzenie tej formy kształcenia jako pierwszy w kraju, w dniu 7.03.2013 r. Szkolenie obejmuje 265 godzin dydaktycznych (wykłady, ćwiczenia i zajęcia warsztatowe). Program składa się z 12 modułów stanowiących minimum programowe szkolenia (Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26.09.2012 - § 2 pkt. 1-12). Wykładowcami na szkoleniu są doświadczeni nauczyciele akademicy z UR, kadra kierownicza wojewódzkich, powiatowych i gminnych instytucji pomocy społecznej oraz doskonale przygotowani do pracy dydaktycznej praktycy pomocy społecznej. Obecnie funkcję kierownika Kursu szkolenia specjalizacyjnego z zakresu organizacji pomocy społecznej pełni dr Małgorzata Bozacka.

Ponadto historia kształcenia w zawodzie pracownika socjalnego w INS wskazuje na bogate i duże doświadczenie w tym zakresie, również ze względu na zawarte w dniu 8.06.2005 r. porozumienie (załącznik do uchwały Nr 191/2991/05 Zarządu Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie z dnia 8.06.2005 r.) pomiędzy Instytutem Socjologii UR (IS UR) a Kolegium Pracowników Służb Społecznych w Rzeszowie w sprawie opieki naukowo-dydaktycznej nad Kolegium Pracowników Służb Społecznych w Rzeszowie. Opieka naukowo-dydaktyczna nad Kolegium miała na celu zapewnienie słuchaczom warunków do realizacji standardów kształcenia określonych w Rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 7.04.2005 r. w sprawie standardów kształcenia w kolegiach służb społecznych (Dz. U. Nr 62, poz.555). Współpraca IS UR z Kolegium trwała nieprzerwanie do 2014 r. W związku z nowelizacją ustawy „O pomocy społecznej” od 2014 r. kształcenie pracowników socjalnych zmieniło formę organizacyjną. Dalsze kształcenie w zawodzie pracownika socjalnego jest możliwe tylko na *kierunku praca socjalna*, w ramach kształcenia na studiach I i II stopnia.

W 2016 r. na podstawie Uchwały Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej Nr 230/2016 z dnia 19.05.2016 r. UR uzyskał uprawnienia do prowadzenia na *kierunku praca socjalna* kształcenia na poziomie studiów II stopnia o profilu ogólnoakademickim. Przygotowanie programu studiów poprzedziły konsultacje przeprowadzone z pracodawcami oraz w latach 2013-2015 zrealizowano wizyty studyjne a także staże krajowe i zagraniczne w celu konsultacji programu.

Historia kształcenia w INS UR w zakresie przygotowania do zawodu pracownika socjalnego wskazuje, że bogate doświadczenie i tradycja jest fundamentem do prowadzenia studiów na I i II stopniu. W koncepcji kształcenia istotne jest również założenie możliwości łączenia dydaktyki z problematyką badawczą prowadzonych badań pracowników w obrębie określonych problemów społecznych ze sfery socjalnej i wybranych kategorii klientów (np.: osób starszych, niepełnosprawnych, rodzin dysfunkcyjnych, ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego, przemocy w rodzinie, klęsk i katastrof żywiołowych, bezdomności).

Ponadto kształcenie uniwersyteckie stwarza więcej możliwości i szans na realizację interdyscyplinarnego trybu kształcenia w zawodzie pracownika socjalnego niż poziom studium policealnego czy kolegium, które zajmowały się kształceniem pracowników socjalnych do 2013 r. Charakter i forma kształcenia na *kierunku praca socjalna* wymaga bardzo intensywnych, pogłębionych kontaktów ze środowiskiem ze sfery pomocy społecznej. Współpraca i kontakty z instytucjami sfery pomocy społecznej na *kierunku praca socjalna* w INS UR są gruntowane i pogłębione, ze względu na ścisłą współpracę pracowników Instytutu z kadrami instytucji pomocy społecznej w zakresie naukowym, badawczym i dydaktycznym (współorganizowanie konferencji, szkoleń o charakterze lokalnym, prowadzenie zajęć dydaktycznych przez praktyków pracy socjalnej zatrudnionych w podkarpackich instytucjach pomocy społecznej).

Ponadto studenci wraz z pracownikami mają możliwość hospitacji instytucji sfery pomocy społecznej na terenie Podkarpacia (przedmiot: Hospitacje instytucji sfery socjalnej). Praktyka zawodowa odbywana przez studentów w ośrodkach pomocy społecznej jest połączona z uczestnictwem w procesie diagnozowania potrzeb klientów pomocy społecznej, obserwacją środowiska rodzinnego klientów i poznawaniem złożonej sytuacji beneficjentów ośrodków pomocy społecznej (np. przedmiot: Diagnoza w pracy socjalnej).

Zarówno studenci jak i kadra akademicka aktywnie współpracują z instytucjami pomocy społecznej oraz organizacjami pozarządowymi na szczeblu lokalnym, krajowym i międzynarodowym. Szczególne miejsce zajmuje współpraca z lokalnymi instytucjami nawiązana w ramach hospitacji placówek sfery pracy socjalnej oraz praktyk zawodowych realizowanych na kierunku praca socjalna. Współpraca ta obejmuje m.in. następujące instytucje: domy pomocy społecznej, domy kombatantha, środowiskowe domy samopomocy, warsztaty terapii zajęciowej, schroniska dla bezdomnych kobiet i mężczyzn, stowarzyszenia i fundacje oraz inne organizacje pozarządowe, urzędy pracy, agencje rozwoju regionalnego, placówki oświatowo-wychowawcze, świetlice socjoterapeutyczne, poradnie specjalistyczne oraz zespoły kuratorskiej służby sądowej. Nawiązanie współpracy z przedsiębiorstwami i instytucjami gospodarczymi, kulturalnymi, społecznymi, jest zgodne z misją UR, jako uczelni kształcącej ustawicznie w celu rozwijania kwalifikacji ogólnych i zawodowych oraz kompetencji społecznych w myśl idei uczenia się przez całe życie. Jest to okazja do poznania specyfiki pracy socjalnej i jednocześnie studenci mają również możliwość nawiązania kontaktów z przyszłymi pracodawcami.

Program studiów uwzględnia potrzeby rynku pracy oraz sfery życia publicznego, przygotowując do pracy w instytucjach szeroko rozumianej pomocy społecznej. Pozwala to na tworzenie dobrych warunków studiowania i podnoszenia poziomu kształcenia oraz zwiększa mobilność studentów. Istotnym elementem *kierunku praca socjalna* jest prowadzenie badań naukowych oraz ich efektywne wykorzystanie w praktyce pracy socjalnej (badania społeczne z zakresu pauperyzacji, wykluczenia społecznego, wypalenia zawodowego, dysfunkcji rodziny, patologii życia publicznego, opieki senioralnej, klęsk żywiołowych itp.).

Oferta dydaktyczna na *kierunku praca socjalna* obejmuje studia I i II stopnia, w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. Kierunek *praca socjalna* nie posiada wyboru specjalności, natomiast oferuje szeroką gamę przedmiotów fakultatywnych (do wyboru przez studenta). Oferta dydaktyczna na *kierunku praca socjalna* uwzględnia zainteresowania i specjalności naukowe kadry prowadzącej zajęcia oraz pojawiające się nowe tendencje w pomocy społecznej, co stanowi gwarancję wysokiej jakości kształcenia oraz jego powiązanie z badaniami naukowymi i implementacją ich wyników w procesie dydaktycznym. Nawiązywanie przez prowadzących zajęcia do efektów własnej pracy naukowo-badawczej jest dla studentów ważnym dowodem na to, że prowadzenie badań empirycznych jest istotną częścią profesjonalnej pracy socjalnej, do której są przygotowywani w trakcie kształcenia na I i II stopniu studiów.

1.2. Związek kształcenia z prowadzoną w uczelni działalnością naukową

Koncepcja studiów na *kierunku praca socjalna* (studia I i II stopnia) opiera się na łączeniu idei wartości pracy socjalnej z socjologicznymi podstawami badania świata społecznego usytuowanymi w kontekście szeroko rozumianych nauk socjologicznych. Powiązanie idei kształcenia jest kompatybilne, zarówno z działalnością naukową pracowników, prowadzonymi badaniami społecznymi m.in. w zakresie przygotowywania raportów badawczych, ekspertyz. Profil działalności naukowej kadry prowadzącej zajęcia dydaktyczne na *kierunku praca socjalna* jest związany z problematyką podejmowaną na zajęciach, a także w formie przedmiotów fakultatywnych (do wyboru). Pracownicy prowadzący zajęcia z określonych przedmiotów na *kierunku praca socjalna* wykorzystują w procesie edukacyjnym wyniki własnych indywidualnych

i zespołowych badań naukowych, zgodnie z ich zainteresowaniami badawczymi oraz doświadczeniem zawodowym. Prowadzone badania pozwalają na systematyczną aktualizację treści programowych realizowanych przedmiotów. Znajduje to swoje odzwierciedlenie zwłaszcza w tematyce przedmiotów podstawowych i kierunkowych, a także ma wpływ na tematykę prac dyplomowych oraz badań, w których uczestniczą również studenci. Charakterystyczną cechą jest również współpraca studentów kierunku z kadrą INS, polegająca między innymi na współudziale w przygotowaniach konferencji naukowych, akcjach charytatywnych, wolontariacie i działalności Studenckiego Koła Naukowego Pracowników Socjalnych UR, który organizuje i realizuje badania wraz z pracownikami Instytutu (w tym z opiekunem koła) oraz prezentuje je na organizowanych przez Koło konferencjach naukowych (np. Klient agresywny w pracy socjalnej, rzeczywistość czy fikcja? czy Praca socjalna w Polsce – rozważania teoretyczne i praktyczne).

Działalność naukowo-badawcza pracowników INS prowadzących zajęcia dydaktyczne na kierunku *praca socjalna* (I i II stopień), koncentruje się wokół ważnych i aktualnych problemów społecznych. Najważniejsze osiągnięcia naukowe jednostki w latach 2016-2021 wyrażają się w awansach naukowych, publikacjach naukowych, realizacji projektów naukowych i dydaktycznych. Szczegółowe informacje zawarte są w kryterium 4.

W ostatniej ocenie parametrycznej jednostek naukowych w 2017 r. Wydział Socjologiczno-Historycznych, w którym wówczas funkcjonował IS UR otrzymał Kategorię naukową A.

1.3. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy, roli i znaczenia interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie opracowania koncepcji kształcenia i jej doskonalenia

W procesie dydaktycznym studentów istotną rolę spełniają konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi, których celem jest weryfikowanie programów studiów w celu ich udoskonalania i dostosowania do oczekiwań pracodawców i zapotrzebowania rynku pracy. W ramach współpracy z otoczeniem zewnętrznym INS podpisał porozumienia z instytucjami, w których jego absolwenci mogą znaleźć zatrudnienie. W związku z istniejącą potrzebą dostosowania programów nauczania do ciągle zmieniających się uwarunkowań społeczno-ekonomicznych oraz oczekiwań rynku pracy, INS prowadzi współpracę oraz konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi (przedstawicielami różnorodnych instytucji sfery pomocy i integracji społecznej). Konsultacje ze środowiskiem praktyków sfery pomocy społecznej sprzyjają m.in. procesowi aktualizacji i modyfikacji treści kształcenia. W ostatnich latach (2019-2021) podjęto w tym zakresie następujące działania:

W dniu 11.05.2021 odbyło się spotkanie Dyrekcji INS, członków Zespołu programowego *kierunku praca socjalna* z pracodawcami z obszaru pomocy i integracji społecznej (interesariuszami zewnętrznymi). Celem konsultacji z było:

- Przedstawienie przez pracodawców własnych opinii na temat zasadności prowadzenia w INS UR studiów I i II stopnia, na *kierunku praca socjalna* oraz aktualnych potrzeb w zakresie doskonalenia kadr pomocy i integracji społecznej,
- Uzyskanie opinii od pracodawców i analiza zbieżności efektów uczenia się - zakładanych dla studiów I i II stopnia, na *kierunku praca socjalna* - z potrzebami rynku pracy w opiniach pracodawców z obszaru pomocy i integracji społecznej uczestniczących w konsultacjach,
- Podpisanie porozumień o współpracy INS UR z instytucjami publicznymi i niepublicznymi, których przedstawiciele uczestniczyli w spotkaniu,

Porozumienia o współpracy podpisano z pięcioma instytucjami: Centrum Administracyjnym do Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Rzeszowie, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rzeszowie, Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Rzeszowie, Fundacją PRO SPE w Rzeszowie, Stowarzyszeniem na Rzecz Wspomagania Rozwoju Dzieci i Młodzieży TITUM.

W końcowej części spotkania powołano Radę interesariuszy zewnętrznych ds. programu studiów dla *kierunku praca socjalna*.

W dniu 5.03.2020 r. odbyło się spotkanie z interesariuszami zewnętrznymi z obszaru pomocy i integracji społecznej, których reprezentowali dyrektorzy i kierownicy jednostek pomocy społecznej. Zakres spotkania dotyczył analizy i konsultacji programów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I i II stopnia na *kierunku praca socjalna* oraz zapotrzebowania na rynku pracy na absolwentów kierunku praca socjalna.

W dniu 26.06.2019 r. w INS przeprowadzono spotkanie z pracodawcami (głównie z dyrektorami, kierownikami i prezesami) z obszaru pomocy i integracji społecznej. W tym spotkaniu brali udział przedstawiciele: Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzeszowie, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dębicy, Domu Pomocy Społecznej dla Dorosłych Niepełnosprawnych Intelakualnie im. Józefy Jaklińskiej w Rzeszowie, Domu Pomocy Społecznej dla Kombatantów im. Bohaterów Westerplatte w Rzeszowie, Domu Pomocy Społecznej dla Osób w Podeszłym Wieku oraz Osób Niepełnosprawnych Fizycznie w Rzeszowie, Domu Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe Psychiczenie Chorych w Rzeszowie, Domu Pomocy Społecznej dla Osób w Podeszłym Wieku oraz dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie w Łańcucie, Fundacji „Drzewo Życia”, Stowarzyszenia Siemacha Spot w Rzeszowie, Podkarpackiego Stowarzyszenia Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimer, Domu dla Dzieci "DOBRAWA" i Domu dla Dzieci "MIESZKO" w Rzeszowie oraz Centrum Administracyjnego do Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Rzeszowie, Centrum Integracji Społecznej przy Rzeszowskim Towarzystwie Pomocy im. Św. Brata Alberta w Rzeszowie, Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta w Rzeszowie. W trakcie spotkania przeprowadzono m. in. konsultację programową i w tym celu podjęto dyskusję nad ewentualnymi korektami bądź uzupełnieniami w programie studiów na *kierunku praca socjalna*. Dodatkowo miała też miejsce konsultacja w zakresie zapotrzebowania na rynku pracy na pracowników socjalnych. Wszyscy obecni na spotkaniu przedstawiciele pracodawców z obszaru pomocy i integracji społecznej jednogłośnie potwierdzili zapotrzebowanie w zawodzie pracownika socjalnego oraz doskonalenie kadr pomocy społecznej.

Spotkania prowadzone między środowiskiem zewnętrznym a Instytutem zapewniają poznanie opinii i stanowisk względem oczekiwanych kompetencji zawodowych absolwentów, kształcących się na *kierunku praca socjalna*. Należy zaznaczyć, że znaczna część studentów odbywa również staże i praktyki w instytucjach pomocy społecznej, z którymi INS ściśle współpracuje. Projekty doskonalenia koncepcji kształcenia, w tym modyfikacje programu opiniują także studenci (ich przedstawiciel uczestniczy w pracach Zespołu programowego *kierunku praca socjalna*).

Osiągnięcie kierunkowych efektów uczenia się przewidzianych dla absolwenta *kierunku praca socjalna* (na studiach I i II stopnia) jest możliwe dzięki podejmowanym działaniom ze strony INS UR ukierunkowanym na zacieśnianie i pogłębianie zakresu współpracy ze wskazanymi powyżej interesariuszami zewnętrznymi. Dlatego szczególnie istotne jest podejmowanie dalszych wspólnych inicjatyw, zwłaszcza z instytucjami, które reprezentują szeroko rozumianą sferę pomocy społecznej i pracy socjalnej.

W procesie tworzenia koncepcji kształcenia na kierunku i jej doskonalenia uczestniczyli również nauczyciele akademicy. Programy studiów opracowano przy udziale osób prowadzących zajęcia na *kierunku praca socjalna*, uwzględniając ich zainteresowania i prowadzone badania naukowe.

W koncepcji kształcenia od samego początku podkreślano powody uruchomienia kształcenia w zawodzie pracownika socjalnego, a mianowicie doskonalenie, uzupełnianie potrzeb kadrowych w sferze instytucji pomocowych i możliwości wspierania lokalnych instytucji i organizacji działających w szeroko rozumianej pomocy społecznej.

Z perspektywy blisko 30 letniego kształcenia w zakresie pracy socjalnej można stwierdzić, iż założenia programowe oparte na modelu łączenia wiedzy uniwersyteckiej z nauk socjologicznych, z szerokim wachlarzem oraz dostępem do doświadczeń i współpracy z praktykami

stanowi doskonałe rozwiązanie, zarówno w zakresie atrakcyjności od wielu lat *kierunku praca socjalna*, jak i zdobycia zatrudnienia na podkarpackim rynku pracy przez naszych absolwentów w sektorze pomocy społecznej.

1.4. Sylwetki absolwentów

Studia I stopnia

Absolwent studiów I stopnia z zakresu pracy socjalnej powinien posiadać podstawową wiedzę w obszarze pracy socjalnej obejmującą teorię, pojęcia i metodologię, umożliwiającą rozumienie specyfiki pracy socjalnej oraz jej powiązań z innymi dyscyplinami. Absolwent powinien wykazać się umiejętnością pracy w zespole, umiejętnością nawiązywania relacji interpersonalnych w sposób empatyczny, pobudzający beneficjenta pomocy społecznej do aktywności w rozwiązywaniu problemów życiowych. Powinien wykazać się odpowiedzialnością za ochronę dóbr i praw beneficjentów oraz postawą zgodną z zasadami etyki. Celem kształcenia jest przygotowanie absolwenta do właściwego rozumienia i wyjaśniania zjawisk, procesów i przemian w życiu jednostki, rodziny i społeczności lokalnej, stanowiących wyzwania dla sfery pracy socjalnej. Absolwent powinien być przygotowany do planowania, realizowania, ewaluacji rozwiązań aktualnych i potencjalnych oraz problemów zagrażających prawidłowemu funkcjonowaniu jednostki i grupy w środowisku społecznym, które mogą prowadzić do wykluczenia społecznego, jak i marginalizacji. Absolwent powinien wykazać się dojrzałą i odpowiedzialną postawą oraz odpornością psychiczną w obliczu trudnych i kryzysowych sytuacji w życiu jednostki, rodziny i społeczności lokalnej, które narażają pracownika socjalnego na stres zawodowy mogący prowadzić do syndromu wypalenia zawodowego. Instytucje sfery pracy socjalnej, w których absolwent może podjąć pracę to: regionalne ośrodki polityki społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, ośrodki pomocy społecznej, rodziny zastępcze i adopcyjne, placówki opiekuńczo-wychowawcze, domy pomocy społecznej dla osób starszych, niepełnosprawnych intelektualnie, psychicznie, fizycznie, jednostki organizacyjne ds. zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu, ośrodki wsparcia, placówki dla bezdomnych, ośrodki terapii uzależnień, zakłady i placówki penitencjarne, ośrodki dla uchodźców, organizacje pozarządowe zajmujące się diagnozowaniem i przeciwdziałaniem ww. problemom Absolwent studiów I stopnia na *kierunku praca socjalna* posiada odpowiednią wiedzę umożliwiającą kontynuowanie kształcenia na studiach II stopnia, studiach podyplomowych oraz kursach specjalizacyjnych.

Studia II stopnia

Absolwent studiów II stopnia na *kierunku praca socjalna* posiada poszerzoną wiedzę z zakresu pracy socjalnej, a także umiejętność korzystania z różnych koncepcji teoretycznych umożliwiających interpretację analizowanych zjawisk społecznych. Absolwent potrafi dostrzec oraz samodzielnie rozwiązywać problemy, teoretyczne i praktyczne z zakresu pracy socjalnej, a także jest nastawiony na działalność prospołeczną i samodoskonalenie. Posiada wiedzę obejmującą współczesne teorie i nowe tendencje w metodologii pracy socjalnej, które potrafi wykorzystać w działaniach prowadzonych z jednostkami, grupami i społecznościami lokalnymi. Zna koncepcje metodyczne w pracy socjalnej, potrafi wskazać cele i wartości pracy socjalnej, objaśnić strategię interwencji w pracy socjalnej, wskazać metody interwencji. Posiada uporządkowaną wiedzę w zakresie pracy socjalnej i jej miejsca w systemie nauk społecznych oraz jej powiązań z innymi dyscyplinami zajmującymi się problemami społecznymi i socjalnymi. Posiada pogłębioną wiedzę na temat instytucji regionalnych, krajowych i międzynarodowych przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu i działających na rzecz integracji społecznej, a także ich współpracy i koordynacji działań. Absolwent dysponuje pogłębioną wiedzą w zakresie stosowanych metod, technik i narzędzi badawczych oraz posiada umiejętność projektowania i prowadzenia badań społecznych. Sprawnie posługuje się systemami normatywnymi

oraz wybranymi normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) w celu rozwiązania konkretnych zadań z zakresu pracy socjalnej. Prawidłowo rozróżnia strukturę i zakres działania poszczególnych instytucji społecznych w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Absolwent posiada umiejętność zorganizowania pracy zespołowej oraz komunikowania się z innymi partnerami i szerszym otoczeniem społecznym. Jest przygotowany do pracy w instytucjach pomocy społecznej oraz w organizacjach publicznych, a także organizacjach pozarządowych na stanowiskach wymagających wiedzy i umiejętności niezbędnych do wykonywania pracy socjalnej, oraz umie w sposób praktyczny wykorzystywać zalecenia zawarte w kodeksie etycznym zawodu pracownika socjalnego, aby skutecznie rozwiązywać konkretne problemy. Absolwent studiów II stopnia na *kierunku praca socjalna* posiada umiejętność przygotowania różnych prac pisemnych w języku polskim oraz rozumienia tekstów w języku angielskim dotyczących zagadnień szczegółowych właściwych dla pracy socjalnej. Rozumie i wdraża ideę uczenia się przez całe życie dla utrzymania i rozwoju kwalifikacji dostosowanych do potrzeb rynku pracy. Potrafi określać i wyznaczać priorytety w planowaniu i realizacji działań zespołowych skoncentrowanych na rozwiązaniach problemów w obszarze pracy socjalnej (jednostka, rodzina, grupa, środowisko). Jest przygotowany do roli lidera i aktywnego uczestnika w grupach, organizacjach, instytucjach podejmujących działania socjalne i realizujących projekty społeczne oraz rozumie procesy zachodzące w grupie i organizacjach. Absolwent, który ukończył studia II stopnia na *kierunku praca socjalna* posiada kwalifikacje zawodowe do wykonywania zawodu pracownika socjalnego. Jest przygotowany do prowadzenia badań naukowych oraz do kontynuowania kształcenia w Szkole Doktorskiej.

1.5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystywane wzorce krajowe i międzynarodowe

Od początku funkcjonowania i kształcenia w zakresie pracy socjalnej na kierunku socjologia (1992r.), jak i w Podyplomowym Studium Organizacji Pomocy Społecznej (1998 r.), a także na aktualnie istniejącym *kierunku studiów praca socjalna* (I i II stopnia), promuje się wysokie standardy związane z profesjonalnym kształceniem pracowników socjalnych. Pracownicy INS uczestniczą w ogólnopolskich konferencjach, poświęconych polityce społecznej i pracy socjalnej. Wielu pracowników należy do Polskiego Stowarzyszenia Szkół Pracy Socjalnej, którego Sekretarzem Zarządu jest dr hab. Beata Szluz, prof. UR (Kierownik Zakładu Socjologii Rodziny i Problemów Społecznych), Polskiego Towarzystwa Polityki Społecznej (Rzeszowski Oddział Regionalny, którego Prezesem jest dr hab. Teresa Zbyrad, prof. UR, kierownik Zakładu Polityki Społecznej). Cechą wyróżniającą koncepcję kształcenia na kierunku praca socjalna jest dobra współpraca z władzami samorządowymi oraz Podkarpackim Urzędem Wojewódzkim, Urzędem Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego. Pracownicy INS są współautorami i konsultantami programów, strategii o charakterze pomocowym, wspierającym i diagnozującym rzeczywistość społeczną.

W procesie tworzenia programów studiów na *kierunku praca socjalna* zostały one dostosowane do Polskiej Ramy Kwalifikacji. Ponadto wykorzystano doświadczenia europejskich uczelni prowadzących kierunki w zakresie pracy socjalnej, w szczególności ze Słowacji – Instytutu Pracy Socjalnej i Edukologii, Uniwersytetu w Preszowie oraz Czech: Wydział Teologiczny Św. Cyryla i Metodego, Uniwersytet Palackiego w Ołomuńcu, z którymi INS od wielu lat utrzymuje bliską współpracę polegającą na odbywaniu staży dydaktycznych oraz udziału w organizowanych w jednostkach konferencjach.

W projektowaniu i doskonaleniu programu studiów na *kierunku praca socjalna* wykorzystano także wzorce krajowe takich ośrodków jak m.in: Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet Śląski, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie oraz Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Liczne wyjazdy studyjne oraz staże dydaktyczne przedstawicieli INS do ośrodków akademickich w Polsce oraz zagranicą w latach 2016-

2021 (szerzej opisano w punkcie 7) przyczyniły się do wprowadzenia zmian w metodach i technikach uczenia stosowanych przez nauczycieli w ramach poszczególnych przedmiotów, czy też zaproponowania nowych przedmiotów do wyboru (fakultetów).

Cechami wyróżniającymi koncepcję kształcenia na *kierunku praca socjalna* jest prawie 30-letnia, współpraca z instytucjami sfery pomocy społecznej z terenu województwa podkarpackiego. Kształcenie na *kierunku praca socjalna* zasila od wielu lat zasoby kadry służb społecznych nie tylko województwa podkarpackiego, ale także okolicznych województw.

1.6. Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się

Efekty uczenia się odnoszą się do dziedziny nauk społecznych oraz do nauk socjologicznych jako dyscypliny naukowej.

Studia I stopnia

Kluczowe efekty uczenia się prowadzą do osiągnięcia **wiedzy**, dzięki którym absolwent zna i rozumie miejsce pracy socjalnej w systemie nauk społecznych (K_W01) oraz terminologię używaną w pracy socjalnej (K_W02). Ponadto uzyskuje znajomość i rozumienie instytucji regionalnych, krajowych i międzynarodowych przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu oraz działających na rzecz integracji społecznej (K_W04), a także prawidłowości i zaburzenia więzi społecznych w środowisku lokalnym (w szczególności ich dysfunkcji) (K_W05). Posiada również wiedzę w zakresie diagnozowania sytuacji jednostek/rodzin/grup społecznych/zbiorowości przy użyciu metod i technik badań społecznych (K_W10) w perspektywie zasad tworzenia i podejmowania działań skierowanych na rozwiązywanie problemów z zakresu pracy socjalnej (K_W15). Ponadto posiada wiedzę w zakresie znajomości norm prawnych, etycznych, zawodowych z uwzględnieniem zasad i norm etycznych zawodu pracownika socjalnego (K_W11). Reasumując absolwenci pracy socjalnej uzyskują wiedzę, która umożliwia im realizację działań z zakresu pracy socjalnej z uwzględnieniem trzech poziomów: mikro, mezo i makrostrukturalnego.

W zakresie **kluczowych umiejętności** absolwent potrafi zastosować wiedzę nabytą w czasie studiów o procesach społecznych do diagnozowania procesów i zjawisk społecznych w praktyce pracy socjalnej i ich doskonalenia (K_U02) wykorzystując innowacyjnie standardowe metody i narzędzia stosowane w obszarze pracy socjalnej (zwłaszcza w obszarze zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem społecznym) (K_U03). Znając standardy zawodowe i zalecenia kodeksu etycznego pracownika socjalnego (K_U06), samodzielnie rozstrzyga problemy i dylematy etyczne w tym w zawodzie pracownika socjalnego (K_U08). Absolwent potrafi w sposób praktyczny realizować podstawowe role zawodowe pracownika socjalnego (K_U11), a także planować i realizować pracę indywidualną i zespołową oraz samodzielnie określać i wyznaczać priorytety działań (K_U18). Absolwent analizując ludzkie zachowania potrafi wskazywać ich różnorodne motywy i konsekwencje (K_U12).

Do kluczowych kompetencji społecznych absolwenta należy organizowanie kontaktów z otoczeniem społecznym (interesariuszami zewnętrznymi) i współpraca na rzecz rozwiązywania problemów w sferze szeroko rozumianej pomocy społecznej i pracy socjalnej (K_K01) uwzględniając interes publiczny (K_K02). Absolwent wykazuje się kompetencjami do posługiwania się podejściami teoretycznymi w analizowaniu różnych aspektów ludzkich zachowań w celu diagnozowania, prognozowania oraz formułowania programów działań socjalnych (K_K05). Absolwent myśli w sposób przedsiębiorczy i uczestniczy w grupach, organizacjach, instytucjach podejmujących działania socjalne i realizujących projekty społeczne (K_K06). Posiada także zdolność do adaptacji i działania w sytuacjach trudnych oraz negocjowania stanowisk rozpoznając własne ograniczenia w pracy z innymi (K_K07).

Absolwent nabywa tę wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne na studiach I stopnia w oparciu o kształcenie w ramach przedmiotów podstawowych i kierunkowych (obowiązkowych

w ramach toku studiów) i kierunkowych przedmiotów do wyboru (fakultetów). Powyższe kluczowe efekty realizowane są m.in. na takich przedmiotach jak: Wprowadzenie do pracy socjalnej, Teoria pracy socjalnej, Metodyka pracy socjalnej, Struktura i organizacja pomocy społecznej, Współczesne koncepcje pracy socjalnej, Rozwiązywanie problemów i kwestii społecznych, Polityka społeczna, Instytucje rynku pracy i zatrudnienie socjalne, Dewiacje i patologie społeczne, Superwizja w pracy socjalnej, Aksjologia pracy socjalnej, Etyka, Hospitacje instytucji sfery socjalnej, Projekt socjalny, Elementy teorii organizacji i zarządzania w pomocy społecznej, Metody badań społecznych, Działalność pożytku publicznego i wolontariat.

II stopień

W zakresie kluczowych efektów uczenia się absolwent posiada **wiedzę** w zakresie terminologii używanej w pracy socjalnej oraz jej zastosowania w dyscyplinach pokrewnych na poziomie rozszerzonym (K_W02). Analizuje relacje zachodzące w życiu społecznym (K_W06) w szczególności zaburzenia więzi społecznych w środowisku lokalnym (K_W05). Ma rozeznanie w zakresie funkcjonowania instytucji regionalnych, krajowych i międzynarodowych przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu i działających na rzecz integracji społecznej (K_W04). Posiada pogłębioną wiedzę w zakresie sposobów pozyskiwania danych do analizy zjawisk z obszaru pracy socjalnej (K_W09). Stosuje do tej analizy różnorodne metody, techniki i narzędzia badawcze z zakresu nauk społecznych (K_W10) w celu zrozumienia mechanizmów funkcjonowania człowieka w strukturach społecznych i instytucjach życia publicznego (K_W08). Posiada pogłębioną wiedzę w zakresie procesów przemian, struktury i organizacji systemu (K_W12) oraz działań instytucji i organizacji z obszaru pomocy społecznej, służących realizacji polityki społecznej (K_W13). Absolwent zna i analizuje zasady tworzenia i podejmowania działań skierowanych na rozwiązywanie problemów z zakresu pracy socjalnej z zastosowaniem programów i projektów społecznych (K_W17) z wykorzystaniem norm prawnych, zawodowych, etycznych i reguł organizujących struktury i instytucje społeczne działające na rzecz integracji społecznej (K_W11).

Kluczowe efekty uczenia się prowadzą do osiągnięcia **umiejętności**, dzięki którym absolwent potrafi interpretować i analizować zjawiska społeczne (kulturowe, polityczne, prawne, ekonomiczne) przy pomocy pojęć i teorii pracy socjalnej (K_U01). Ponadto absolwent potrafi diagnozować i praktycznie analizować różnorodne jednostkowe sytuacje społeczne, wykorzystując innowacyjne sposoby działania doskonalące system w obszarze pomocy społecznej (K_U02), a także prognozować procesy i zjawiska zarówno w środowisku rodzinnym jak i społecznym oraz innowacyjnie wykorzystywać metody i narzędzia stosowane w obszarze pracy socjalnej (K_U05). Absolwent potrafi również posługiwać się systemami normatywnymi oraz wybranymi normami i regułami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi) w celu rozwiązania konkretnych zadań z zakresu pracy socjalnej (K_U07). Umie także wykonywać w sposób praktyczny zalecenia zawarte w kodeksie etycznym zawodu pracownika socjalnego (K_U08) oraz potrafi w sposób skuteczny realizować jego role zawodowe (K_U13).

W zakresie kluczowych kompetencji społecznych absolwent posiada zdolności do określania priorytetów, utożsamiania się z wartościami, celami i zadaniami pomocy społecznej odznaczając się przy tym dojrzałością i zaangażowaniem w projektowaniu i realizowaniu zadań socjalnych, również w pracach zespołowych (K_K02) oraz zdolnością do krytycznego rozstrzygania kwestii etycznych i aksjologicznych zawodu pracownika socjalnego (K_K05). Jest wrażliwy na problemy społeczne, gotowy do komunikowania się, współpracy i uczestnictwa w instytucjach i organizacjach realizujących działania pomocowe (K_K04) będąc zawodowo i etycznie odpowiedzialnym za własną pracę, decyzje, działania i ich skutki. (K_K06). Potrafi tworzyć i rozwijać kontakty z otoczeniem społecznym (interesariuszami zewnętrznymi) na rzecz rozwiązywania problemów z zakresu pracy socjalnej (K_K03) tworząc w tym w celu międzygrupowe sieci współpracy

na poziomie mikro, mezo i makro otoczenia wykorzystując różne kanały informacyjne (K_K08). Absolwent ma także zdolność posługiwania się podejściami teoretycznymi w analizowaniu różnych aspektów ludzkich zachowań w celu diagnozowania, prognozowania oraz formułowania programów działań socjalnych w oparciu o konsultacje z interesariuszami zewnętrznymi (K_K07). Realizując swoją rolę zawodową posiada umiejętność adaptacji i działania w sytuacjach trudnych oraz negocjowania stanowisk rozpoznając własne ograniczenia w pracy z innymi, z uwzględnieniem opinii ekspertów, krytycznie ocenia poziom swojej wiedzy i umiejętności. Odczuwa także potrzebę ciągłego uczenia się oraz doskonalenia swoich umiejętności społecznych i zawodowych z wykorzystaniem nowoczesnych metod i środków (K_K10).

Absolwent nabywa tę wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne na studiach II stopnia w oparciu o kształcenie w ramach przedmiotów podstawowych i kierunkowych (obowiązkowych w ramach toku studiów) i przedmiotów kierunkowych do wyboru (fakultetów). Powyższe kluczowe efekty realizowane są m.in. na takich przedmiotach jak: Pracownik socjalny w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Projekt socjalny w praktyce pomocy społecznej, Filantropia i dobroczynność w pomocy społecznej, Praca socjalna i jej nowe kierunki, Środowiskowe usługi społeczne, Wybrane kierunki ekonomii społecznej, Organizacja i zarządzanie w strukturach pomocy społecznej, Mediacje i negocjacje w pomocy społecznej. Metodyka pracy socjalnej – geneza i rozwój, Asystentura rodziny, Filozofia społeczna, Psychopatologia ogólna, Metody i techniki badań wykorzystywane w pomocy społecznej, Wybrane kierunki ekonomii społecznej, Organizacja i zarządzanie w strukturach pomocy społecznej, Praktyka zawodowa, Superwizja w działaniach instytucji pomocy społecznej, Wybrane zagadnienia prawne w pomocy społecznej, Dylematy etyczne w pracy socjalnej, Animacja społeczna środowiska lokalnego, Praca socjalna w organizacjach pozarządowych, Poradnictwo rodzinne i diagnoza problemowa rodziny, Psychopatologia ogólna.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

Realizacja w INS studiów I i II stopnia łączy zalety dwóch rodzajów studiów:

- Faktycznych studiów zawodowych przygotowujących do pracy w zawodzie pracownika socjalnego,
- Studiów ogólnoakademickich, rozszerzających horyzonty i wyposażających w narzędzia krytycznego odnoszenia się do rzeczywistości społecznej,

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1. Program i harmonogram studiów – dobór treści

W załącznikach zamieszczono program (zał. 2.1.1., 2.1.2.) oraz harmonogram (zał.2.1.1.1.-2.1.1.6, 2.1.2.1-2.1.2.4) studiów dla *kierunku praca socjalna*. Treści kształcenia (lub programowe) są opisane w sylabusach, odrębnie dla każdego poziomu (I oraz II stopnia) i formy studiów (stacjonarne i niestacjonarne), oraz przedmiotów z grupy treści ogólnych, podstawowych i kierunkowych. [Sylabusy są dostępne](#) dla studentów na stronie internetowej Kolegium oraz omawiane na pierwszych zajęciach a Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (do 2019 r.), następnie Zespół programowy kierunku praca socjalna dokonuje raz w roku ich przeglądu m. in. i pod względem zgodności programu studiów z zakładanymi efektami uczenia się dla kierunku, oraz ich aktualności.

Treści programowe są dostosowane do koncepcji i sylwetki absolwenta. Wyniki działalności naukowej, prowadzone w INS w dyscyplinie nauki socjologiczne są wykorzystywane przez nauczycieli akademickich w ramach realizowanych przedmiotów podstawowych i kierunkowych. Treści kształcenia uwzględniają także zmieniające się warunki otoczenia, związane m.in z przepisami prawa

dotyczącymi pomocy społecznej, ekonomii społecznej, przemocy w rodzinie i innych oraz aktualnym stanem wiedzy i badań z zakresu nauk socjologicznych.

Kluczowe treści programu przygotowują absolwentów *kierunku praca socjalna* do wejścia na rynek pracy. Podstawowym celem kształcenia na studiach I i II stopnia jest przekazanie studentom najaktualniejszej wiedzy z zakresu nauk społecznych oraz kształtowanie myślenia o jej przydatności a także skuteczności w rozwiązywaniu problemów społecznych. Tym samym w INS kształcą się studenci dla lokalnych i regionalnych instytucji pomocy i integracji społecznej. Konsekwencją tak określonego kształcenia jest dobór odpowiednich treści programowych. W tym miejscu omówione zostaną przykłady realizacji efektów uczenia w odniesieniu do przedmiotów i treści kształcenia przyporządkowanych do dyscypliny nauki socjologiczne i mające związek z realizowanymi w INS badaniami naukowymi.

Przykład realizacji efektów uczenia się – przedmiot: metodyka pracy socjalnej (I rok, 2 semestr, II rok, 3 semestr, studia I stopnia):

Efekty uczenia się: K_W12, K_W15, K_U08, K_U09, K_U11, K_K06

Student/ka:

- Zna i rozumie (w stopniu zaawansowanym) procesy przemian w obrębie systemów, instytucji i struktur społecznych oraz ich uwarunkowania i skutki dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym czy wykluczonych; a także rozumie procesy kształtowania się struktur i instytucji społecznych w tradycyjnych i współczesnych koncepcjach teoretycznych; również zna strukturę i zakres działania poszczególnych instytucji społecznych w wymiarze lokalnym, głównie organizujących pomoc i wsparcie dla osób potrzebujących, za pośrednictwem jednostek organizacyjnych pomocy społecznej bądź fundacji, czy stowarzyszeń (realizujących swoje działania statutowe w obszarze pomocy społecznej) (K_W12).
- Zna i rozumie (w zaawansowanym stopniu) zasady tworzenia i podejmowania działań skierowanych na rozwiązywanie problemów z zakresu pracy socjalnej, w tym zna procedury metodycznego postępowania pracownika socjalnego oraz uzyskuje wiedzę o sposobach diagnozowania sytuacji trudnych doświadczanych przez klientów i ich rodziny (stosując m. in. jako narzędzie wywiad środowiskowy) (K_W15).
- Potrafi (w zaawansowanym stopniu) wykorzystywać samodzielnie zdobytą wiedzę w praktycznym zawodowym działaniu jako pracownik socjalny do rozstrzygania dylematów pojawiających się w pracy zawodowej (w tym dylematów etycznych) stosując się w tym zakresie w praktyczny sposób do zaleceń zawartych w Kodeksie Etycznym Pracowników Socjalnych oraz doskonaląc jakość swojej pracy np. poprzez podnoszenie swoich kwalifikacji zawodowych, czy uczestnictwo w superwizji pracy socjalnej (K_U08).
- Potrafi (w stopniu zaawansowanym) analizować i innowacyjnie rozwiązywać konkretne problemy społeczne oraz przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu proponując w tym zakresie odpowiednie rozstrzygnięcia, ze szczególnym uwzględnieniem techniki kontraktu socjalnego, czy też inicjując projekty socjalne (K_U09).
- Potrafi (w stopniu zaawansowanym) analizować zjawiska społeczne/problemy społeczne oraz umie w praktyce realizować role zawodowe pracownika socjalnego np. doradcy, mediatora, rzecznika, bądź jako organizator społeczności lokalnej posiada umiejętność łączenia ról społeczno-zawodowych takich jak: animator lokalny, organizator sieci społecznych, czy lokalny planista (K_U11).
- Jest gotów do aktywnego myślenia w sposób przedsiębiorczy oraz uczestnictwa w grupach (np. samopomocowych, edukacyjnych i in.), organizacjach (rządowych i pozarządowych), instytucjach podejmujących działania socjalne i realizujących projekty społeczne na rzecz osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, czy zawodowej, ze

szczególnym uwzględnieniem działań w zakresie przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu. (K_K06).

Treści kształcenia powiązane z efektami uczenia się: problematyka wykładu

Treści merytoryczne wykładu - dla I roku, w semestrze 2
Wprowadzenie w problematykę przedmiotu, w tym zarys wybranych koncepcji pracy socjalnej.
Środowisko zamieszkania jako teren działalności socjalnej – ogólne zasady organizacji pracy w środowisku zamieszkania.
Praca socjalna z osobą i rodziną według Standardu Pracy Socjalnej – rekomendacje metodyczne i organizacyjne.
Etyczne i prakseologiczne podstawy interwencji pracownika socjalnego. Dylematy etyczne w procesie pomagania. Granice w procesie pomagania.
Wybrane aspekty diagnozy społecznej i główne narzędzia diagnostyczne pracownika socjalnego.
Metoda prowadzenia indywidualnego przypadku (<i>case work</i>)
Metoda pracy grupowej (<i>group work</i> oraz <i>team work</i>).
Metoda organizowania społeczności lokalnej (<i>community organization, community work</i>).

Problematyka wykładu

Treści merytoryczne wykładu - dla II roku, w semestrze 3
Praca socjalna w środowisku zamkniętym – jej specyfika, cele, formy i znaczenie.
Interwencja kryzysowa – specyfika i analiza wybranych typów interwencji kryzysowej.
Podstawowe umiejętności zawodowe w pracy socjalnej, w tym umiejętności komunikacyjne, z zakresu rozwiązywania problemów i konfliktów przez pracownika socjalnego.
Role zawodowe pracownika socjalnego w ujęciu klasycznym i współczesnym.
Praca socjalna skoncentrowana na rozwiązaniach (działaniach) - jej główne założenia i zastosowanie.
Współczesna rola pomocy społecznej w Polsce w zakresie przeciwdziałania biedzie i wykluczeniu społecznemu – przegląd zadań i realizowanych programów.
Zarys nowych kierunków oraz tendencji w organizacji i zarządzaniu pomocą społeczną.
Kierowanie i zarządzanie superwizyjne w obszarze pomocy społecznej.

Problematyka ćwiczeń

Treści merytoryczne ćwiczeń - dla I roku, w semestrze 2
Wprowadzenie do problematyki przedmiotu - Istota pracy socjalnej oraz tezy operacyjne leżące u jej podstaw, specyfika metod w pracy socjalnej. - Kryteria podziału pracy socjalnej. - Zarys głównych koncepcji pracy socjalnej.
Etyczne podstawy interwencji pracownika socjalnego - Świat wartości osoby wspomaganej i wspierającej. - Etyczne zasady pracy socjalnej, główne założenia Kodeksu Etycznego Pracowników Socjalnych. - Granice interwencji socjalnej. - Podstawowe dylematy etyczne pracowników socjalnych i ich klientów.
Problematyka pracy socjalnej w środowisku otwartym - Ogólne zasady pracy socjalnej w środowisku zamieszkania. - Zagadnienia z zakresu organizacji pracy socjalnej w środowisku zamieszkania.
Diagnoza społeczna i jej podstawowe narzędzia - Pojęcie diagnozy społecznej. - Aspekty diagnozy społecznej – psychospołeczny, socjologiczny i statystyczno – ekonomiczny.
Kwestionariusz rodzinnego wywiadu środowiskowego jako podstawowe narzędzie diagnostyczne pracownika socjalnego – analiza struktury i praktyczne zastosowanie rodzinnego wywiadu środowiskowego.
Teoria pracy socjalnej jako źródło modeli metod pracy w środowisku zamieszkania: Metoda prowadzenia indywidualnego przypadku (<i>case work</i>) – istota, etapy postępowania, modele interwencji / psychospołeczny, problemowy, strukturalny, systemowy / oraz zakres interwencji kryzysowej w tej metodzie

Teoria pracy socjalnej jako źródło modeli metod pracy w środowisku zamieszkania: Metoda pracy grupowej (<i>group work</i>) – istota, modele pracy grupowej, fazy oraz typologie grup pomocowych, praca w zespole specjalistów (<i>team work</i>).
Teoria pracy socjalnej jako źródło modeli metod pracy w środowisku zamieszkania: - metoda organizowania społeczności lokalnej (<i>community organization, community work</i>) – istota metody oraz techniczny schemat postępowania metodycznego.
Technika kontraktu w pracy socjalnej - Znaczenie techniki kontraktu w pracy socjalnej oraz możliwości jej zastosowania w praktyce. - Pojęcie kontraktu i jego procedura. - Ograniczenie i błędy w korzystaniu z techniki kontraktu oraz wybrane sposoby ich przewyższania. - Rola sztuki porozumiewania się z zachowaniem reguł asertywności w technice kontraktu.
Technika wideotreningu komunikacji (V.H.T) - jej główne zasady i zastosowanie
Praca socjalna w wybranych obszarach problemowych/z wybranymi grupami osób zgodnie ze Standardem Pracy Socjalnej - wskazówki do pracy socjalnej w obszarze: problemów opiekuńczo-wychowawczych, problemu przemocy w rodzinie, problemów pozostawiania bez pracy, problemów niepełnosprawności, dotyczącym osób starszych
Rodzaje świadczeń i usług według Ustawy o pomocy społecznej oraz zakres zadań własnych i zleconych poszczególnym jednostkom realizującym zadania z zakresu pomocy społecznej. Podstawowa wiedza o innych rodzajach świadczeń wynikających z dodatkowych aktów prawnych, np. Ustawy o świadczeniach rodzinnych i in.
Praktyczne opracowanie wywiadów środowiskowych odnoszących się do sytuacji trudnej osoby/rodziny oraz prezentacja na forum grupy tych przypadków, planowanie pomocy.

Problematyka ćwiczeń

Treści merytoryczne ćwiczeń - dla II roku, w semestrze 3
Praca socjalna w środowisku zamkniętym – jej specyfika, cele, formy i znaczenie. – analiza na wybranych przykładach
Interwencja kryzysowa w zarysie - Specyfika interwencji kryzysowej. - Wybrane kategorie interwencji kryzysowej – analiza przypadków.
Podstawowe umiejętności zawodowe w pracy socjalnej - Rodzaje umiejętności zawodowych pracowników socjalnych. - Najważniejsze umiejętności zawodowe dla pracowników instytucji pomocowych.
Proces porozumiewania się i jego znaczenie w pracy socjalnej oraz reguły asertywności w komunikacji międzyludzkiej.
Rozwiązywanie konfliktów- rodzaje i strategie rozstrzygania konfliktów w pracy pracowników socjalnych. Znaczenie mediacji i negocjacji w pomocy społecznej.
Proces rozwiązywania problemów w działalności pracownika socjalnego. Empowerment i jego znaczenie w pracy socjalnej oraz działaniach pomocowych.
Dialog Motywujący/Terapia Motywująca – cele i znaczenie oraz zastosowanie w pracy z trudnym klientem
Pracownik socjalny wobec różnych kategorii klientów i problemów społecznych - w poszukiwaniu nowych obszarów reintegracji społecznej i zawodowej wykluczonych społecznie, np.: osób bezrobotnych, osób skrajnie ubogich, niepełnosprawnych (fizycznie/psychicznie), uzależnionych, bezdomnych, osób starszych, dzieci i młodzieży zagrożonych demoralizacją, przemocą, rodziny niepełne i in.
Opracowanie analizy wielowymiarowej wybranego przypadku problemowego, planowanie wsparcia i prezentacja na forum grupy
Organizacja systemu pieczy zastępczej w Polsce
Asystentura rodziny jako forma wsparcia dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Zakres wspólnych obszarów działania dla asystenta rodziny i pracownika socjalnego.
Konferencja Grupy Rodzinnej – główne założenia i realizacja
Organizacja i koordynacja działań różnych instytucji na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w społeczności lokalnej.

- Główne założenia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie .
- Realizacja procedury „Niebieskie Karty”, działania zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych
Streetworking jako forma działań pomocowych – jego istota, cele i metody
Coaching w pomocy społecznej – jego zastosowanie i ograniczenia
Pracownik socjalny w rolach: doradcy, mediatora, rzecznika. Nowe role pracownika socjalnego.
Kształcenie umiejętności pracowników instytucji pomocowych.
Superwizja jako forma rozwoju zawodowego i osobistego pracowników socjalnych.

Przykład realizacji efektów uczenia się – przedmiot: Teoria pracy socjalnej (I rok, 2 semestr, studia I stopnia):

Efekty uczenia się: K_W02, K_U02, K_K05

Student/ka:

- ma wiedzę na temat terminologii stosowanej w pracy socjalnej (K_W02).
- potrafi posługiwać się wiedzą teoretyczną na temat procesów społecznych do pogłębionego opisu kwestii związanych z pracą socjalną oraz do formułowania sposobów działania mających na celu tworzenie i doskonalenie funkcjonowania systemu pracy socjalnej; wykorzystywać wiedzę pochodzącą z diagnozowania procesów i zjawisk społecznych w praktyce pracy socjalnej (K_U02).
- stosuje elementarne podejścia teoretyczne w analizowaniu poszczególnych aspektów ludzkich zachowań w celu identyfikowania, prognozowania oraz formułowania programów działań socjalnych (K_K05).

Treści kształcenia powiązane z efektami uczenia się:

Problematyka wykładu

Geneza pomocy społecznej i pracy socjalnej w Polsce oraz w krajach zachodnich. Pomoc społeczna jako instytucja społeczna. Istota pracy socjalnej – jej cele i zadania. Podstawowe pojęcia z zakresu teorii i praktyki pracy socjalnej. Interdyscyplinarny charakter pracy socjalnej.
Praca socjalna jako dojrzewająca profesja. Kształcenie pracowników socjalnych w Polsce i krajach Unii Europejskiej. Perspektywy i kierunki rozwoju pracy socjalnej w Polsce i w krajach Unii Europejskiej.
Podstawowe modele pomocy społecznej (Koncepcja rezydualna. Koncepcja instytucjonalna). Społeczny i podmiotowy wymiar pracy socjalnej. Teoria i praktyka pracy socjalnej w środowisku lokalnym.
Deprywacja społeczna a pomoc społeczna (Podstawowe cechy deprywacji społecznej. Modele. Natura. Deprywacja społeczna jako ekskluzja. Wersje problemu społecznego. Wyjaśnienie zjawiska. Wykluczenie społeczne. Marginalizacja społeczna a praca socjalna. Inkluzja. Aktywizacja w pracy socjalnej.
Ukazanie współczesnych podejść teoretycznych w pracy socjalnej oraz przykłady ich zastosowań. Zapoznanie się z głównymi współczesnymi nurtami w pracy socjalnej: strukturalizm i poststrukturalizm. Wybrane współczesne teorie w pracy socjalnej: psychospołeczna praca socjalna, interakcjonistyczna praca socjalna (etnometodologia) fenomenologia w pracy socjalnej, teoria systemów, krytyczna praca socjalna, strukturalna praca socjalna, feministyczna praca socjalna, multikulturalizm, neoliberalizm, postmodernizm. Przedstawienie możliwości aplikacji teorii do praktyki socjalnej.

Przykład realizacji efektów uczenia się – przedmiot: Praca socjalna i jej nowe kierunki (I rok, 1 semestr, studia II stopnia):

Efekty uczenia się: K_W01, K_W04, K_W12, K_K01, K_K02

Student/ka:

- ma pogłębioną wiedzę na temat nowych trendów w zakresie pracy socjalnej i kierunkach jej rozwoju (K_W01).
- ma pogłębioną wiedzę w zakresie funkcjonowania instytucji pracy socjalnej na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym, międzynarodowym (K_W04).

- ma uporządkowaną wiedzę w zakresie procesów przemian, struktury i organizacji instytucji pracy socjalnej i jej pracowników (K_W12).
- stale podnosi swoje kompetencje związane z funkcjonowaniem w obszarze pracy socjalnej (K_K01).
- samodzielnie i właściwie identyfikuje priorytety i rozstrzyga problemy w oparciu o wiedzę z zakresu pomocy społecznej (K_K02).

Treści kształcenia powiązane z efektami uczenia się: problematyka wykładu

Dylematy i wyzwania w pomocy społecznej i pracy socjalnej w Polsce. Deinstytucjonalizacja. Refamilizacja. Model kooperacji. Centra usług społecznych.
Organizowanie społeczności lokalnej (OSL) – nowy wymiar pracy środowiskowej.
Podejście skoncentrowane na rozwiązaniach w pracy socjalnej.
Dialog motywujący i jego zastosowanie w obszarze pomocy społecznej i pracy socjalnej.
Coaching i jego zastosowanie w obszarze pomocy społecznej i pracy socjalnej.
Konferencja grupy rodzinnej w pracy socjalnej z rodziną. Genogram.
Metoda towarzyszenia. <i>Streetworking</i> – charakterystyka, zastosowanie.

Problematyka ćwiczeń

<i>Mandatory Work Activity</i> (zasilek za pracę) – szanse i zagrożenia dla pracy socjalnej.
<i>Case Management</i> w pracy socjalnej, czyli jak zarządzać przypadkiem.
Koncepcja <i>resilience</i> i <i>empowerment</i> w praktyce pracy socjalnej.
Standaryzacja w pomocy instytucjonalnej: nowe metody i narzędzia.
Praca socjalna z osobą wykorzystaną seksualnie – diagnoza, towarzyszenie i skuteczne wsparcie ofiary i jej rodziny.
Wykorzystanie w pracy socjalnej elementów terapii Sand Play oraz kart Dixit - protodiagnoza i dalsze postępowanie pomocowe.
Polskie innowacyjne podejście do pracy socjalnej na przykładzie poznańskiego Specjalistycznego Zespołu Pracy Socjalnej z Osobami Wymagającymi Wsparcia Psychicznego.
Współpraca interdyscyplinarna i partnerstwa lokalne na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. Kooperacja i współpraca.

W programie studiów stacjonarnych I stopnia na cykl 2021/2022 można wyróżnić: przedmioty ogólne (210 godz., 10 pkt. ECTS), przedmioty podstawowe i kierunkowe (1180 godz., 124 pkt. ECTS), przedmioty kierunkowe do wyboru (510 godz., 40 pkt. ECTS), praktyka zawodowa (120 godz., 6 pkt. ECTS). Przedmioty podlegające wyborowi (są to przede wszystkim przedmioty fakultatywne, a także seminaria, języki obce) stanowią ponad 30% ogólnej liczby pkt. ECTS - 58. Na program studiów składają się przedmioty ogólne, przedmioty z grupy przedmiotów podstawowych i kierunkowych (w tym fakultety), seminaria oraz praktyki zawodowe. Przedmioty ogólne (język obcy, przedmiot ogólnouczelniany oraz wychowanie fizyczne) prowadzone są podczas I oraz II roku studiów. Przedmioty podstawowe i kierunkowe prowadzone są podczas wszystkich lat studiów. Przedmioty fakultatywne są wprowadzane od III semestru, natomiast seminarium licencjackie jest prowadzone w V oraz VI semestrze. Student zobowiązany jest do odbycia szkolenia BHP w wymiarze 4 godzin oraz szkolenia bibliotecznego.

W programie studiów niestacjonarnych I stopnia na cykl 2021/2022 można wyróżnić: przedmioty ogólne (90 godz., 10 pkt. ECTS), przedmioty podstawowe i kierunkowe (934 godz., 124 pkt. ECTS), przedmioty kierunkowe do wyboru (340 godz., 40 pkt. ECTS), praktyka zawodowa (120 godz., 6 pkt. ECTS). Przedmioty podlegające wyborowi (są to przede wszystkim przedmioty fakultatywne, a także seminaria, języki obce) stanowią ponad 30% ogólnej liczby pkt. ECTS - 58.

Treści programowe, umożliwiają przygotowanie absolwentów studiów I stopnia do pełnienia ważnych ról zawodowych w instytucjach pomocy i integracji społecznej. Proponowane treści stwarzają możliwość diagnozy i doboru odpowiednich ról do działania w zakresie

interwencji, a także realizacji projektów socjalnych zarówno w instytucjach samorządowych jak i pozarządowych.

Natomiast w programie studiów stacjonarnych II stopnia na cykl 2021/2022 można wyróżnić: przedmioty ogólne (90 godz., 6 pkt. ECTS), przedmioty podstawowe i kierunkowe (555 godz., 98 pkt. ECTS), przedmioty kierunkowe do wyboru (120 godz., 12 pkt. ECTS), praktyka zawodowa (60 godz., 4 pkt. ECTS). Przedmioty podlegające wyborowi (są to przede wszystkim przedmioty fakultatywne, a także seminaria, języki obce) stanowią ponad 30% ogólnej liczby pkt. ECTS - 46. Dodatkowo student realizuje szkolenie BHP w wymiarze 5 godz. oraz szkolenie biblioteczne. Przedmioty ogólne (język obcy, przedmiot ogólnouczelniany) prowadzone są podczas I roku studiów. Przedmioty podstawowe i kierunkowe są wprowadzane od III semestru, natomiast seminarium magisterskie jest prowadzone od I semestru studiów.

W programie studiów niestacjonarnych II stopnia na cykl 2021/2022 można wyróżnić: przedmioty ogólne (54 godz., 6 pkt. ECTS), przedmioty podstawowe i kierunkowe (365 godz., 98 pkt. ECTS), przedmioty kierunkowe do wyboru (72 godz., 12 pkt. ECTS), praktyka zawodowa (60 godz., 4 pkt. ECTS). Przedmioty podlegające wyborowi (są to przede wszystkim fakultatywne a także seminaria, języki obce) stanowią ponad 30% ogólnej liczby pkt. ECTS - 46.

W programach studiów I i II stopnia realizowane są zajęcia z lektoratów języków obcych. Dla studiów stacjonarnych I stopnia przewidziano 120 godz. lektoratu z języka obcego, a dla studiów niestacjonarnych 72 godz. (8 pkt. ECTS). W ramach lektoratu realizowane są następujące efekty uczenia: Student potrafi przygotowywać typowe prace pisemne w języku polskim oraz analizować teksty w języku obcym (angielskim) w zakresie problematyki pracy socjalnej dotyczące zagadnień szczegółowych, przy wykorzystaniu podstawowych ujęć teoretycznych, obserwacji i doświadczeń praktycznych, a także zróżnicowanych źródeł (K_U13). Student potrafi przygotowywać samodzielnie wystąpienia ustne w języku polskim oraz w języku obcym (języku angielskim), w zakresie problematyki pracy socjalnej, dotyczące zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także zróżnicowanych źródeł (K_U14). Student potrafi samodzielnie dokonywać tłumaczenia i interpretacji tekstów w zakresie problematyki pracy socjalnej w języku obcym (języku angielskim) zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (K_U15). Problematyka ćwiczeń:

Treści merytoryczne
Semestr 1 - Przygotowanie do wypełniania ról zawodowych: etapy kształcenia, uniwersytety i szkoły wyższe, struktura uczelni, władze, wydziały, organizacja roku akademickiego, plany studiów. - Autoprezentacja, nawiązywanie znajomości, wywiady. - Osobowość, cechy charakteru, sposoby interpretacji osobowości. - Rozmowa kwalifikacyjna: życiorys, podanie o pracę, przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, typowe pytania i odpowiedzi. - Zdrowie. Pierwsza pomoc. Wizyta u lekarza. Uzależnienie od Internetu. - Wiek i starzenie się. Opieka i relacje z osobami starszymi. Komunikacja międzypokoleniowa.
Semestr 2 - Zawody i zadania zawodowe: nazywanie zawodów, pełnionych funkcji, czynności (z uwzględnieniem specyfiki wybranego kierunku studiów oraz specjalności), stopnie kariery zawodowej, planowanie własnego rozwoju zawodowego. - Zawód pracownika socjalnego. Opis podstawowych obowiązków. Typowy dzień pracy pracownika socjalnego i asystenta rodziny. Zjawisko wypalenia zawodowego. - Funkcjonowanie w domu, szkole i zakładzie pracy: reguły zachowania, formuły powitania, pożegnania, prowadzenia rozmowy, negocjowania, sposób ubierania się (dress-code). - Podróże służbowe: lotnicze, autobusowe i samochodowe, rezerwacja biletu i hotelu, ustalenie i przesunięcie terminu spotkań.

- Zainteresowania czytelnicze studentów. Krótkie opowiadania. - Pogoda. Warunki atmosferyczne. Ekologia. Zmiany klimatyczne.
Semestr 3 - Ryzyko. Podejmowanie trudnych decyzji. Sporty ekstremalne. - Zagrożenie życia, sytuacje ekstremalne. Opisywanie zdarzeń i reakcji. Opisywanie uczuć pozytywnych i negatywnych. - Sytuacje konfliktowe. Rozwiązywanie konfliktów. Porady psychologa. Mediacje i negocjacje w pracy społecznej. - Rodzina – stopnie pokrewieństwa, rodzina zastępcza, problemy dzieci adopcyjnych, sytuacja rodzin polskich i angielskich, konflikty rodzinne, rodziny dysfunkcyjne, organizacja pomocy społecznej, wsparcie rodziny. - Depresja. Przyczyny i objawy choroby. Sposoby pomocy osobom z depresją.
Semestr 4 - Przestępczość. Rodzaje przestępstw i kar. Resocjalizacja. Praca socjalna z osadzonymi w więzieniach. - Aglomeracje miejskie. Problemy wielkich miast i jego mieszkańców. - Zasady pisanie raportów, listów, wiadomości e-mail, język formalny/nieformalny, typowe zwroty i wyrażenia . - Wielcy mówcy, przemówienia, prezentacje. - Wybrane zagadnienia związane z problematyką pracy socjalnej i rodziny; tematyczne prezentacje multimedialne studentów. Zasady konstruowania agendy wypowiedzi, pokazu multimedialnego, cytowania źródeł, zapis bibliograficzny.

Dla studiów stacjonarnych II stopnia przewidziano 60 godz. lektoratu, a dla studiów niestacjonarnych 36 godz. (4 pkt. ECTS). Poza lektoratami językowymi program studiów II stopnia zapewnia ofertę zajęć do wyboru w języku angielskim: *Key problems of contemporary family, Comparative social policies*. Dla lektoratu przewidziano realizację następujących efektów uczenia się: Student posiada pogłębioną umiejętność przygotowywania typowych prac pisemnych oraz wystąpień ustnych w języku polskim i języku angielskim, dotyczących zagadnień szczegółowych, przy wykorzystaniu podstawowych ujęć teoretycznych, obserwacji i doświadczeń praktycznych, a także zróżnicowanych źródeł (K_U15). Student potrafi samodzielnie dokonywać tłumaczeń i interpretacji tekstów w zakresie problematyki pracy socjalnej w języku angielskim zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ESKOKJ (Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego) oraz uczestniczy w zajęciach prowadzonych w językach obcych, ma również umiejętność kontaktowania się z przedstawicielami zagranicznych środowisk naukowych (K_U16). Student potrafi samodzielnie dokonywać tłumaczeń i interpretacji tekstów w zakresie problematyki pracy socjalnej w języku angielskim zgodne z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ESKOKJ (Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego) oraz uczestniczy w zajęciach prowadzonych w językach obcych, ma również umiejętność kontaktowania się z przedstawicielami zagranicznych środowisk naukowych (K_U17).Problematyka ćwiczeń:

Treści merytoryczne
Semestr 1 - Środowisko uniwersyteckie - rola języka angielskiego. - Rozmowa kwalifikacyjna - przygotowanie do rozmowy o pracę; przygotowanie listu motywacyjnego i CV. - Kompetencje zawodowe pracownika socjalnego - typowy dzień pracy, obowiązki, wyzwania, klienci. - Rozmowa z klientem. Techniki przeprowadzania wywiadu. - Elementy psychologii. Typy osobowości. Psychologia grupy. Problemy natury psychologicznej (fobie, presja rówieśnicza). - Przestępczość. Profilowanie kryminalistyczne. - Resocjalizacja. Praca z osobami osadzonymi w więzieniu. - Rozwiązywanie konfliktów. Udzielanie rad w trudnych sytuacjach.
Semestr 2 - Organizacje charytatywne w Polsce i w Anglii. Wolontariat. - Pomoc osobom starszym. Problemy osób w starszym wieku.

- Uzależnienia (alkohol, narkotyki, praca, Internet). Przyczyny uzależnień, formy pracy z osobami uzależnionymi.
- Współczesne problemy społeczne. Handel ludźmi.
- Problemy osób niepełnosprawnych.
- Streszczenie, przypis, bibliografia jako element pracy dyplomowej oraz referatu (obowiązujące zasady, przykłady własne studentów).
- Wybrane zagadnienia związane z problematyką pracy socjalnej i rodziny; tematyczne prezentacje multimedialne studentów. Zasady konstruowania agendy wypowiedzi, pokazu multimedialnego, cytowania źródeł, zapis bibliograficzny

2.2. Dobór metod kształcenia

Metody kształcenia są opisane w sylabusach, a ich zestaw jest adekwatny do formy dydaktycznej danych zajęć. W programie studiów metody kształcenia zostały zróżnicowane w odniesieniu do efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych. Metody kształcenia realizowane na *kierunku praca socjalna* I oraz II stopnia warunkowane są także formą i specyfiką realizowanego przedmiotu (inne w przypadku przedmiotów o charakterze teoretycznym, np. Wprowadzenie do pracy socjalnej czy Teoria pracy socjalnej - studia I stopnia, a inne o charakterze praktycznym, np. Hospitacje instytucji sfery socjalnej – studia I stopnia) i są dostosowane do osiągania efektów uczenia się. W zakres form zajęć dostępnych na *kierunku praca socjalna* w szczególności stosuje się metody podające (np. wykład problemowy czy prezentacja multimedialna) oraz metody aktywizujące (np. analiza przypadków, praca indywidualna i grupowa, projekty, dyskusja moderowana, praca z tekstem – analiza literatury), a także eksponujące (film dydaktyczny/instruktażowy). Wytypowano przedmioty, które realizowane są w grupach laboratoryjnych i warsztatowych, co umożliwia w większym zakresie indywidualną pracę ze studentem (np. Projekt socjalny – studia I stopnia czy Pracownik socjalny w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – studia I stopnia), w tym w pracowni komputerowej (np. Technologie informacyjne czy Podstawy statystyki na studiach I stopnia).

W trakcie studiów nauczyciele akademicki na niektóre zajęcia zapraszają ekspertów, których wiedza, a także doświadczenie zawodowe są powiązane z tematyką zajęć tym samym wzbogacają oraz poszerzają wiedzę, umiejętności i kompetencje studentów. Różnorodne formy zaliczenia poszczególnych przedmiotów obejmują zarówno egzaminy i zaliczenia (pisemne oraz ustne). Opracowywane są także przez studentów prace pisemne, projekty indywidualnie lub w małych zespołach, które następnie są prezentowane w trakcie zajęć oraz poddawane grupowej dyskusji, dzięki czemu istnieje możliwość realizacji założonych efektów uczenia się z poziomu wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych.

Najważniejsze przedmioty związane z efektami uczenia wymagają większego nakładu czasu i pracy studenta. Takie przedmioty mają także największą punktację ECTS:

- dla studiów I stopnia to: Wprowadzenie do pracy socjalnej 5 pkt., Wstęp do socjologii 5 pkt., Metodyka pracy socjalnej 10 pkt., Polityka społeczna 5 pkt., Projekt socjalny 6 pkt., Seminarium licencjackie 10 pkt.
- dla studiów II stopnia to: Seminarium magisterskie 28 pkt., Praca socjalna i jej nowe kierunki 5 pkt., Metodyka pracy socjalnej – geneza i rozwój 5 pkt.

W przypadku większości zajęć jednostkę czasową założoną na bezpośredni kontakt z wykładowcą stanowią 2 godz. tygodniowo. Rozplanowanie zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego zarówno na udział w zajęciach dydaktycznych jak i samodzielnie uczenie się studentów. W porozumieniu z pracodawcami zazwyczaj w piątki realizowane są praktyki.

Przygotowanie studentów do prowadzenia działalności naukowej umożliwia na przykład metoda projektów realizowana podczas przedmiotu Projekt socjalny - studia I stopnia czy też Projekt socjalny w praktyce pomocy społecznej – studia II stopnia. Stwarza ona szansę na rozbudzenie

zainteresowania studentów danym zagadnieniem, pozwala rozwijać umiejętności w zakresie korzystania z różnych źródeł informacji, krytycznego analizowania faktów i ich oceny, proponowania twórczego rozwiązywania problemu oraz prezentowania zebranych materiałów przy zastosowaniu technik multimedialnych.

Dodatkowo na studiach I stopnia studenci przygotowani są do prowadzenia badań naukowych w ramach przedmiotów umożliwiających formułowanie problemów badawczych, dobór metod i narzędzi do realizacji badania, analizę i prezentację wyników badań oraz zaprojektowanie nowych rozwiązań lub modyfikację istniejących. W szczególności przygotowanie to zapewnia seminarium licencjackie. Ponadto wiedzę o sposobie realizacji wybranych etapów procesu badawczego, źródłach danych oraz możliwych do zastosowania podejściach, metodach i technikach student poznaje między innymi podczas studiowania takich przedmiotów jak: Wprowadzenie do pracy socjalnej, Wstęp do socjologii, Psychologia ogólna i rozwojowa, Podstawy ekonomii, Pedagogika społeczna, Metodyka pracy socjalnej, Teoria pracy socjalnej, Aksjologia pracy socjalnej, Metody badań społecznych i innych wymienionych w programie studiów.

Na studiach II stopnia studenci poznają i opanowują zaawansowany warsztat pisania pracy naukowej, w szczególności w zakresie sformułowania hipotez badawczych, umiejętności doboru i wykorzystania literatury krajowej i zagranicznej oraz krytycznej analizy teorii z nauk społecznych, umiejętności analizy i syntezy podstawowych problemów teoretycznych i praktycznych, ze zwróceniem uwagi na dostrzeganie prawidłowości występujących w obrębie badanych zjawisk związanych z pracą socjalną, umiejętności stosowania metod i technik badawczych z dyscypliny nauki socjologiczne. Podstawową rolę w tym zakresie odgrywa przedmiot Seminarium magisterskie realizowany przez 4 semestry. Dodatkowo odpowiednie kompetencje związane z prowadzeniem działalności naukowej studenci mogą nabywać m.in. na przedmiotach: Metody i techniki badań wykorzystywanych w pomocy społecznej, Projekcie socjalnym w praktyce pomocy społecznej i innych zgodnie z programem studiów.

W ramach zajęć typu lektorat studenci realizują naukę języka obcego (prowadzącą do osiągnięcia poziomu B2 na studiach I stopnia - 8 pkt. ECTS oraz B2+ na studiach II stopnia – 4 pkt. ECTS). Metody kształcenia umiejętności lingwistycznych to analiza tekstu obcojęzycznego, słuchanie, rozmówki, krótkie wypowiedzi pisemne, a także prezentacje.

2.3. Zakres korzystania z metod i technik kształcenia na odległość

W programie studiów dla *kierunku praca socjalna* nie przewiduje się obowiązku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, ale dopuszcza się taką możliwość po uzyskaniu zgody Dziekana KNS. W roku 2019 został przygotowany z użyciem edytora e-kursów WBTEExpress kurs online dla studentów III roku pracy socjalnej „KE-02226 - Struktura pracy licencjackiej”. Kurs po uzyskaniu akceptacji metodycznej i informatycznej został certyfikowany przez Uniwersyteckiego Centrum Kształcenia na Odległość i umieszczony na [liście kursów certyfikowanych](#) oraz na [Platformie e-Learningowej WBTSerwer UR](#) a następnie użyty po raz pierwszy w roku akademickim 2019/2020.

W ramach projektu pt. Jednolity Program Zintegrowany Uniwersytetu Rzeszowskiego – droga do wysokiej jakości kształcenia z Programu operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) pracownicy INS uczestniczyli w szkoleniach w zakresie realizacji zajęć dydaktycznych za pomocą platform elearningowych. W trakcie pandemii prowadzone były szkolenia dla pracowników z obsługi platformy MS Teams, na której były prowadzone zajęcia. Na uczelni zostało wydane [Zarządzenie nr 125/2020 Rektora UR z dnia 3.11.2020 r. w sprawie zasad organizacji zajęć dydaktycznych w UR prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w roku akademickim 2020/2021](#), dlatego też nauczyciele prowadzili zajęcia za pomocą platformy MS Teams w systemie synchronicznym. Zaletą tej formy jest możliwość interaktywnego kontaktu ze studentami. Elementy zdalnego

nauczania były wcześniej stosowane w postaci plików tekstowych i multimedialnych, prezentacji na zajęciach dla studentów.

2.4. Dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów

Na *kierunku praca socjalna* w procesie uczenia wykorzystywane są różne działania związane z potrzebami studentów. Należy wskazać m.in.:

- Konsultacje stacjonarne realizowane w ramach [dyżurów pracowników](#) w gabinetach pracowników oraz za pomocą poczty elektronicznej. Dodatkowo w sytuacji epidemicznej dyżury i konsultacje odbywały się za pomocą platformy MS Teams.
- Indywidualizacja kształcenia realizowana w toku seminariów dyplomowych, a także poprzez wybór zajęć z języka obcego spośród czterech – angielskiego, niemieckiego, francuskiego i rosyjskiego. Studenci najczęściej wybierają j. angielski i sporadycznie j. niemiecki.
- Możliwość realizacji zajęć według indywidualnej organizacji studiów (IOS). Warunki te określa szczegółowo rozdz. 7, § 22 [Regulamin Studiów UR](#) (zmodyfikowany od roku akademickiego 2021/2022). IOS może polegać w szczególności na: 1) indywidualnym doborze zajęć lub grupy zajęć, metod i form kształcenia; 2) modyfikacji zasad odbywania i zaliczania zajęć pod warunkiem osiągnięcia zakładanych dla przedmiotu efektów uczenia się; 3) modyfikacji tygodniowego harmonogramu zajęć, w miarę możliwości, poprzez wybór grupy zajęciowej i/lub godzin zajęć w sposób umożliwiający realizację obowiązującego programu studiów z dostosowaniem do możliwości czasowych studenta; 4) zmianach terminów egzaminów i zaliczeń w porozumieniu z prowadzącym przedmiot lub zajęcia. Zgodę na IOS wyraża Dziekan KNS.
- Uczestnictwo w spotkaniach towarzystw naukowych i konferencjach organizowanych w INS, czy też pracach w Studenckim Naukowym Kole Pracowników Socjalnych.
- Dostosowanie do zróżnicowanych potrzeb grupowych (np. studentów danego roku studiów) poprzez realizowanie najbardziej interesujących dla studentów zajęć w ramach puli fakultetów.
- Warunki studiowania studentów z niepełnosprawnościami określają zapisy [Regulaminu Studiów](#) (rozdz. 12). Proces uczenia się jest dostosowywany do indywidualnych potrzeb studentów z niepełnosprawnością, po uzgodnieniu z osobami prowadzącymi zajęcia. Można korzystać z odpowiedniego sprzętu dla osób niedowidzących czy niedosłyszących, który wypożycza się w Biurze dla Osób Niepełnosprawnych UR. W uczelni realizowany jest projekt pt. Przyjazny nURt, ukierunkowany na rozwój dostępności UR dla osób niepełnosprawnych (projekt współfinansowany ze środków UE w ramach PO WER). W ramach projektu prowadzone są dodatkowe konsultacje dla osób niepełnosprawnych. INS dysponuje infrastrukturą i bazą lokalową (dostęp do windy, tabliczki w alfabecie Braille'a, toalety dla osób z niepełnosprawnościami). W roku akademickim 2020/2021 ramach projektu „Przyjazny nURt” większość pracowników Instytutu przeszło szkolenie świadomościowe dotyczące potrzeb osób z szczególnymi potrzebami. Od roku 2021/2022 w strukturach INS został powołany [Koordynator Instytutowy ds. Osób Niepełnosprawnych](#).

2.5. Harmonogram realizacji studiów

Harmonogram realizacji studiów (Zał. nr 2.1.1.1.- 2.1.1.6 oraz 2.1.2.1 – 2.1.2.4) wynika z programu studiów (Zał. nr 2.1.1. oraz 2.1.2.). Obejmuje on 1900 godz. wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów na studiach stacjonarnych I stopnia, oraz 1364 godz. na studiach niestacjonarnych I stopnia, a także 120 godz. praktyk zawodowych. Łącznie 180 pkt. ECTS. Na studiach II stopnia stacjonarnych liczba godzin wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia

oraz studentów wynosi 765 + 60 godzin praktyk, a na studiach niestacjonarnych 491 + 60 godzin praktyk. Łącznie 120 pkt. ECTS

Harmonogramy realizacji studiów pod względem formalnym zostały pozytywnie zweryfikowane przez Sekcję Jakości i Akredytacji KNS oraz Dział Jakości i Akredytacji UR, a merytorycznie przez Zespół programowy kierunku praca socjalna. Liczba punktów ECTS, jaką uzyskują studenci w ramach zajęć powiązanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinie nauki socjologiczne wynosi 94 pkt. ECTS na studiach I stopnia oraz 88 pkt. ECTS na studiach II stopnia. Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów, a także zajęcia związane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni przedstawiają dane zawarte w tabelach (załączniki w części III Raportu Samooceny). Natomiast kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego studenci nabywają na lektoratach prowadzonych przez Studium Języków Obcych (SJO). Oferta nauki języka obcego obejmuje język angielski, niemiecki, francuski i rosyjski. Na studiach I stopnia studenci realizują 120 godz. na studiach stacjonarnych oraz 72 godz. na studiach niestacjonarnych. Natomiast na studiach II stopnia wymiar zajęć z języka obcego wynosi 60 godz. na studiach stacjonarnych oraz 36 godz. na niestacjonarnych.

Grupa przedmiotów do wyboru obejmuje przedmiot ogólnouczelniany, języki obce, przedmioty fakultatywne, seminarium dyplomowe.

2.6. Dobór form zajęć, liczba godzin przypisanych poszczególnym formom, liczebność grup studenckich, organizacja procesu kształcenia

Studia na kierunku *praca socjalna* realizowane są poprzez następujące formy zajęć: Zajęcia na I stopniu na studiach stacjonarnych obejmują łącznie 1900 godz. zajęć dydaktycznych, w tym 270 godz. to wykłady (14% wszystkich zajęć dydaktycznych), 660 godz. – ćwiczenia (35%), warsztaty 125 godz. (7%), laboratorium 45 godz. (2%), seminarium – 60 godz. (3%), konwersatorium 740 godz. (39%), oraz praktyki – 120 godz. Taka konstrukcja zajęć sprzyja osiąganiu efektów uczenia się z trzech grup (wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne), przy jednoczesnej integracji treści. Dominującym rodzajem zajęć dydaktycznych są konwersatoria co pozwala studentom na aktywne uczestniczenie w zajęciach, przy niskiej liczbie wykładów.

Zajęcia na I stopniu na studiach niestacjonarnych obejmują łącznie 1364 godz. zajęć dydaktycznych, w tym 223 godz. to wykłady (16% wszystkich zajęć dydaktycznych), 457 godz. – ćwiczenia (34%), warsztaty 100 godz. (7%), laboratorium 24 godz. (2%), seminarium – 40 godz. (3%), konwersatorium 520 godz. (38%), oraz praktyki – 120 godz.

Zajęcia na II stopniu na studiach stacjonarnych to 765 godz. zajęć dydaktycznych, w tym 85 godz. to wykłady (11 % wszystkich zajęć dydaktycznych), 130 godz. – ćwiczenia (17%), warsztaty 65 godz. (8%), seminarium – 120 godz. (16%), konwersatorium 365 godz. (48%) oraz praktyki – 60 godz. Dobór form zajęć sprzyja osiąganiu efektów uczenia z trzech grup (wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne), przy jednoczesnej integracji treści.

Zajęcia na II stopniu na studiach niestacjonarnych obejmują łącznie 491 godz. zajęć dydaktycznych, w tym 58 godz. to wykłady (12% wszystkich zajęć dydaktycznych), 76 godz. – ćwiczenia (15%), warsztaty 40 godz. (8%), seminarium – 80 godz. (16%), konwersatorium 237 godz. (48%), a także praktyki – 60 godz.

Zajęcia na obu poziomach, na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku. Na studiach niestacjonarnych zajęcia są realizowane w soboty i niedziele. Liczba zjazdów w semestrze zależy od liczby godz. ogółem w danym semestrze.

Liczebność grup studenckich audytoryjnych, na studiach stacjonarnych I stopnia mieści się w granicach 24-46 osób, natomiast na studiach niestacjonarnych I stopnia: 20-21 osób. Na studiach stacjonarnych II stopnia: 20-41 osób, a na studiach niestacjonarnych 22-23 osoby. Seminarium prowadzone są w grupach min. 10 osobowych. Szczegółowe ustalenia dotyczące liczebności grup

studentckich określa [Zarządzenie nr 115/2021 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 28.06.2021 r. w sprawie ustalenia minimalnej liczebności grup studentckich dla form zajęć dydaktycznych na studiach pierwszego stopnia, drugiego stopnia oraz jednolitych studiach magisterskich prowadzonych na Uniwersytecie Rzeszowskim](#).

Informacja o organizacji zajęć (harmonogramy zajęć studiów – załączniki do cz. III raportu) jest dostępna na [stronie internetowej KNS](#).

Harmonogram zajęć uwzględnia czas potrzebny na praktyki zawodowe. Na II i III roku studiów I stopnia jeden dzień pozostaje wolny od zajęć dydaktycznych na Uniwersytecie, na I i II roku studiów II stopnia dwa dni pozostają wolne od zajęć dydaktycznych. Na studiach I stopnia, ze względu na życzenia instytucji przyjmujących na praktyki, jest to zwyczajowo piątek, a na studiach II stopnia określone dni tygodnia są wyznaczane na początku roku.

2.7. Program i organizacja praktyk

Studenci KNS UR na *kierunku praca socjalna* odbywają praktyki zawodowe zgodnie z Regulaminem Studiów, Programem praktyki zawodowej *kierunku praca socjalna* i Regulaminem praktyk na *kierunku praca socjalna*. Wymiar praktyk dla studiów I stopnia wynosi 120 godz. (6 pkt. ECTS), a dla studiów II stopnia 60 godzin (4 pkt. ECTS). Praktyki odbywają się według następującego planu:

- Studia I stopnia stacjonarne i niestacjonarne, rok II, semestr 4: 90 godz. (3 tygodnie)
- Studia I stopnia stacjonarne i niestacjonarne, rok III, semestr 5: 30 godz. (1 tydzień)
- Studia II stopnia stacjonarne i niestacjonarne, rok I semestr 2: 30 godz. (1 tydzień)
- Studia II stopnia stacjonarne i niestacjonarne, rok II semestr 3: 30 godz. (1 tydzień)

Podstawowymi celami praktyki zawodowej jest zdobycie umiejętności zastosowania w praktyce wiedzy teoretycznej zdobytej w toku studiów poprzez jej wykorzystanie w jednej z instytucji pomocy społecznej lub w organizacji pozarządowej wykonującej zadania z zakresu pomocy, wsparcia i integracji społecznej. Praktyki są bardzo istotnym elementem przygotowania studentów do podejmowania ról zawodowych w szeroko rozumianej sferze pomocy społecznej. Poprzez zapoznanie się z codziennym funkcjonowaniem danej instytucji i poprzez współpracę z doświadczonymi pracownikami student wprowadzany jest w świat realiów pomocy społecznej. Szczegółowy opis celów praktyki znajduje się w [Programie praktyki](#).

Instytucje, w których studenci odbywają praktyki to: ośrodki pomocy społecznej (miejskie, gminne, miejsko-gminne), regionalne ośrodki polityki społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie, domy pomocy społecznej, środowiskowe domy samopomocy, warsztaty terapii zajęciowej, Zakłady Aktywności Zawodowej, Centra i Kluby Integracji Społecznej, domy dziecka, placówki specjalistyczno-terapeutyczne i inne instytucje, a także fundacje i stowarzyszenia realizujące swoje cele statutowe w sferze pomocy, wsparcia i integracji społecznej. Studenci mają możliwość samodzielnego wyboru placówki (w porozumieniu z jej kierownictwem i Koordynatorem praktyk) lub odbyć praktykę w instytucjach zaproponowanych przez Koordynatora. Proponowaną instytucją w celu zrealizowania programowych praktyk zawodowych dla studentów, którzy nie wskazali samodzielnie takiego zakładu jest m.in. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS) w Rzeszowie, z którym INS współpracuje od wielu lat. UR, reprezentowany przez Dziekana KNS każdorazowo podpisuje umowę z instytucją, w której odbędą się praktyki. Przed podpisaniem umowy z instytucją, w której studenci *kierunku praca socjalna* nie odbywali jeszcze praktyk Koordynator sprawdza czy infrastruktura i wyposażenie w siedzibie tejże instytucji pozwala na prawidłowy przebieg praktyk i umożliwia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Należy zaznaczyć, że praktyki odbywają się w takich warunkach, w jakich faktycznie pracują pracownicy socjalni w Polsce.

Nad przebiegiem praktyk z ramienia Uniwersytetu dbają wyznaczeni przez Dziekana KNS Koordynatorzy praktyk (osobno dla studiów I i II stopnia). Koordynatorzy współpracują

ze sobą, a także z Kierownikiem kierunku i [Sekcją Praktyk Dziekanatu KNS](#) – jednostką zapewniającą wsparcie administracyjne dla procesu praktyk. Ze strony instytucji przyjmującej na praktykę opiekę nad studentem sprawuje Opiekun praktyk. Koordynator praktyk przykłada starań by Opiekunami praktyk były osoby posiadające wysokie kompetencje zawodowe, doświadczenie i umiejętność pracy z praktykantem. Istotne jest także by na jednego Opiekuna nie przypadało wielu studentów, co mogłoby utrudnić osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Kompetencje i doświadczenie opiekunów praktyk w instytucjach przyjmujących na praktyki podlegają stałej ocenie i ocena ta jest podstawą do weryfikacji listy instytucji, gdzie realizowane są praktyki lub sugerowania wyboru innego opiekuna w danej instytucji. Koordynator praktyk pozostaje w kontakcie z Opiekunem praktyki trakcie ich trwania.

W czasie pandemii, ze względu na zamknięcie wielu instytucji pomocy społecznej dla osób z zewnątrz alternatywą dla odbywania praktyk w takich instytucjach były organizacje pozarządowe wykonujące zadania z zakresu pomocy, wsparcia i integracji społecznej oraz realizacja praktyk z wykorzystaniem narzędzi pracy zdalnej. W tym ostatnim przypadku Koordynatorzy dokonywali weryfikacji możliwości pełnego osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.

Koordynator praktyk przekazuje studentom jeszcze przed rozpoczęciem praktyki wszystkie potrzebne informacje (w tym szczególnie informacje dotyczące organizacji praktyk, kryteriów które muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, reguły zatwierdzania miejsca odbywania praktyki samodzielnie wybranego przez studenta, procedurę zaliczenia praktyk opartą na sprawdzaniu realizacji efektów uczenia się, zadania Koordynatorów i Opiekunów praktyk). Jest dla nich dostępny przed i w trakcie praktyk (osobiście, a także za pośrednictwem maila, telefonu i MS Teams), sprawdza dokumentację praktyk i dokonuje ich zaliczenia. Każdy student jest traktowany indywidualnie przez koordynatora z uwzględnieniem swoich specyficznych zainteresowań i potrzeb (np. potrzeb osób z niepełnosprawnościami). Szczegółowe informacje dotyczące organizacji praktyki znajdują się na stronie internetowej Dziekanatu KNS UR w zakładce „[Praktyki programowe na kierunku Praca Socjalna](#)”, oraz na dedykowanym praktykom zespole MS Teams dostępnym dla Kierownika kierunku, Koordynatorów praktyk i wszystkich studentów odbywających w danym semestrze praktyki.

Podczas trwania praktyk studenci prowadzą Dziennik praktyk na stosownym formularzu. Treści zamieszczane w Dzienniku są potwierdzane przez Opiekuna praktyk, który wpisuje także swoją ocenę pracy praktykanta. Po zakończeniu praktyk Koordynator praktyk odbywa rozmowę z każdym studentem z uwzględnieniem dokumentacji praktyk. Studenci mają okazję omówić swoje doświadczenia, zadać dodatkowe pytania i zgłosić uwagi. Koordynator wykorzystuje tę rozmowę do ewaluacji przebiegu praktyki oraz do oceny poziomu uzyskania efektów uczenia się. Weryfikacja przebiegu praktyki oraz ocena osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się jest dokonywana na podstawie: (1) analizy dokumentacji (Indywidualny Program Praktyki, Dziennik Praktyk, Indywidualne sprawozdanie, Zeszyt uwag i spostrzeżeń), (2) indywidualnej rozmowy ze studentem, a także (3) pisemnej opinii Opiekuna praktyki w instytucji przyjmującej. W razie wątpliwości dotyczących osiągnięcia efektów uczenia się przed zaliczeniem praktyki Koordynator może dodatkowo skontaktować się bezpośrednio z Opiekunem praktyki. Dokonując oceny osiągnięcia efektów uczenia się Koordynator bierze pod uwagę wszystkie zakładane efekty uczenia się.

Ze względu na to, że instytucje przyjmujące na praktyki znajdują się niekiedy wiele kilometrów od siedziby uczelni hospitacje praktyk opierają się na losowo dokonywanych rozmowach telefonicznych przeprowadzonych w trakcie praktyk przez Koordynatorów praktyk lub Kierownika kierunku z Opiekunami praktyk, kierownikami instytucji, w których realizowane są praktyki oraz samymi studentami. W sytuacjach, gdy jest to możliwe hospitacje mogą odbyć się podczas wizyty Koordynatora w siedzibie instytucji przyjmującej na praktykę.

Program i Regulamin praktyk, praca Koordynatorów, sposób realizacji praktyk, instytucje przyjmujące na praktyki, Opiekunowie praktyki w tychże instytucjach oraz efekty uczenia się osiągane na praktykach podlegają systematycznej ocenie Koordynatorów i Kierownika kierunku dokonywanej z udziałem samych studentów. Wszystkie uwagi i wnioski dotyczące praktyk studenci mogą przekazywać Koordynatorom praktyk, a uwagi do pracy Koordynatorów do Kierownika kierunku i Dyrekcji Instytutu. Od semestru letniego 2020/2021 dokonywana jest także przez studentów anonimowa ewaluacja przebiegu praktyk za pomocą ankiety online. Wyniki będą analizowane przez Koordynatorów i przekazane do Kierownika kierunku.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

W programie studiów dominującym rodzajem zajęć dydaktycznych są konwersatoria co pozwala studentom na aktywne uczestniczenie w zajęciach, przy niskiej liczbie wykładów. Dodatkowo realizacja hospitacji instytucji pomocy i integracji społecznej pozwala w sposób praktyczny zapoznać się z funkcjonowaniem instytucji w których mogą pracować absolwenci *kierunku praca socjalna*.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1. Warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów

UR prowadzi rekrutację na studia I i II stopnia na *kierunku praca socjalna*, zgodnie ze szczegółowymi zasadami przyjętymi dla poszczególnych kierunków studiów określonymi stosowną uchwałą Senatu UR. Zasady rekrutacji na rok akademicki 2021/2022 reguluje [Uchwała nr 582/06/2020 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 25.06.2020 r. w sprawie warunków, trybu oraz terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji dla poszczególnych kierunków studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich w roku akademickim 2021/2022 \(z późniejszymi zmianami z dnia 29.04.2021 r.\)](#) oraz Załącznik nr 1 do Uchwały.

Postępowanie rekrutacyjne w UR przeprowadza Centralna Komisja Rekrutacyjna. W celu zabezpieczenia potrzeb organizacyjnych rekrutacji w Kolegiach, Rektor powołuje [Kolegialne Zespoły Rekrutacyjne](#). Pracą kolegialnego zespołu rekrutacyjnego koordynuje Pełnomocnik ds. rekrutacji, który odpowiada za przebieg rekrutacji na wskazanych kierunkach, na którym dane Kolegium realizuje kształcenie.

Na *kierunku praca socjalna* rekrutacja prowadzona jest na studia I i II stopnia, na tryb stacjonarny i niestacjonarny. Szczegółowe kryteria przyjęte opracowywane są na min. 12 miesięcy przed rozpoczęciem rekrutacji. Są one zatwierdzane przez Senat UR w formie uchwały i publikowane na stronach internetowych Uczelni oraz KNS.

Poziom – I stopnia, studia stacjonarne/niestacjonarne:

Przedmiot obowiązkowy: język polski oraz język obcy nowożytny zdawany na poziomie podstawowym lub rozszerzonym - część pisemna egzaminu maturalnego; przelicznik - poziom podstawowy 1% = 1 pkt; poziom rozszerzony 1% = 2 pkt. Przedmiot dodatkowy: wiedza o społeczeństwie zdawana na poziomie podstawowym lub rozszerzonym - część pisemna egzaminu maturalnego; przelicznik - poziom podstawowy 1% = 1 pkt; poziom rozszerzony 1% = 2 pkt. Kryterium dodatkowe w przypadku, gdy liczba kandydatów z tą samą liczbą punktów przewyższa limit wolnych miejsc na kierunek: ocena z wiedzy o społeczeństwie uzyskana na świadectwie ukończenia szkoły średniej (przyporządkowanie liczby punktów odpowiadającej ocenie na świadectwie szkoły średniej). Listę kandydatów przyjętych na pierwszy rok studiów ustala się na podstawie sumy uzyskanych punktów, od najwyższej, aż do wyczerpania limitu miejsc.

Poziom II stopnia studia stacjonarne/niestacjonarne:

Wymagania wstępne/kompetencje oczekiwane od kandydata: Dyplom ukończenia studiów I stopnia lub jednolitych studiów magisterskich z kierunków wchodzących w obszar nauk społecznych i humanistycznych. Kryterium kwalifikacyjne brane pod uwagę w postępowaniu rekrutacyjnym: ocena końcowa na dyplomie ukończenia studiów (zostały przyporządkowane punkty odpowiadające ocenie na dyplomie studiów I stopnia lub jednolitych magisterskich). Kryterium dodatkowe w przypadku, gdy liczba kandydatów z tą samą liczbą punktów przewyższa limit wolnych miejsc na kierunek: średnia arytmetyczna z toku studiów w ramach studiów I stopnia lub jednolitych studiów magisterskich z przedmiotów kończących się egzaminem (została przyporządkowana liczba punktów odpowiadająca średniej arytmetycznej z toku studiów I stopnia lub jednolitych magisterskich).

3.2. Zasady, warunki i tryb uznawania efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni

Student może przenieść się na UR z innej uczelni, w tym uczelni zagranicznej na ten sam lub inny kierunek studiów. Warunki, tryb oraz zasady przeniesienia określa [*Uchwała nr 70/05/2021 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie przeniesienia studenta na Uniwersytet Rzeszowski z innej uczelni lub uczelni zagranicznej*](#). Student ubiegający się o przeniesienie z innej uczelni lub uczelni zagranicznej na UR składa wniosek do Centralnej Komisji Rekrutacyjnej (CKR) wraz z kompletem stosownych dokumentów (załącznik nr 2 do uchwały), a szczegółowe informacje w tym zakresie można uzyskać w Dziale Rekrutacji i Karier Studenckich.

Dziekan KNS, w porozumieniu z Kierownikiem kierunku studiów praca socjalna, weryfikuje wniosek pod względem merytorycznym w terminie 7 dni od momentu przekazania kompletu dokumentów przez CKR. Do zadań Kierownika kierunku studiów należy w szczególności ocena dotychczasowego przebiegu studiów, wskazanie przedmiotów objętych różnicami programowymi wraz z terminem ich realizacji, a także określenie roku i semestru, na który student może zostać przyjęty.

Załącznik nr 1 do Uchwały nr 70/05/2021 Senatu UR z dnia 27 maja 2021 r. określa Szczegółowe warunki przeniesienia na poszczególne kierunki studiów z innej uczelni lub uczelni zagranicznej. Dla kierunku *praca socjalna* studia I i II stopnia warunkiem jest by: "Kierunek, z którego przenoszony jest student realizował nie mniej niż 60% efektów uczenia się przyporządkowanych do danej dyscypliny".

3.3. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

Proces potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów reguluje [*Uchwała nr 463/06/2019 Senatu Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 27 czerwca 2019 r. w sprawie określenia sposobu potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie Rzeszowskim*](#). W Dziale Jakości i Akredytacji UR utworzony jest Punkt Informacyjny w którym można uzyskać informacje w sprawach potwierdzania efektów uczenia się, do którego zadań należy w szczególności: udzielanie zainteresowanym osobom informacji na temat procedury potwierdzania efektów uczenia się w UR; podejmowanie działań mających na celu doskonalenie procesu potwierdzania efektów uczenia się w Uczelni; prowadzenie i aktualizacja strony internetowej Uczelni w zakresie funkcjonowania procedury potwierdzania efektów uczenia się. Dodatkowo Dział Rekrutacji i Karier Studenckich UR prowadzi doradztwo edukacyjne w zakresie podjęcia właściwego kierunku studiów, biorące pod uwagę dotychczasowe doświadczenie zawodowe kandydata

W świetle obowiązujących przepisów, *kierunek praca socjalna* nie posiada uprawnień do przeprowadzania procedury potwierdzania efektów uczenia się, z uwagi na fakt iż nie był jeszcze poddany ocenie jakości kształcenia przez Polską Komisję Akredytacyjną, a ocena kategorii naukowej dyscypliny będzie miała zastosowanie dopiero po 2022 r.

3.4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania

Proces dyplomowania jest w pełni zgodny z [Regulaminem studiów](#) obowiązującym w UR, rozdz. 18. Studenci INS mogą zapoznać się z procedurą dyplomowania dostępną [na stronie internetowej KNS UR](#). Także promotorzy prac dyplomowych mają obowiązek zapoznać studentów ze wspomnianą procedurą. Listę promotorów na dany rok zgłasza Rada INS, a zatwierdza Rada Dydaktyczna Kolegium. Tematyka prac dyplomowych odpowiada efektom uczenia się dla kierunku oraz wiąże się także z dorobkiem naukowo-badawczym promotora. Zgodnie z [Regulaminem KNS](#) § 20 pkt. 4 pkt. tematy prac dyplomowych są zatwierdzane przez Radę INS UR) i opiniowane przez Zespół programowy kierunku. Wytyczne pisania pracy dyplomowej oraz szczegółowe zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego od roku akademickiego 2021/2022 zostały udostępnione w dokumencie dostępnym [na stronie KNS](#).

W tak określonym procesie dyplomowania weryfikacja osiągnięcia zaplanowanych efektów uczenia się odbywa się w ramach seminarium dyplomowego na studiach I oraz II stopnia, a służą jej także obligatoryjna dla każdej pracy procedura antyplagiatowa z użyciem [Jednolitego Systemu Antyplagiatowego](#) (JSA), recenzje pracy dyplomowej oraz egzamin dyplomowy. Uwzględniając wygenerowane przez JSA raporty, promotorzy wypełniają stosowne oświadczenia będące podstawą do dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego.

W trakcie egzaminu dyplomowego weryfikacji efektów służy dyskusja z dyplomantami w zakresie przygotowanych przez nich prac oraz z zakresu kluczowych zagadnień z wiodących przedmiotów podstawowych i kierunkowych (zagadnienia dla *kierunku praca socjalna* są udostępnione na [stronie www KNS](#) oddzielnie dla studiów I i II stopnia). Proces weryfikacji uzupełniały również działania Zespołu programowego kierunku praca socjalna, który dokonywał oceny losowo wybranych prac dyplomowych obronionych w roku akademickim 2019/2020 – zgodnie z założeniami Regulaminu KNS. Natomiast od roku akademickiego 2020/2021 został powołany w tym celu przez Dziekana KNS Zespół ds. Jakościowej oceny prac dyplomowych, ukierunkowany na analizę jakości wybranych prac dyplomowych i ich recenzji, w oparciu o ustaloną w uczelni procedurę. Do weryfikacji prac dyplomowych dla dyscypliny nauki socjologiczne wskazanych zostało 3 pracowników KNS z dyscypliny nauki socjologiczne. Przewodniczącą zespołu została dr hab. Teresa Zbyrad, prof. UR .

3.5. Sposoby oraz narzędzia monitorowania i oceny postępów studentów

W KNS monitoring liczby kandydatów oraz osób przyjętych na studia prowadzony jest na podstawie przygotowywanych corocznie sprawozdań z liczby kandydatów przyjętych na pierwszy rok studiów I oraz II stopnia. Zespół programowy kierunku praca socjalna zapoznał się wstępnie ze strukturą ocen za rok akademicki 2020/2021. Struktura ocen jest właściwa. Oceny 2,0 i NZ stanowią mniej niż 5% wszystkich ocen i zaliczeń.

Monitorowanie postępów studentów jest realizowane w sposób ciągły przez nauczycieli prowadzących zajęcia. Bardziej ogólne analizy wyników osiąganych przez studentów *kierunku praca socjalna* na poszczególnych przedmiotach i wnioski z ich analizy podejmuje Zespół programowy kierunku praca socjalna. Zgodnie z Regulaminem KNS Zespół Programowy jest odpowiedzialny za analizę i ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów uczenia się na kierunku praca socjalna poprzez weryfikację zbiorczą osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się na koniec roku akademickiego, w oparciu o uzyskane w Dziekanacie dane dotyczące, w szczególności: wykazów ocen z zaliczeń i egzaminów, wskaźników zdawalności w pierwszym terminie, wskaźników powtarzalności semestrów, opinii pracodawców o studentach odbywających praktyki dostarczone przez koordynatora praktyk. Zespół Programowy kierunku w tym celu przygotowuje między innymi *Formularz oceny kierunku*, który zatwierdza Rada Dydaktyczna.

Spostrzeżenia, wnioski i zalecenia są przekazywane nauczycielom podczas zebrań jednostek (Zakładów), do których należą oraz podczas ogólnych zebrań pracowników zwoływanych przez Dyrektora INS UR a także indywidualnych rozmów Dyrekcji z poszczególnymi pracownikami.

Zgodnie z Regulaminem KNS sposób sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się, uzyskanych w trakcie praktyki zawodowej jest określony przez Regulamin praktyk. Nadzór dydaktyczno-organizacyjny nad praktyką sprawują kierownik kierunku oraz koordynatorzy praktyk dla danego kierunku (2 koordynatorów na kierunku praca socjalna), powoływani przez Dziekana KNS spośród nauczycieli akademickich zatrudnionych w INS UR. Koordynator praktyk dokonuje zaliczenia praktyki na podstawie przedstawionej przez studenta dokumentacji oraz oceny wystawionej przez opiekuna praktyki ze strony instytucji, w której praktyka się odbyła (więcej w pkt. 2.7).

3.6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Zasady ogólne sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się określa Regulamin UR. Za sprawdzanie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się odpowiada prowadzący przedmiot. Musi on na pierwszych zajęciach przedstawić sylabus przedmiotu ze szczególnym uwzględnieniem efektów uczenia się dla przedmiotu, metod weryfikacji ich osiągnięcia oraz zasad oceniania. Na koniec każdego roku akademickiego każdy pracownik INS UR prowadzący zajęcia na *kierunku praca socjalna* w bieżącym roku akademickim przedkłada Oświadczenie osoby prowadzącej zajęcia w INS UR odnośnie osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się, w którym może także zawrzeć i zawiera w nich ewentualne uwagi lub spostrzeżenia. Oświadczenia te są przyjmowane przez Radę INS.

3.7. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych

Stosowane metody weryfikacji efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych wynikają z sylabusu i są w nim zawarte. Prowadzący zajęcia dokonuje oceny stopnia osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia zgodnie z uprzednio sprecyzowanymi i podanymi do wiadomości studenta kryteriami zamieszczonymi w sylabusie. Informacje te są także omawiane na pierwszych zajęciach z danego przedmiotu w semestrze. Katalog metod weryfikacji kształcenia obejmuje m.in. egzamin pisemny, egzamin ustny, kolokwia pisemne, kolokwia ustne, prezentacje, projekty, projekty socjalne, referaty, eseje, plany (np. wychowawcze, opieki rodzicielskiej) oraz obserwacje podczas zajęć (dotyczy zwłaszcza zajęć praktycznych). Sposobem dokumentowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów są m.in.: testy, prace egzaminacyjne, pisemne prace, protokoły, zadania wykonane przez studentów, projekty i prezentacje zrealizowane przez studentów, wypełnione dzienniki praktyk, prace dyplomowe oraz protokoły z egzaminów dyplomowych. Tematyka i problematyka tych prac jest związana z treściami kształcenia zawartymi w sylabusach poszczególnych przedmiotów oraz specyfiką i charakterem zajęć. Zaliczenie każdej formy zajęć danego przedmiotu jest dokumentowane przez prowadzącego nauczyciela akademickiego w protokole zaliczenia przedmiotu - elektronicznym i jego wydrukowanej wersji, dostarczanej do Dziekanatu KNS.

Studenci *kierunku praca socjalna* w ramach realizowanych zajęć wykonują następujące prace etapowe i końcowe: kolokwia, testy, projekty zaliczeniowe, eseje, projekty socjalne, referaty, prezentacje multimedialne, itp. Rodzaj, forma, tematyka i metodyka prac sprawdzających wiedzę, umiejętności i kompetencje studentów - zarówno etapowych, jak i końcowych (zaliczeniowych, egzaminacyjnych) jest dostosowana do poziomu i profilu studiów.

Umiejętności i kompetencje społeczne wypracowywane podczas studiów są także weryfikowane przez profesjonalnie działające instytucje ze sfery szeroko rozumianej pomocy społecznej, w których studenci odbywają praktyki (na I i II stopniu kształcenia, a także podczas hospitacji placówek). W zakresie potwierdzenia efektów uczenia się w ramach praktyk, obowiązkiem studenta jest rzetelne i systematyczne prowadzenie Dziennika praktyk, zawierającego szczegółowy przebieg jej realizacji,

potwierdzony przez Opiekuna praktyki. Na tej podstawie Koordynator dokonuje zaliczenia przedmiotu (praktyki). Więcej o zakresie potwierdzenia efektów uczenia się w ramach praktyk napisano w punkcie 2.7). Dodatkowo na koniec każdego roku akademickiego pracownicy INS UR prowadzący zajęcia na kierunku praca socjalna w bieżącym roku akademickim przygotowują Oświadczenie osoby prowadzącej zajęcia w INS UR odnośnie osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Prowadzący mogą tam zawrzeć swoje sugestie i uwagi.

Kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego studenci nabywają na lektoratach prowadzonych przez Studium Języków Obcych. Oferta nauki języka obcego obejmuje język angielski, niemiecki, francuski i rosyjski. Na studiach I stopnia studenci realizują 120 godz. na studiach stacjonarnych oraz 72 godz. na studiach niestacjonarnych. Natomiast na studiach II stopnia wymiar zajęć z języka obcego wynosi 60 godz. na studiach stacjonarnych oraz 36 godz. na niestacjonarnych. W ramach zajęć typu lektorat studenci realizują naukę języka obcego (prowadzącą do osiągnięcia poziomu B2 na studiach I stopnia - 8 pkt. ECTS oraz B2+ na studiach II stopnia – 4 pkt. ECTS). Metody kształcenia umiejętności lingwistycznych i ich weryfikacja polega na analizie tekstu obcojęzycznego, słuchaniu, rozmówkach, krótkich wypowiedziach pisemnych, a także przygotowaniu i przedstawieniu prezentacji. Ponadto, na kierunku *praca socjalna* II stopnia wprowadzono w ramach przedmiotów fakultatywnych zajęcia z: *Key problems of contemporary family, Comparative social policies* (30 godz. dydaktycznych na studiach stacjonarnych i 18 godz. na studiach niestacjonarnych, 3 pkt. ECTS).

Proces sprawdzania i oceniania efektów uczenia się osiąganych na zakończenie procesu kształcenia obejmuje przygotowanie i ocenę pracy dyplomowej oraz egzamin dyplomowy. W ramach studiów na kierunku *praca socjalna* realizowane są dwa rodzaje prac dyplomowych: prace licencjackie (studia I stopnia) oraz prace magisterskie (studia II stopnia). Zgodnie z Regulaminem KNS tematy prac licencjackich i magisterskich są opiniowane są przez Zespół programowy kierunku praca socjalna i zatwierdzane przez Radę INS UR. Student podczas seminariów nabywa niezbędne: wiedzę, umiejętności i kompetencje związane z prowadzeniem badań, analizą tekstów, opracowaniem źródeł zastanych.

Praca licencjacka jest pracą wykonywaną samodzielnie przez studenta, pod kierunkiem promotora, którego dorobek naukowy mieści się w dyscyplinie nauki socjologiczne. Podlega ona recenzji sporządzanej przez promotora i recenzenta. Celem realizacji pracy licencjackiej jest opanowanie przez studenta wiedzy z zakresu studiowanego kierunku oraz zdobycie umiejętności umożliwiających: wybór problemu badawczego oraz sformułowanie tematu służącego jego rozwiązaniu, opracowanie metodologii rozwiązania wybranego problemu badawczego, opracowanie przeglądu literatury przedmiotu badań, przeprowadzenie procesu badawczego służącego realizacji przyjętego celu pracy.

Celem realizacji pracy magisterskiej jest opanowanie przez studenta szerokiej wiedzy z zakresu studiowanego kierunku oraz zdobycie umiejętności umożliwiających: identyfikację priorytetowych problemów do badań z zakresu studiowanego kierunku oraz sformułowanie i wybór tematu służącego rozwiązaniu wybranych problemów związanych z kierunkiem studiów, sformułowanie tematu, mającego na celu rozwiązanie problemu badawczego, opracowanie metodyki rozwiązania wybranego problemu badawczego, dokonanie samodzielnej i krytycznej analizy literatury problemu, przeprowadzenie procesu badawczego służącego realizacji celu pracy (w przypadku prac z użyciem metod ilościowych również weryfikacji przyjętych hipotez badawczych), wypracowanie rozwiązań problemu badawczego. Praca dyplomowa (magisterska) ma charakter teoretyczno-empiryczny.

Oceny pracy dyplomowej dokonuje promotor oraz recenzent. Recenzje pracy dyplomowej są jawne, a dostęp do nich można uzyskać w dziekanacie KNS. Na egzaminie dyplomowym student otrzymuje trzy pytania, przy czym jedno z zakresu pracy, a dwa pozostałe z zakresu treści zagadnień kierunkowych. Zagadnienia zostały opracowane przez Zespół programowy kierunku praca socjalna oddzielnie dla studiów I i II stopnia i zatwierdzone przez Radę

INS. [Zagadnienia egzaminacyjne](#) dla poszczególnych poziomów studiów są udostępniane studentom na stronie KNS. Zagadnienia są także prezentowane studentom podczas seminarium dyplomowego.

Tematyka prac licencjackich, jak i magisterskich sprowadza się do łączenia wiedzy teoretycznej z wiedzą praktyczną, skoncentrowania na poznawaniu złożonych przyczyn oraz przebiegu wybranych zjawisk i problemów społecznych, a także ich skutków. Studenci realizując badania społeczne podczas przygotowywania pracy licencjackiej i magisterskiej nabywają umiejętność diagnozowania, analizowania i interpretowania rzeczywistości społecznej (w tym w szczególności problemów społecznych).

Dokumentacja efektów uczenia się (testy, pisemne prace etapowe, projekty, prezentacje, prace egzaminacyjne, zadania wykonane przez studentów, itp.) przechowywana są przez osoby prowadzące zajęcia. Dzienniki praktyk oraz pozostałe dokumenty związane z przebiegiem praktyk przechowywane są przez w Archiwum Dziekanatu. Prace dyplomowe, recenzje prac, protokoły z egzaminów dyplomowych przechowywane są w teczce studenta w Dziekanacie, a następnie w Archiwum UR.

Monitoring losów zawodowych absolwentów prowadzony jest na poziomie uczelni. Do przedmiotowego działania upoważnione jest Biuro Karier Uniwersytetu Rzeszowskiego na podstawie § 9 [Zarządzenia nr 8/2020 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 29.01.2020 r. w sprawie realizacji badań ankietowych w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i analizy ich wyników](#) (z późniejszymi zmianami [Zarządzenie nr 2/2021 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 12 stycznia 2021 r. zmieniające Zarządzenie nr 8/2020 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 29 stycznia 2020 r. w sprawie realizacji badań ankietowych w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i analizy ich wyników na Uniwersytecie Rzeszowskim](#)). Głównym celem badania jest dostarczenie informacji o potrzebach dostosowania kierunków studiów i programów do wymogów rynku pracy. Badanie obejmuje absolwentów każdego rocznika od 2010 r. Sytuacja zawodowa badana jest po roku, 3 oraz 5 latach od złożenia egzaminu dyplomowego. Wnioski z badań prezentowane są na organizowanym w Uczelni spotkaniu z udziałem przedstawicieli Wojewódzkiego Urzędu Pracy, którzy przedstawiają również wyniki badań dotyczących rynku pracodawców w województwie podkarpackim. Niezależnie, Zespół programowy kierunku monitoruje wyniki Ekonomicznych Losów Absolwentów (ELA) udostępnione w POL-on. Komplementarnie do działań prowadzonych na poziomie uczelni, monitoring losów absolwentów oraz przebieg ich kariery zawodowej jest obserwowany podczas bezpośrednich kontaktów z placówkami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi, itp. Podczas hospitacji instytucji sfery socjalnej (w ramach zajęć na I stopniu studiów), w placówkach prowadzący zajęcia oraz studenci, spotykają absolwentów *kierunku praca socjalna*, którzy są w nich zatrudnieni. Również w ramach realizacji praktyk zawodowych Opiekunami praktyk ze strony instytucji są bardzo często absolwenci *kierunku praca socjalna*. Kontakt wtedy odbywa się między Opiekunami i Kierownikiem kierunku oraz Koordynatorami praktyk. Należy także zaznaczyć, że absolwenci pracy socjalnej uczestniczą także w organizowanym przez INS UR Kursie Szkolenie specjalizacyjne z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

Przy realizacji kształcenia studentów pracy socjalnej zwraca się szczególną uwagę do takiego organizowania zajęć, doboru metod dydaktycznych oraz metod sprawdzania efektów uczenia się by od początku celem procesu dydaktycznego było osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

4.1. Liczba, struktura kwalifikacji oraz dorobku naukowego nauczycieli akademickich

W INS w pełnym wymiarze czasu pracy zatrudnionych jest 24 pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych, którzy prowadzili zajęcia na *kierunku praca socjalna* w latach 2016-2021. Liczba nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku oraz struktura ich kwalifikacji pozwala na realizację programu studiów na *kierunku praca socjalna* (zob. tab. 1). Wśród kadry prowadzącej zajęcia dydaktyczne najliczniejszą grupę stanowią pracownicy ze stopniem doktora (54,8%) oraz doktora habilitowanego (22,6%). Kadra z tytułem naukowym profesora stanowi 6,5% ogółu pracowników, natomiast tytuł magistra posiada pięciu pracowników (3,9%). Dodatkowo zajęcia w INS prowadzą pracownicy z innych Instytutów w ramach KNS, lektoraty zapewnia Studium Języków Obcych (JSO), a zajęcia z WF – [Studium Wychowania Fizycznego i Rekreacji \(SWFiR\)](#). Także zatrudniani są na podstawie umów-cywilno prawnych pracownicy – eksperci spoza UR.

Nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na *kierunku praca socjalna* posiadają aktualny dorobek naukowy, który umożliwia prawidłową realizację zajęć zgodną z programem studiów. Są autorami lub współautorami licznych publikacji z obszaru nauk społecznych w zakresie dyscypliny naukowej: nauki socjologiczne, w tym publikacji dotyczących różnych obszarów wiedzy z zakresu pracy socjalnej.

Tabela 1. Liczba nauczycieli akademickich i struktura ich kwalifikacji na dzień 1.10.2021

Stopień/tytuł naukowy	Liczba pracowników	Struktura kadry dydaktycznej (w %)
Profesor	2	6,5
Doktor habilitowany	7	22,6
Doktor	17	54,8
Magister	5	16,1
Razem	24	100,0

W INS funkcjonują cztery Zakłady, zaś skupieni w nich nauczyciele akademicy prowadzą badania naukowe powiązane z różnymi obszarami wiedzy na *kierunku praca socjalna*. W Zakładzie Pracy Socjalnej prowadzone są badania na temat instytucjonalnych i aksjologicznych uwarunkowań pracy socjalnej w Polsce. Szczegółowy zakres prowadzonych prac badawczych dotyczy kwestii związanych z pomocą społeczną i praktyką pracy socjalnej, w tym m.in.: społecznych problemów ubóstwa i wykluczenia społecznego, problematyki starości i wyzwań związanych z procesami starzenia się społeczeństwa, zjawisk patologicznych generujących problemy społeczne, etyki pracy socjalnej oraz roli instytucji publicznych i organizacji pozarządowych w systemie pomocy społecznej. W Zakładzie Socjologii Rodziny i Problemów Społecznych realizowany temat badawczy dotyczy problemów i zagrożeń współczesnej rodziny. Prowadzone badania koncentrują się wokół procesów przemian i kondycji rodziny we współczesnym świecie, problemów bezdomności, choroby i niepełnosprawności w rodzinie, a także problemów rozwoju regionalnego i procesów globalizacji oraz ich wpływu na funkcjonowanie rodziny. W Zakładzie Polityki Społecznej zasadniczy obszar badań obejmuje kwestie wiodących problemów społecznych, takich jak: migracje, bezrobocie i wykluczenie społeczne, ochrona zdrowia, polityka zatrudnienia i rynku pracy. Prowadzone badania koncentrują się także na ukazaniu roli podmiotów polityki społecznej w rozwiązywaniu najważniejszych problemów społecznych współczesnego świata. W Zakładzie Socjologii Organizacji i Rozwoju Regionalnego tematyka badań koncentruje się wokół zagadnień związanych m.in. z socjologią rozwoju regionalnego i lokalnego; socjologią miasta i jakością życia w mieście; kapitałem społecznym i kulturowym; przemianami społeczno-ekonomicznymi gospodarki lokalnej oraz wyzwaniami w zakresie rozwoju społecznego i regionalnego i ich wpływie na kondycję współczesnego społeczeństwa.

W tabelach nr 1, 2, 3 dokonano liczbowego zestawienia publikacji naukowych nauczycieli akademickich, którzy w okresie 2016-2021 prowadzili zajęcia na kierunku praca socjalna. Szczegółowy wykaz publikacji nauczycieli akademickich we wskazanym okresie zawierają załączniki: Publikacje w INS w latach 2016-2021 (Zał. 3.1, 3.2, 3.3., 3.4, 3.5, 3.6), natomiast informacje dotyczące najważniejszych osiągnięć naukowych pracowników znajdują się w załącznikach pt. Charakterystyka nauczycieli (Zał. 2.4.).

Tabela 2. Zestawienie publikacji pracowników INS prowadzących zajęcia na kierunku praca socjalna za okres 2016–2018

Rodzaj publikacji	Liczba publikacji			Razem
	2016	2017	2018	
Monografie (zgodne z Rozporządzeniem MNiSW z dnia 27.10. 2015 r.)	10	-	-	10
Monografie (wg wykazu MEiN z dnia 22.11.2021 r.)	-	2	3	5
Artykuły w czasopismach naukowych (wg wykazu MNiSW z dnia 26.01.2017 r.) – lista A, B i C	31	60	46	137
Redakcje monografii (zgodne z Rozporządzeniem MNiSW z dnia 27.10.2015 r.)	7	-	-	7
Redakcje monografii (wg wykazu MEiN z dnia 22.07.2021 r.)	-	5	2	7
Rozdziały w monografiach (zgodne z Rozporządzeniem MNiSW z dnia 27.10.2015 r.)	64	-	-	64
Rozdziały w monografiach (wg wykazu MEiN z dnia 22.07.2021 r.)	-	16	22	38
Inne publikacje (spoza listy MNiSW/MEiN), w tym:				
- Monografie	-	3	1	4
- Redakcje monografii	-	13	8	21
- Rozdziały w monografiach	-	59	29	88
Razem	112	158	111	381

Tabela 3. Zestawienie publikacji pracowników INS prowadzących zajęcia na kierunku praca socjalna za okres 2019–2021

Rodzaj publikacji	Liczba publikacji			Razem
	2019	2020	2021*	
Monografie (wg wykazu MEiN z dnia 22.07.2021 r.)	3	1	4	8
Artykuły w czasopismach naukowych (wg wykazu MNiSW z dnia 9.02.2021 r.)	25	29	11	65
Redakcje monografii (wg wykazu MEiN z dnia 22.07.2021 r.)	6	-	-	6
Rozdziały w monografiach (wg wykazu MEiN z dnia 22.07.2021 r.)	28	10	9	47
Inne publikacje (spoza listy MNiSW/MEiN), w tym:				
- Monografie	1	-	2	3
- Redakcje monografii	1	1	1	3
- Rozdziały w monografiach	13	13	2	28
- Artykuły w czasopismach/materiałach pokonferencyjnych	20	5	2	27
Razem	97	59	31	187

* Stan na dzień 30.09.2021 r.

W ocenianym okresie pracownicy realizowali również projekty naukowo-badawcze, finansowane ze środków zewnętrznych. Najważniejsze z nich ujmie zestawienie zawarte w poniższej tabeli.

Tabela 4. Wykaz projektów realizowanych pod kierownictwem pracowników INS UR w latach 2016-2021

Lp.	Tytuł projektu	Instytucja finansująca	Okres realizacji	Kierownik	Wartość (zł)
1	<i>Kondycja społeczno-gospodarcza rodzin z uwzględnieniem zjawiska depopulacji.</i> (Projekt realizowany przez lidera: Województwo Podkarpackie oraz partnerów: Uniwersytet Rzeszowski, Województwo Małopolskie, Urząd Statystyczny w Rzeszowie)	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	01.06.2018-30.12.2019	Dr hab. Witold Jedynak – przewodniczący zespołu z UR	850 000,00
2	<i>Trauma transformacji – społeczne konsekwencje radykalnych przemian na Ukrainie.</i>	Narodowe Centrum Nauki	10.02.2018-09.02.2019	Dr hab. Piotr Długosz	49 500,00
3	<i>Niepełnowidzialni – reprezentacje niepełnosprawności w filmach, serialach i programach TV dla dzieci i młodzieży.</i>	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	01.07.2020-31.07.2021	Dr Krzysztof Piróg	125 974,35
4	<i>Czy istnieje pogranicze fantomowe? Badania wstępne społeczności lokalnych dawnego pogranicza Galicji i Królestwa Polskiego.</i>	Narodowe Centrum Nauki	01.10.2020-30.09.2021	Dr Dominik Porczyński	18 492,00

Nauczyciele akademicki realizowali także inne projekty badawcze, we współpracy z różnymi podmiotami zewnętrznymi. Do najważniejszych z nich należą:

- Projekt badawczy pt. Rzeszowska Diagnoza Społeczna, realizowany we współpracy z przedstawicielami Urzędu Miasta Rzeszowa, stanowiący cykl komplementarnych badań na temat jakości życia w mieście. Koordynatorzy projektu: dr Kotarski (w latach: 2015-2016); dr Krzysztof Piróg (w latach: 2017-2018 i 2019-2020). Pokłosiem badań są dwie monografie naukowe: Kotarski, H., Malicki, K., Palak, M., Piróg, K. (2016). Rzeszowska Diagnoza Społeczna. Rzeszów: Wydawnictwo UR; Piróg, K., Kotarski, H. (2018). Rzeszowska Diagnoza Społeczna 2017. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe „Scholar”.
- Projekt badawczy pt. Model aktywizacji społeczności lokalnych oraz narzędzia IT poprzez Co-design (MASIT_COD), realizowany w latach 2015-2016, przez Klaster Jakości życia „Kraina Podkarpacie”, Uniwersytet Rzeszowski oraz firmy Nomino Sp. z o.o. i KlasterPro.pl Sp. z o.o. Kierownik zespołu badawczego: dr Hubert Kotarski. Projekt otrzymał dofinansowanie Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu Innowacje Społeczne.
- Projekt badawczy pt. Bariery i możliwości pomocy społecznej w sytuacji klęsk i katastrof. Realizowany w latach 2016-2017, dofinansowany w ramach dotacji celowej MNiSW. Kierownik projektu: dr Sławomir Wilk.
- Projekt Liderzy Kooperacji, realizowany w latach 2018-2021, przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie w partnerstwie z Mazowieckim Centrum Polityki Społecznej w Warszawie oraz Regionalnymi Ośrodkami Polityki Społecznej w Białymstoku, Lublinie i Kielcach. Źródło finansowania: Europejskie Fundusze Strukturalne 2014-2020; PO WER, Rozwój; Oś Priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji (Działanie 2.5 Skuteczna

pomoc społeczną). Ze strony Instytutu w realizacji projektu uczestniczyły: Dr hab. Beata Szluz, prof. UR (konsultant naukowy) i Dr Barbara Marek-Zborowska (ekspert ds. metodyki).

Nauczyciele akademicki są także członkami regionalnych oddziałów krajowych towarzystw naukowych działających przy INS, w tym: [Rzeszowskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Socjologicznego](#) oraz Polskiego Towarzystwa Polityki Społecznej - [Regionalny Oddział w Rzeszowie](#).

4.2. Obsada zajęć, ze szczególnym uwzględnieniem zajęć, które prowadzą do osiągnięcia przez studentów kompetencji związanych z prowadzeniem działalności naukowej

Główną zasadą stosowaną w odniesieniu do obsady zajęć na *kierunku praca socjalna* jest zgodność posiadanego przez nauczycieli akademickich dorobku naukowego z tematyką prowadzonych przez nich przedmiotów, w tym wykładów, ćwiczeń, konwersatoriów i laboratoriów. SeminaRIA dyplomowe (licencjackie i magisterskie) prowadzą nauczyciele posiadający ugruntowany dorobek naukowy, poparty licznymi publikacjami, w tym pracami o charakterze badawczym. Doświadczenie dydaktyczne oraz prowadzone przez nauczycieli badania naukowe pozwalają na przekazywanie studentom wiedzy związanej z najnowszymi osiągnięciami naukowymi.

Przy obsadzie zajęć, oprócz dorobku naukowego, uwzględnia się również dodatkowe kompetencje pracowników do prowadzenia poszczególnych przedmiotów, potwierdzone ukończonymi studiami podyplomowymi, kursami, szkoleniami oraz doświadczeniem zawodowym zdobytym poza uczelnią, jak również doświadczeniem w ramach pracy społecznej w różnych organizacjach i podmiotach. Szczegółowy wykaz dodatkowych kompetencji nauczycieli akademickich do prowadzenia zajęć na kierunku *praca socjalna* zawarto w załączniku pt. Dodatkowe kompetencje nauczycieli akademickich (Załącznik 3.7).

Praktyką stosowaną w INS przy obsadzie zajęć dydaktycznych jest również powierzanie prowadzenia wybranych zajęć o charakterze praktycznym (ćwiczenia, konwersatoria) praktykom zewnętrznym, wybieranym na zasadzie zgodności ich doświadczenia zawodowego z treściami danego przedmiotu. Na *kierunku praca socjalna* są to praktycy zatrudnieni w instytucjach pomocy społecznej i organizacjach pozarządowych.

4.3. Kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku praca socjalna, łączenie działalności dydaktycznej z działalnością naukową oraz włączanie studentów w prowadzenie działalności naukowej

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na *kierunku praca socjalna* są autorami publikacji naukowych, wykorzystywanych w procesie kształcenia studentów, które pełnią rolę literatury podstawowej i uzupełniającej. Są to zarówno monografie, jak też rozdziały w monografiach zbiorowych oraz artykuły publikowane w czasopismach naukowych. Szczegółowe informacje w tym zakresie zawarto w [sylabusach przedmiotów](#). Do najważniejszych publikacji wykorzystywanych w procesie kształcenia na *kierunku praca socjalna* należą:

- Pokrzywa, M., Wilk, S. (red.) (2013). Wykluczenie społeczne. Diagnoza, wymiary i kierunki badań. Rzeszów: Wydawnictwo UR.
- Błaszczuk, K., Rynkowska, D. (2014). Wybrane problemy zdrowia publicznego w perspektywie pracy socjalnej. Podręcznik dla studentów. Rzeszów: Wydawnictwo UR.
- Rynkowska, D., Artymiak, M. (2014). Mediacje w pracy socjalnej. Rzeszów: Wydawnictwo UR.
- Wielgos-Struck, R., Bozacka, M. (2016). Działalność opiekuńcza i terapeutyczna w praktyce instytucji pomocy społecznej, Rzeszów: Wydawnictwo UR.
- Wielgos-Struck R., Kotarski H., Bozacka M. (2017). Uwarunkowania wsparcia osób z chorobą Alzheimera w perspektywie lokalnej w świetle badań, Rzeszów: Wydawnictwo UR.

- Wielgos-Struck R., Kotarski H. (red.) (2018). Aktywni seniorzy: obszary wdrażania polityki senioralnej w skali lokalnej, Rzeszów: Wydawnictwo UR.
- Wielgos-Struck R., Kotarski H. (red.) (2019). Sprawni w życiu codziennym i pracy: Idee wsparcia osób z niepełnosprawnością w praktyce lokalnej, Rzeszów: Wydawnictwo UR.
- Szluz, B., Bozacka, M. (red.). (2017). Wybrane kategorie problemów społecznych. Wprowadzenie. Rzeszów: Wydawnictwo UR.
- Szluz, B., Szluz, A. (red.). (2018). Poradnictwo w dyskursie interdyscyplinarnym. Rzeszów: Wydawnictwo UR.
- Motyka, M.A. (2018). Społeczno-kulturowe uwarunkowania narkomanii. Skala i przyczyny zjawiska wśród młodzieży województwa podkarpackiego. Rzeszów: Wydawnictwo UR.
- Rynkowska, D. (2019). Rola opiekunów w procesie wsparcia podopiecznych. Rzeszów: Wydawnictwo UR.
- Witkowska-Paleń, A. (2019). Sprawcy przemocy w rodzinie. Uwarunkowania, okoliczności i konsekwencje stosowania przemocy. Rzeszów: Wydawnictwo UR.

Pracownicy INS korzystają z różnych możliwości podnoszenia swoich kompetencji dydaktycznych i naukowych. W latach 2015-2016 władze IS UR podpisały porozumienia z licznymi uczelniami zagranicznymi, z którymi prowadzona jest współpraca naukowa oraz wymiana doświadczeń w zakresie kształcenia studentów (szczegółowe informacje dotyczące umów o współpracy z uczelniami zagranicznymi przedstawiono w punkcie 7 Raportu). Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na *kierunku praca socjalna* odbyli liczne wizyty studyjne i staże naukowe w uczelniach zagranicznych oraz w kilku uczelniach krajowych. Szczegółowe informacje w tym zakresie przedstawiono w załączniku pt. Wizyty studyjne i staże naukowe nauczycieli akademickich (Zał. 3.8). Pobyty w innych uczelniach służyły doskonaleniu warsztatu dydaktycznego nauczycieli, m.in. poprzez zapoznanie się z nowymi metodami kształcenia studentów i wzajemną wymianę doświadczeń w tym zakresie, realizację tzw. wykładów gościnnych, poznawanie dokumentacji programowej kierunków studiów i procedur zapewniania jakości kształcenia w wizytowanej uczelni. Podnoszeniu kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich służyły również wyjazdy zagraniczne w ramach programu Erasmus+. Informacje w tym zakresie przedstawia załącznik pt. Mobilność nauczycieli akademickich w ramach programu Erasmus+ (Zał. 3.9)

Pracownicy INS byli także uczestnikami realizowanych w UR szkoleń podnoszących kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich:

- W 2012 r. w ramach projektu „UR – nowoczesność i przyszłość regionu”, 6 pracowników odbyło szkolenie pt. *Badania jakościowe w dydaktyce – projektowanie i analiza badań jakościowych z użyciem oprogramowania ATLAS*.
- W 2015 r. 6 pracowników ukończyło także szkolenie pt. *Standaryzacja narzędzi badawczych za pomocą analiz psychometrycznych ze szczególnym uwzględnieniem IRT* oraz kurs językowy pt. *Specjalistyczny język angielski w zakresie socjologii i pracy socjalnej* na poziomie B2+ (szkolenia w ramach projektu pt. UR – nowoczesność i przyszłość regionu).
- W latach 2019-2020 15 pracowników INS uczestniczyło w szkoleniach pt. *Kompetencje dydaktyczne i informatyczne kadry Uniwersytetu Rzeszowskiego w zakresie kształcenia na odległość*, realizowanych w ramach projektu Narodowego Centrum Badań i Rozwoju pt. Jednolity Program Zintegrowany Uniwersytetu Rzeszowskiego – droga do wysokiej jakości kształcenia.
- W październiku 2020 r., w związku z realizacją kształcenia zdalnego w Uczelni, większość pracowników INS objęto szkoleniem z zakresu wykorzystywania w procesie kształcenia studentów platformy MS Teams (szkolenie w trybie zdalnym).
- W okresie od stycznia do czerwca 2021 r. większość pracowników INS uczestniczyła w *Szkoleniu świadomościowym dotyczącym problemów osób z niepełnosprawnością dla pracowników*

Uniwersytetu Rzeszowskiego, realizowanym w ramach projektu pt. Przyjazny nURt – rozwój dostępności UR (szkolenie w trybie zdalnym).

Niektórzy pracownicy INS uczestniczyli w szkoleniach podnoszących kompetencje merytoryczne związane z tematyką prowadzonych przez nich przedmiotów. W ramach projektu pt. UR nowoczesność i przyszłość regionu” udział w warsztatach metodologicznych pt. *Analiza danych z wykorzystaniem programu PASW Statistics* (w 2013 r.), czy też uczestnictwo w szkoleniu pt. *Dydaktyka Szkoły Wyższej* w ramach projektu pt. Jednolity Program Zintegrowany Uniwersytetu Rzeszowskiego (w 2019 r.). Inne, szczegółowe informacje dotyczące odbytych szkoleń i najważniejszych osiągnięć dydaktycznych pracowników prowadzących zajęcia na *kierunku praca socjalna* znajdują się w załączniku pt. Charakterystyka nauczycieli (Załącznik 2.4)

Pracownicy INS zapewniają studentom różne możliwości włączania się w prowadzoną działalność naukową. W INS prowadzone są dwa koła naukowe studentów (Studenckie Koło Naukowe Pracowników Socjalnych i Studenckie Koło Naukowe Socjologów), w których przedsięwzięcia o charakterze naukowym i organizacyjnym są włączani studenci *kierunku praca socjalna*. Informacje o działalności kół naukowych szczegółowo przedstawiono w punkcie 8 Raportu.

INS od 2012 r. wydaje czasopismo naukowe poświęcone problemom socjologii i pracy socjalnej pt. *Rzeszowskie Studia Socjologiczne*. W czasopiśmie publikują, oprócz pracowników naukowych Instytutu oraz przedstawicieli innych krajowych i zagranicznych środowisk naukowych, także doktoranci i studenci. Wszystkie przedłożone do druku artykuły podlegają recenzji zewnętrznej (2 recenzje). W latach 2018-2019 studenci kierunku *praca socjalna* opublikowali 7 artykułów we wskazanym czasopiśmie. Studenci ocenianego kierunku są także autorami artykułów publikowanych w monografiach, których redaktorami są pracownicy INS. W monografii pt. *Klient agresywny w pracy socjalnej - rzeczywistość czy fikcja?* (red. M. Pokrzywa i S. Wilk, Tomaszów Mazowiecki 2016) studenci opublikowali 9 artykułów, natomiast w monografii pt. *Sprawni w życiu codziennym i pracy: Idee wsparcia osób z niepełnosprawnościami w praktyce lokalnej* (red. R. Wielgos-Struck i H. Kotarski, Rzeszów 2019) studenci opublikowali 2 artykuły naukowe.

4.4. Założenia, cele i skuteczność polityki kadrowej

Zatrudnienia pracowników w INS odbywają się w oparciu o standardowe postępowanie konkursowe (zatrudnienie na umowę o pracę). Procedurę postępowania konkursowego na stanowisko nauczyciela akademickiego oraz kryteria ogólne dla osób kandydujących do zatrudnienia w poszczególnych grupach pracowników (tj. na stanowisku profesora, profesora UR, adiunkta, asystenta) określa § 107 ust. 1-2 i § 108 *Statutu UR* oraz *Zarządzenie nr 110/2021 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 22.06.2021 r. w sprawie: określania zasad przeprowadzania postępowań konkursowych dotyczących zatrudniania nauczycieli akademickich na stanowiska badawcze, badawczo-dydaktyczne oraz dydaktyczne* (Załącznik 3.15.). Głównym wymaganiem stawianym kandydatom na stanowisko nauczyciela akademickiego prowadzącego zajęcia na *kierunku praca socjalna* jest posiadanie przez nich dorobku naukowego w dyscyplinie nauki socjologiczne, a w szczególności w zakresie obszarów wiedzy związanych z kształceniem na tym kierunku. Natomiast kryterium dodatkowym może być posiadanie przez kandydata doświadczenia w działalności (np. zawodowej, społecznej) z zakresu pracy socjalnej i/lub udokumentowanej współpracy z instytucjami pomocy społecznej.

Działalność naukowa, dydaktyczna i organizacyjna pracowników jest oceniana przez przełożonych (ocena bieżąca, ocena okresowa i hospitacje zajęć) oraz przez studentów (anonimowe ankiety studenckie po zakończeniu każdego semestru).

Ocena okresowa nauczycieli akademickich odbywa się nie rzadziej niż raz na 4 lata. Dokonuje jej instytutowa komisja oceniająca, zgodnie z ustaleniami przyjętymi w *Statucie UR* (§ 114-§ 116) oraz w *Zarządzeniu nr 142/2021 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 16 sierpnia 2021r. w sprawie:*

UR stanowiących podstawę naliczania wynagrodzenia projakościowego w latach 2021-2024 (Załącznik 3.11).

System motywowania kadry do rozwoju naukowego i podnoszenia kompetencji dydaktycznych obejmuje także stosowany w Uczelni system nagród. Nagrody przyznawane są za działalność naukową (artystyczną), dydaktyczną oraz organizacyjną i obejmują: Naukowy Laur Uniwersytetu Rzeszowskiego; Dydaktyczny Laur Uniwersytetu Rzeszowskiego; Lider Uniwersytetu Rzeszowskiego; Nagroda Rektora I, II i III stopnia; Nagroda okolicznościowa; Nagroda Rektora w formie listu gratulacyjnego. Zasady przyznawania nagród określa [Regulamin przyznawania nagród Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego](#). Także studenci Uczelni każdego roku nagradzają pracowników w konkursie Laur Studenta. W 2021 r. laureatem Nagrody Samorządu Studentów UR „Laur Studentów” w kategorii „Przyjaciel Studenta” została wyróżniona dr Agata Kotowska z INS.

Uczelnia zapewnia różne możliwości podnoszenia kompetencji naukowych i dydaktycznych nauczycielom akademickim. Oprócz wsparcia merytorycznego, organizacyjnego i finansowego w ubieganiu się o dofinansowanie w konkursach NCN, NCBiR, MEiN, Uczelnia przyznaje także granty uczelniane (grant dla Młodych Naukowców) oraz realizuje projekty umożliwiające uczestnictwo w szkoleniach, kursach, stażach podnoszących kompetencje dydaktyczne nauczycieli (np. projekt pt. Jednolity Program Zintegrowany Uniwersytetu Rzeszowskiego – droga do wysokiej jakości kształcenia).

Wsparcie ze strony Uczelni umożliwiło uzyskanie kolejnych stopni naukowych przez trzech pracowników INS prowadzących zajęcia na *kierunku praca socjalna*, w tym: uzyskanie stopnia naukowego doktora habilitowanego w zakresie socjologii przez Krzysztofa Malickiego (w 2018 r.) i Piotra Długosza (w 2018 r.) oraz uzyskanie stopnia naukowego doktora w zakresie socjologii przez Marka Motykę (w 2017 r.) i Sylwię Stecko w zakresie nauk prawnych (w 2018 r.).

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5.1. Stan, nowoczesność, rozmiary i kompleksowość bazy dydaktycznej i naukowej

Proces dydaktyczny na *kierunku praca socjalna* realizowany jest w kompleksie naukowo-dydaktycznym Uniwersytetu Rzeszowskiego (Kampus Rejtana) położonym niemalże w centrum miasta Rzeszowa. Na terenie Kampusu Rejtana znajdują się też tereny rekreacyjno-wypoczynkowe (ławeczki, zielone nasadzenia, trawniki, drzewka, nowoczesne oświetlenie). Zlokalizowane na Kampusie Rejtana obiekty są funkcjonalne i efektowne architektonicznie dzięki nowoczesnym rozwiązaniom. Kampus Rejtana jest bardzo dobrze skomunikowany z pozostałymi częściami miasta oraz Dworcem Kolejowym i Dworcami Autobusowymi. INS ma siedzibę w budynku A1 przy al. Rejtana 16c. Dysponuje pomieszczeniami dydaktycznymi w budynku A1, gdzie mieszczą się sale wykładowe, ćwiczeniowe, seminaryjne oraz pracownie komputerowe. Budynek A1 znajduje się w niedalekiej odległości od terenów zielonych (Bulwary nad Wisłokiem). W bardzo bliskim sąsiedztwie budynku A1 znajduje się siedziba Biblioteki Uniwersytetu Rzeszowskiego, w której studenci mogą skorzystać z Czytelni i Wypożyczalni oraz miejsc przeznaczonych do pracy naukowej (stanowiska wyposażone w komputery z dostępem do Internetu). Na Kampusie Rejtana oraz w bliskim jego otoczeniu znajduje się infrastruktura gastronomiczna umożliwiającą studentom korzystanie ze świeżych posiłków. Budynek A1 aktualnie znajduje się w fazie prac remontowo-budowlanych.

INS posiada do dyspozycji 9 sal dydaktycznych, obejmujących łącznie 256 miejsc. Charakterystykę pomieszczeń dydaktycznych zestawiono w tabeli 5.

Tabela 5. Charakterystyka pomieszczeń dydaktycznych w INS UR

Rodzaj pomieszczeń	Liczba pomieszczeń	Liczba miejsc	Wypożyczenie (najważniejsze elementy)
Sala wykładowa (duża- 302)	1	80	Tablica suchościeralna, rzutnik multimedialny, mikrofon przenośny, laptop, nagłośnienie, klimatyzacja
Sala wykładowa (średnia - 340)	1	48	Tablica multimedialna, rzutnik multimedialny, klimatyzacja
Sala ćwiczeniowa/czytelnia/sala zebrań (327)	1	30	Tablica multimedialna, rzutnik multimedialny, klimatyzacja
Sale ćwiczeniowe (328, 331)	2	56	Tablica suchościeralna, rzutnik multimedialny.
Sala fokusowa/seminaryjno-ćwiczeniowa (336)	1	10	TV, lustro weneckie, klimatyzacja
Sala seminaryjna (335)	1	8	Rzutnik multimedialny
Pracownie komputerowe	2	24 (+2 stanowiska dla prowadzących)	Rzutnik multimedialny, Klimatyzacja

Ponadto na stanie INS UR znajdują się laptopy (4 szt. w Sekretariacie INS, 1 szt. w sali 302) wykorzystywane do celów dydaktycznych.

Pracownie komputerowe są wyposażone w komputery z dostępem do Internetu. Oprócz podstawowego oprogramowania (pakiet MS Office) są wyposażone w specjalistyczne programy np. PS Imago SPSS oraz ATLAS ti (dostępne w jednej z pracowni). W budynku Instytutu studenci mogą korzystać z Internetu bezprzewodowego - EDUROAM. Studenci mają również możliwości korzystania z komputerów stacjonarnych w Czytelni UR znajdującej się w pobliżu (ul. Pigoń) oraz w specjalnie przygotowanych w Bibliotece UR miejscach do pracy naukowej. W razie potrzeby w INS udostępnia się im sale komputerowe. Z tych sal mogą również korzystać w czasie konsultacji z nauczycielami.

Na terenie kampusu znajdują się parkingi (w tym zadaszony parking dla rowerów) do dyspozycji kadry i studentów. Na parkingu znajdują się również miejsca dla osób z niepełnosprawnościami. Poziom bezpieczeństwa na Kampusie zapewnia system monitoringu.

Występująca koncentracja sal dydaktycznych i ich dobre skomunikowanie z innymi obiektami i lokalami związanymi z procesem kształcenia, stwarza korzystną sytuację w zakresie dostępności oraz efektywności wykorzystania posiadanego potencjału infrastruktury dydaktycznej. Opis infrastruktury zamieszczono w zał. 2.6.

5.2. Infrastruktura i wyposażenie instytucji, w których prowadzone są zajęcia poza uczelnią oraz praktyki zawodowe

Program studiów nie przewiduje prowadzenia poza uczelnią zajęć innych niż praktyki zawodowe (studia I i II stopnia) oraz hospitacje instytucji sfery socjalnej (studia I stopnia). Praktyka studentów polega na uczestnictwie w pracach związanych z bieżącą działalnością danej instytucji. Wyposażenie tych instytucji jest zróżnicowane, zależne głównie od charakteru ich działalności, warunków lokalowych, liczby zatrudnionych osób. Przykładowo większe instytucje np. MOPS w Rzeszowie posiada kilka lokalizacji (budynków) w zależności od określonego Zespołu, Działu, Rejonu pracy

środowiskowej. W przypadku hospitacji instytucji sfery socjalnej zajęcia odbywają się w pomieszczeniach tychże instytucji lub w INS (jeżeli instytucja nie dysponuje wystarczającymi bazą lokalową). W czasie pandemii Covid-19 ze względu na warunki pandemiczne zajęcia z hospitacji instytucji sfery socjalnej były przeprowadzone z przedstawicielami instytucji za pośrednictwem platformy MS Teams.

5.3. Dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnych

Budynek dydaktyczny (A1), w którym prowadzone są zajęcia dydaktyczne jest w całości objęty zasięgiem uniwersyteckiej sieci bezprzewodowej EDUROAM, zapewniającej wolny od ograniczeń czasowych i ilościowych dostęp do sieci internetowej. KNS posiada stronę internetową służącą do wirtualnego kontaktu ze studentami dotyczącego zarówno bieżących kwestii naukowo-dydaktycznych, jak i obowiązujących dokumentów związanych z procesem dydaktycznym (sylabusy, harmonogramy, programy studiów, proces dyplomowania i przygotowywanie pracy, wnioski, itp.). [Strona internetowa dla kierunku praca socjalna](#) w sposób kompleksowy informują zarówno o aktualnej strukturze Kolegium, jak i Instytutu, ofercie dydaktycznej skierowanej do kandydatów na studia, aktualnym programie studiów, planie zajęć, wydarzeniach o charakterze naukowym. Dodatkowo kierunek praca socjalna posiad swój fanpage na Facebooku.

Każdy student ma możliwość pobrania i korzystania z pakietu Microsoft 365 (dawniej Office 365) po zalogowaniu na swoje konto w witrynie office.com przypisanej do legitymacji studenckiej. Każdy ma do wykorzystania 5 licencji, co oznacza, że pakiet Microsoft 365 może być wykorzystywany jednocześnie na pięciu różnych urządzeniach (komputery PC, Mac, tablety oraz smartfony). W pakiecie znajduje się Word, Excel, PowerPoint, OneNote, OneDrive, Outlook, Teams.

W czasie pandemii Covid-19 pracownicy oraz studenci w procesie dydaktycznym wykorzystywali program Microsoft Teams, który jest kompleksową platformą edukacyjną w ramach pakietu Microsoft 365/Office 365, łączący rozmowy, treści dydaktyczne oraz aplikacje w jednym miejscu. Dzięki wykorzystaniu spersonalizowanych zasobów edukacyjnych pozwalał on tworzyć współpracę w ramach poszczególnych grup przygotowanych dla przedmiotów i dodawać treści dydaktyczne, zadania oraz pozwalał na komunikację pracowników i studentów wykorzystując przekaz na żywo czy dostępny w aplikacji Czat. Zarządzanie zadaniami pozwalało w prosty sposób organizować interaktywne zajęcia.

INS dysponuje 2 pracowniami komputerowymi. Łączna liczba stanowisk komputerowych wynosi 26 (w tym 2 dla osoby prowadzącej zajęcia). Wszystkie stanowiska komputerowe są podłączone do Internetu. Wszystkie pracownie komputerowe są wyposażone w ekrany i rzutniki multimedialne. Na stanowiskach komputerowych dostępne jest następujące oprogramowanie:

- Systemy operacyjne: MS Windows 7, MS Windows 10;
- Pakiety biurowe: MS Office, Open Office;
- Programy dodatkowe: Notepad++; XAMPP; CCleaner;
- Oprogramowanie do analiz statystycznych: PS Imago SPSS, MS Excel;
- Pakiety komputerowego wspomaganie projektowania: XAMPP;
- Współpraca i nauka zdalna: MS Teams;
- Przeglądarki Internetowe: Google Chrome; Mozilla Firefox; MS Edge;
- Oprogramowanie antywirusowe: ESET NOD32; Malwarebytes Anti-Malware;
- W jednej z pracowni komputerowej dodatkowo studenci mogą korzystać z programu do analizy jakościowej (Atlas.ti);

5.4. Udogodnienia w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb studentów z niepełnosprawnością,

Budynek, w którym znajduje się INS UR jest przystosowany do korzystania z niego przez osoby niepełnosprawne (windy, toalety, nagłośnienie w sali wykładowej). Ponadto [Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Rzeszowskiego \(BON\)](#) obejmuje swoim wsparciem osoby z niepełnosprawnościami zapewniając im kursy i warsztaty szkoleniowe, obozy szkoleniowe i spotkania integracyjne, asystent osoby niepełnosprawnej oraz wsparcie infrastrukturalne. BON dysponuje sprzętem ułatwiającym studentom niewidomym/niedowidzącym pełne uczestnictwo w zajęciach, oferując pomoce, takie jak np. specjalistyczny program powiększający tekst Zoom Text Magnifier, monitor brajlowski, itp. Należy także zaznaczyć, że tabliczki na drzwiach z numerami sal w INS są także w alfabecie Braille'a. W INS w roku akademickim 2021/2022 został powołany [Konsultant Instytutowy ds. Osób Niepełnosprawnych](#).

5.5. Dostępność infrastruktury, w tym aparatury naukowej, oprogramowania specjalistycznego i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez studentów zadań wynikających z programu studiów w ramach pracy własnej

Studenci mogą korzystać z zasobów dydaktycznych dostępnych na serwerach UR i oprogramowania webowego (Microsoft 365). Program PS Imago SPSS jest nieodpłatnie dostępny dla każdego studenta KNS UR. Udostępnianie studentom materiałów dydaktycznych drogą elektroniczną było dosyć powszechną praktyką, np. przysyłanie materiałów dydaktycznych drogą emailową. W czasach pandemii Covid-19 koniecznością była komunikacja zdalna, co z powodzeniem zapewniała platforma MS Teams oraz inne programy w ramach ogólnodostępnych dla studentów i pracowników pakiecie Microsoft 365.

5.6. System biblioteczno-informacyjny uczelni

Biblioteka UR wraz z bibliotekami wydziałowymi i instytutowymi tworzy system biblioteczno-informacyjny UR. Gromadzi zbiory i e-zbiory o tematyce odpowiadającej kierunkom studiów w UR. Zbiory Biblioteki to: ponad 770 tys. woluminów książek, prawie 117 tys. woluminów czasopism oraz ok. 24 tys. jednostek inwentarzowych zbiorów specjalnych (wg stanu na dzień 31.12.2020).

Biblioteka UR oferuje szeroki zakres usług informacyjno-bibliotecznych: udostępnianie zbiorów na miejscu w czytelnich; wypożyczanie książek realizowane w oparciu o komputerowy katalog OPAC; wypożyczanie książek w systemie [wypożyczeń międzybibliotecznych](#); udostępnianie źródeł elektronicznych na miejscu, w uniwersyteckiej sieci komputerowej oraz przez www; usługi informacyjne: katalogowe, bibliograficzne, faktograficzne i inne realizowane w tradycyjny sposób oraz za pośrednictwem www; szkolenia biblioteczne studentów I roku studiów; szkolenia grup seminaryjnych w zakresie poszukiwania i wykorzystywania źródeł.

Biblioteka organizuje dostęp do zagranicznych czasopism elektronicznych. Zapewniony jest dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz do źródeł cyfrowych zakupionych w ramach indywidualnej subskrypcji. Korzystanie z zasobów elektronicznych odbywa się za pośrednictwem komputerowej sieci uniwersyteckiej, a także zdalnie dla zweryfikowanych użytkowników poprzez serwer [Proxy](#).

Biblioteka UR oferuje dostęp do około 21 tys. tytułów zagranicznych czasopism w wersji elektronicznej, a także do baz bibliograficznych i abstraktowych (m. in. Springer, Elsevier - Science Direct, bazy EBSCO, Willey-Blackwell, Medline, AIP/IPS, IOP Science, Web of Knowledge, Scopus, EMIS, Lex, Polska Bibliografia Lekarska, Polska Bibliografia Prawnicza – łącznie 35 baz). Od 2016 r. Biblioteka ma dostęp do wybranych kolekcji bazy JSTOR. Cały czas rozbudowywana jest również kolekcja ebooków: Biblioteka UR posiada dostęp do czytelnich polskich książek elektronicznych PWN ibuk.pl, ebookpoint BIBLIO, a także do kolekcji e-booków na platformie Springer oraz do bazy książek elektronicznych EBSCO. Łącznie oferuje dostęp do ponad 250 tys. tytułów książek elektronicznych. Od

2015 roku Biblioteka UR posiada również dostęp do Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych Academica, która oferuje dostęp do ponad 3 mln publikacji ze wszystkich dziedzin wiedzy, również najnowszych, objętych ochroną prawa autorskiego. Biblioteka UR czynna jest przez 6 dni w tygodniu. Nowoczesny budynek przy ul. Prof. Stanisława Pigionia 8 dysponuje ok. 300 miejscami w 6 czytelnich, w których księgozbiór oferowany jest w wolnym dostępie do półek. Budynek przystosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Biblioteka UR świadczy usługi w rzeczywistości wirtualnej. Katalog zasobów bibliotecznych książek i czasopism wraz z informacją o lokalizacji tych dokumentów i ich dostępności jest udostępniony on-line (<https://opac.ur.edu.pl>). Czytelnicy mogą książki zamawiać poprzez Internet. Indywidualne konto czytelnika zawiera informację o wypożyczonych i udostępnianych na miejscu materiałach, a także informacje o terminie zwrotu książek, możliwości prolongaty i rezerwacji książek. [Strona www Biblioteki](#) zawiera niezbędne informacje o usługach biblioteczno-informacyjnych oraz zasadach korzystania z BUR. Jest również narzędziem komunikacji z bibliotekarzami – umożliwiają to specjalne formularze, komunikator GG oraz poczta e-mail. Jest ona również przyjazna osobom niepełnosprawnym

Publikacje (książki i artykuły), które nie znajdują się w zbiorach Biblioteki UR, a które są niezbędne do prowadzenia badań i przygotowania prac dyplomowych, sprowadzane są w ramach Wypożyczalni Międzybibliotecznej z innych bibliotek w kraju i z zagranicy.

Księgozbiór z zakresu nauk socjologicznych i pracy socjalnej udostępniany jest prezencyjnie w Czytelni Nauk Humanistycznych i Prawnych oraz Czytelni Czasopism Naukowych, a także w ramach wypożyczeń miejscowych i międzybibliotecznych.

Tabela 6. Wykaz pozycji z nauk socjologicznych i pracy socjalnej w Bibliotece UR

Liczba pozycji		
Nauki socjologiczne	Książki tradycyjne	INTEGRO - 18971
	Książki elektroniczne	WBN - 2081 EBSCO – 14566
	Czasopisma tradycyjne	67
	Czasopisma elektroniczne	WBN: Science Direct – 37, Springer – 86, Wiley – 84 EBSCO – 126 JSTOR - 36
Praca socjalna	Książki tradycyjne	INTEGRO - 1028
	Książki elektroniczne	WBN – 23 EBSCO - 520
	Czasopisma tradycyjne	32
	Czasopisma elektroniczne	WBN: Springer – 7, Wiley – 14 EBSCO - 100

Liczba książek tradycyjnych z zakresu nauk socjologicznych i pracy socjalnej będących w zasobach Biblioteki UR wynosi obecnie ok. 20 000 tytułów (<https://opac.ur.edu.pl/integro/catalog>). Dzięki platformom Springer, Science Direct, EBSCO, Wiley Online Library, użytkownicy Biblioteki UR mogą korzystać z ponad 17 000 tytułów e-booków oraz mają dostęp do prawie 500 tytułów czasopism elektronicznych z omawianej tematyki. Oprócz ww. źródeł, Biblioteka UR posiada również dostęp do e-booków i czasopism w języku polskim dotyczących nauk socjologicznych i pracy socjalnej na platformie [Ibuk Libra](#). Biblioteka UR prenumeruje ponadto 99 tytułów polskich czasopism tradycyjnych w tym z zakresu nauk socjologicznych i pracy socjalnej, które udostępniane są w Czytelni Czasopism Naukowych.

Dodatkowo w INS znajduje się Czytelnia Instytutowa, która jest usytuowana w jednej z sal ćwiczeniowych. Pełni ona podręczną czytelną dla pracowników oraz studentów. Zdeponowano w niej ponad 2 tys. woluminów (pozycje monograficzne oraz pisma prenumerowane przez Instytut). Zgromadzony księgozbiór jest zróżnicowany przedmiotowo i zawiera publikacje dotyczące m.in.

pomocy społecznej, pracy socjalnej, polityki społecznej, socjologii. Czytelnia jest czynna od poniedziałku do piątku (w wyłączeniu czwartku) w godzinach 9:00-12:00.

5.7.Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego

Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia bazy dydaktycznej określa wdrożona w 2017 r. *Procedura monitorowania i przeglądu zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej w Uniwersytecie Rzeszowskim*, która została zmodyfikowana w lutym 2020 r., na potrzeby dostosowania do nowej struktury organizacyjnej uczelni. Określa ona tryb postępowania związanego z przeprowadzaniem oceny dostosowania bazy dydaktycznej do potrzeb procesu kształcenia oraz wsparcia prowadzonych przez studentów badań i dotyczy monitorowania stanu użytkowania wszystkich pomieszczeń wykorzystywanych w procesie dydaktycznym jak również zasobów bibliecznych.

Stan bazy dydaktycznej monitorowany jest na bieżąco przez nauczycieli prowadzących zajęcia i pracowników obsługi, którzy zgłaszają bezpośrednio do Dyrektora INS lub za pośrednictwem Kierownika kierunku, zapotrzebowanie na pomoce dydaktyczne oraz inne środki wymagane do realizacji zajęć, jak również konieczność przeprowadzenia niezbędnych napraw lub remontów. Studenci na bieżąco mogą zgłaszać swoje potrzeby bezpośrednio u prowadzących zajęcia dydaktyczne, Dziekanowi lub Prodziekanowi podczas cotygodniowych dyżurów, bądź w trakcie spotkań z opiekunem roczników. Okresowej oceny bazy dydaktycznej dokonuje powołany w tym celu przez Dziekana KNS Zespół ds. Oceny Infrastruktury KNS, w skład którego wchodzi m.in. Kierownik kierunku, opiekun roku, przedstawiciel studentów oraz administrator budynku.

W 2020 r. został powołany Pełnomocnik Dyrektora Biblioteki UR ds. Współpracy ze Środowiskiem Akademickim, do którego obowiązków należy między innymi reprezentowanie Biblioteki w kontaktach z pracownikami naukowymi Uczelni, współpraca z samorządem studenckim i samorządem doktorantów oraz prowadzenie cyklicznych badań satysfakcji i potrzeb użytkowników Biblioteki UR. Społeczność akademicka - pracownicy i studenci mogą również zgłaszać propozycje zakupu książek do czytelni bądź biblioteki. Szczegółowe informacje zamieszczone są na [stronie](#).

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

6.1.Zakres i formy współpracy uczelni z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego

Aktualnie INS w KNS (a wcześniej IS / na Wydziale Socjologiczno-Historycznym) prowadzi od wielu lat systematyczną i wieloaspektową współpracę z interesariuszami zewnętrznymi z obszaru zarówno publicznego jak i z III sektora, działającymi na poziomie gmin, powiatów oraz województwa podkarpackiego, w tym głównie z pracodawcami, którzy zatrudniają absolwentów *kierunku praca socjalna*.

Na wstępie warto wspomnieć, że dniu 27.03.2014 r. odbyło się ważne dla dalszego rozwoju współpracy z interesariuszami zewnętrznymi spotkanie panelowe o charakterze konsultacyjno-konferencyjnym z pracodawcami z instytucji pomocy społecznej pod nazwą Rozwój Kierunku Praca Socjalna – modyfikacje programów kształcenia zgodnie z zapotrzebowaniem pracodawców i gospodarki opartej na wiedzy. Było ono zorganizowane w ramach projektu pt. PWP- Zintegrowany Program Rozwoju Kierunku Praca Socjalna.

Zakres i formy tej współpracy z interesariuszami zewnętrznymi dotyczyły między innymi:

- Kooperacji z przedstawicielami jednostek samorządu lokalnego i regionalnego na szczebla gminy/ powiatu/ województwa w celu wspomagania i rozwijania procesów dydaktycznych oraz działań

naukowo – badawczych ; podpisywanie w tym zakresie „Porozumień o Współpracy” (począwszy od 2013 r. i nadal).

- Konsultowania programu studiów na *kierunku praca socjalna* (I i II stopnia) i efektów uczenia się, ich weryfikacji.
- Uzyskiwania drogą konsultacji od interesariuszy zewnętrznych informacji o oczekiwanych przez nich kompetencjach u absolwentów z *kierunku praca socjalna*, a także o zapotrzebowaniu na zawód pracownika socjalnego na rynku pracy i losach naszych absolwentów.
- Podnoszenia wiedzy i umiejętności studentów, jak również kadry dydaktycznej poprzez udział we wspólnie organizowanych konferencjach naukowych, wykładach otwartych, szkoleniach.
- Realizacji projektów badawczych w kooperacji, np. z PFRON. Więcej informacji o projekcie pt. *Niepełnowidzialni - reprezentacje niepełnosprawności w filmach, serialach i programach TV dla dzieci i młodzieży*”.
- Współorganizowania dla studentów na *kierunku praca socjalna* hospitacji instytucji sfery socjalnej, a także wizyt studyjnych – hospitacji instytucji działających w obszarze pomocy społecznej dla uczestników Kursu szkolenie specjalizacyjne z zakresu organizacji pomocy społecznej, który jest realizowany w INS KNS UR.
- Przyjmowania studentów na praktyki zawodowe, staże oraz wolontariat.
- Realizacji prac dyplomowych z tematyki dotyczącej pomocy społecznej oraz pracy socjalnej podejmowanej na rzecz wybranych kategorii klientów instytucji pomocy i integracji społecznej, również odnoszących się do problematyki aksjologii pracownika socjalnego, jego ról zawodowych, metodyki działania i narzędzi, jak też do specyfiki pracy oraz kwestii stresu i wypalenia zawodowego. Powstają także prace dyplomowe prezentujące działalność konkretnych publicznych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, czy też organizacji pozarządowych pełniących istotną rolę w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.
- Podejmowania z interesariuszami zewnętrznymi z obszaru pomocy społecznej współpracy naukowo-badawczej w celu opracowania prac doktorskich;
- Kształcenia przyszłych kadr kierowniczych pomocy społecznej - obecnie na Kursie szkoleniu specjalizacyjnym z zakresu organizacji pomocy społecznej z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć (przez Dyrektorów / kierowników instytucji pomocy społecznej i doświadczonych pracowników z tych jednostek);
- Integracji kadry akademickiej naukowo-badawczej i dydaktycznej z INS z praktykami z obszaru pomocy i integracji społecznej w ramach nowo utworzonego w dn. 13.04.2021 r. *Oddziału Regionalnego w Rzeszowie Polskiego Towarzystwa Polityki Społecznej*, którego Prezesem jest dr hab., prof. UR Teresa Zbyrad.

Zespół stałych interesariuszy zewnętrznych z obszaru pomocy społecznej i integracji społecznej, działających we współpracy z INS tworzą:

- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rzeszowie;
- Wydział Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie
- Starostwo Powiatowe w Łąncucie,
- Dom Pomocy Społecznej dla Dorosłych Niepełnosprawnych Intelaktualnie im. Józefy Jaklińskiej w Rzeszowie,
- Dom Pomocy Społecznej dla Osób Przewlekłe Psychiczenie Chorych w Rzeszowie,
- Dom Pomocy Społecznej dla Kombatantów im. Bohaterów Westerplatte w Rzeszowie,
- Dom Pomocy Społecznej dla Osób w Podeszłym Wiekui oraz Osób Niepełnosprawnych Fizycznie w Rzeszowie,
- Centrum Administracyjnym do Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Rzeszowie,
- Dom dla Dzieci "DOBRAWA" w Rzeszowie,

- Dom dla Dzieci "MIESZKO" w Rzeszowie ,
- Dom dla Dzieci "BOLESŁAW" w Rzeszowie
- Środowiskowym Dom Samopomocy w Rzeszowie,
- Miejskim Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębicy,
- Rzeszowskie Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta w Rzeszowie
- Stowarzyszenie Siemacha Spot w Rzeszowie,
- Stowarzyszenie Siemacha w Krakowie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łańcucie,
- Dom Pomocy Społecznej dla Osób w Podeszłym Wiekui oraz dla Osób Niepełnosprawnych Fizycznie w Łańcucie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Krośnie,
- Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Sprawnej Inaczej w Trzebownisku,
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Ustrzykach Dolnych,
- Miejsko –Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustrzykach Dolnych,
- Podkarpackie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimer'a w Rzeszowie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Laszkach,
- Warsztat Terapii Zajęciowej Caritas Diecezji Rzeszowskiej,
- Fundacja „Drzewo Życia” w Malawie,
- Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej (FRDL) - Podkarpacki Ośrodek Samorządu Terytorialnego - Podkarpackie Forum Pomocy Społecznej,
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Rzeszowie,
- Fundacja PRO SPE w Rzeszowie,
- Stowarzyszeniem na Rzecz Wspomagania Rozwoju Dzieci i Młodzieży TITUM.

Podsumowując, zakres działalności tych wyszczególnionych powyżej podmiotów jest w pełni zgodny z rodzajami instytucji zidentyfikowanymi w profilu [sylwetki absolwenta](#) na *kierunku praca socjalna*, w których mogą oni znaleźć zatrudnienie. Również są to instytucje, w których studenci *kierunku praca socjalna* mogą odbywać hospitacje instytucji sfery socjalnej, jak też zrealizują tam m. in. praktyki, staże , czy wolontariat.

Efekty współpracy z interesariuszami zewnętrznymi obrazują różne inicjatywy podejmowane w ostatnich latach na rzecz: studentów z kierunku praca socjalna oraz kadry INS, m.in. są to:

- Systematyczna konsultacja programowa planów studiów I i II stopnia na *kierunku praca socjalna* oraz analizowanie potrzeb rynku pracy, czy monitorowanie losów absolwentów na poziomie Biura Karier UR.
- Powołanie 11.05.2021 r. Rady Interesariuszy Zewnętrznych ds. programu dla *kierunku praca socjalna*, którą współtworzą przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych reprezentujący MOPS w Rzeszowie, PCPR w Rzeszowie, ROPS w Rzeszowie, Dom Dziecka w Rzeszowie, MOPS w Dębicy i Fundację Pro Spe.
- Skonsultowanie planów studiów i wprowadzanie w nich modyfikacji w okresie opracowania wniosku do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w celu utworzenia II stopnia pracy socjalnej, również pomoc w opracowaniu sylabusów do niniejszej dokumentacji oraz zadeklarowanie przez grono interesariuszy zewnętrznych możliwości przyjęcia studentów II stopnia na przyszłe praktyki.
- Zlecanie zajęć dydaktycznych (z kanonu przedmiotów kierunkowych na pracy socjalnej) ekspertom reprezentującym interesariuszy zewnętrznych ze sfery pomocy społecznej.
- Odbywanie przez studentów praktyk zawodowych, bądź też przyjmowanie na praktyki ponadprogramowe dla studentów i absolwentów organizowane przez Biuro Karier UR.

- Od wielu lat regularne uczestnictwo studentów pracy socjalnej w wolontariacie organizowanym przez Zespół ds. Pieczy Zastępczej w MOPS w Rzeszowie (jedynie czasowo ograniczone w ostatnich dwóch latach ze względu na stan pandemii).
- Odbywanie przez absolwentów staży, również przyjmowanie ich do pracy po ukończeniu przez nich studiów I, czy II stopnia na *kierunku praca socjalna*.
- Współorganizacja konferencji naukowych w kooperacji z instytucjami pomocowymi, które m. in. dotyczą wybranych problemów społecznych takich jak: ubóstwo i wykluczenie społeczne, bezrobocie, niepełnosprawność, bezdomność, przemoc, problemy opiekuńczo-wychowawcze rodzin, czy też odnoszących się do kwestii asysty rodziny, realizacji założeń Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy, czy problemów dotyczących chorych na chorobę Alzheimera itp. Dodatkowym walorem tych konferencji jest zintegrowanie na Podkarpaciu środowiska akademickiego i praktyków z pomocy społecznej.
- Zorganizowanie wspólnie z interesariuszami zewnętrznymi konferencji naukowych - pod Patronatem Polskiego Stowarzyszenia Szkół Pracy Socjalnej i wpisujących się „V Ogólnopolski Tydzień Pracy Socjalnej” - w dn. 10-11.04.2019 pt. *Działania interdyscyplinarne na rzecz dziecka i rodziny* oraz konferencji w formie on-line na Platformie Zoom w dn. 16.03.2021 pt. *Społeczeństwo w czasie pandemii. Wyzwania dla instytucji pomocy społecznej i pracy socjalnej* wpisujący się w „VII Ogólnopolski Tydzień Pracy Socjalnej”.
- Zorganizowanie szkolenia pn. *Zespoły otępienne (ze szczególnym uwzględnieniem choroby Alzheimera) i ich wpływ na funkcjonowanie chorego i jego rodziny* przez Podkarpackie Stowarzyszenie Pomocy Osobom z Chorobą Alzheimera we współpracy IS UR w dn. 10-12.05.2017 r. dla studentów 2 i 3 roku z kierunku *praca socjalna*.
- Elementem i jednocześnie trwałym efektem tej współpracy (w obszarze badawczym) z interesariuszami zewnętrznymi, są opracowane corocznie prace licencjackie i magisterskie na *kierunku praca socjalna*, a także napisane w IS UR prace doktorskie m. in:
 - M. Bozackiej pt. *Procesy ekskluzji klientów MOPS w Rzeszowie a formowanie się underclass*,
 - M. Pokrzywy, pt. *Ubóstwo i wykluczenie społeczne w województwie podkarpackim*;
- Wieloletnia realizacja z sukcesem (już od 1998 r.) kształcenia kadr pomocy społecznej na podstawie zatwierdzonego programu ministerialnego - pierwotnie w ramach Podyplomowego Studium Organizacji Pomocy Społecznej, a obecnie w formie Kursu szkolenie specjalizacyjne z zakresu organizacji pomocy społecznej dedykowanej naszym absolwentom oraz osobom zewnętrznym, a także efektem jest [działalność publikacyjna](#) wspólna dla uczestników tej specjalizacji i kadry kształcącej na tym Kursie.
- Zorganizowanie [I Podkarpackiego seminarium o polityce społecznej](#), zatytułowanego „*Dyskusja wokół polityki społecznej - dylematy i uwarunkowania*” z udziałem takich prelegentów jak: prof. zw. dr hab. Julian Auleytner i prof. nadzw. dr hab. Jerzy Krzyżkowski.

6.2. Monitorowanie, ocena i doskonalenie form współpracy

Zgodnie z [Regulaminem KNS UR](#) w nowej strukturze uczelni w kompetencjach Zespołu programowego kierunku studiów jest inicjowanie działań dotyczących współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w celu zapewnienia prawidłowej realizacji procesu kształcenia oraz jego oceny stąd też [Zespół programowy kierunku praca socjalna](#) podejmował takie działania.

Dzięki efektywnej i wielowątkowej współpracy z interesariuszami zewnętrznymi zostały stworzone właściwe warunki do rozwoju kompetencji oczekiwanych na rynku pracy wobec absolwentów *kierunku praca socjalna*, a także te warunki są doprecyzowane wobec studentów, którzy w toku studiów są przyjmowani na praktyki, a efekty realizacji niniejszych praktyk są finalnie monitorowane są przez dokumentację praktyk wypełnianą przez studentów. Dodatkowym sposobem weryfikacji programów kształcenia są konsultacje prowadzone przez Koordynatorów

praktyk programowych w trakcie kontroli prawidłowości ich realizacji przez studentów. Również są one kontrolowane w bezpośrednim kontakcie z Opiekunami praktykantów w instytucji przyjmującej na praktykę pozyskiwane są dane dotyczące przygotowania studentów do świadczenia pracy i kompetencji jakich oczekują pracodawcy z obszaru pomocy i integracji społecznej.

Organizowane są również regularnie spotkania w kontakcie bezpośrednim oraz w trybie zdalnym w czasie pandemii w ramach przedmiotu hospitacji instytucji sfery socjalnej (zgodnie z harmonogramem studiów) dla studentów z *kierunku praca socjalna*.

Zgodność programów studiów z preferencjami pracodawców jest także weryfikowana poprzez konsultacje prowadzone z pracodawcami ze sfery pomocy i integracji społecznej w ramach podejmowanej współpracy o charakterze konsultacyjnym, doradczym, eksperckim oraz naukowo-badawczym.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

Z uwagi na wieloletni proces kształtowania efektywnych kontaktów z interesariuszami zewnętrznymi dla potrzeb profesjonalnego i praktycznego kształcenia na *kierunku praca socjalna* są również istotne dotychczasowe kontakty nawiązywane z kadrą i uczestnikami Podyplomowego Studium Organizacji Pomocy Społecznej (zainicjowanego jeszcze w IS na Wyższej Szkole Pedagogicznej w Rzeszowie, która stała się w późniejszym okresie UR). Równie ważne w tym zakresie było też budowanie i zacieśnianie relacji międzyinstytucjonalnych z przedstawicielami instytucji pomocowych kształcących się w IS UR w ramach Kursu szkolenie specjalizacyjne z zakresu organizacji pomocy społecznej. Bardziej uszczegółowione informacje w tym zakresie zostały zamieszczone poniżej.

Podyplomowe Studium Organizacji Pomocy Społecznej (PSOPS) funkcjonujące w ramach dotychczasowych struktur IS UR w latach 1998 - 2012 r., pod kierownictwem dr Renaty Wielgos-Struck, kształciło za zgodą Ministerstwa przyszłe kadry kierownicze jednostek pomocy społecznej, co było dodatkową płaszczyzną współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, którzy również w dużej mierze współtworzyli obsadę kadrową niniejszego PSOPS.

Zadania tego PSOPS od marca 2013 r. aż do teraz są kontynuowane w formie - [Kursu szkolenie specjalizacyjne z zakresu organizacji pomocy społecznej](#) - po uzyskaniu pierwotnie zgody MPiPS z dn. 7.03.2013. [Szkolenie](#) to obejmuje aż 265 godzin dydaktycznych (wykłady, ćwiczenia i zajęcia warsztatowe). Program składa się z 12 modułów stanowiących minimum programowe z szkolenia (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26.09.2012 r. § 2 p 1-12). Niniejszy Kurs cieszy się nadal niesłabnącym zainteresowaniem, w tym studentów i absolwentów kierunku praca socjalna, a także osób poszukujących takiej oferty edukacyjnej, która pozwala na podniesienie kwalifikacji zawodowych i objęcie stanowiska kierowniczego w jednostkach pomocy społecznej. Kursem szkolenie specjalizacyjne z zakresu organizacji pomocy społecznej realizowanym w INS od X 2020 r. do chwili obecnej kieruje dr Małgorzata Bozacka. Aktualnie realizowana jest XII edycja tego Kursu dla 25 uczestników, zaś z edycji XI skorzystało 23 osoby i była ona w całości przeprowadzona w trybie zdalnym (za pośrednictwem aplikacji Teams) z uwagi na czasowe ograniczenia w funkcjonowaniu uczelni ze względu na pandemię Covid -19.

Zadania tego PSOPS od marca 2013 r. aż do teraz są kontynuowane w formie - [Kursu szkolenie specjalizacyjne z zakresu organizacji pomocy społecznej](#) - po uzyskaniu pierwotnie zgody MPiPS z dn. 7.03.2013 r. [Szkolenie](#) to obejmuje aż 265 godzin dydaktycznych (wykłady, ćwiczenia i zajęcia warsztatowe). Program składa się z 12 modułów stanowiących minimum programowe szkolenia (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26.09.2012r. § 2 p 1-12). Niniejszy Kurs cieszy się nadal niesłabnącym zainteresowaniem, w tym studentów i absolwentów kierunku praca socjalna, a także osób poszukujących takiej oferty edukacyjnej, która pozwala na podniesienie kwalifikacji zawodowych i objęcie stanowiska kierowniczego w jednostkach pomocy społecznej. Kursem szkolenie specjalizacyjne z zakresu organizacji pomocy społecznej realizowanym

w INS od X 2020 r. do chwili obecnej kieruje dr Małgorzata Bozacka. Aktualnie realizowana jest XII edycja tego Kursu dla 25 uczestników, zaś z edycji XI skorzystało 23 osoby i była ona w całości przeprowadzona w trybie zdalnym (za pośrednictwem aplikacji Teams) z uwagi na czasowe ograniczenia w funkcjonowaniu uczelni ze względu na pandemię Covid -19.

Również można dodać, że powołanie Oddziału Regionalnego w Rzeszowie Polskiego Towarzystwa Polityki Społecznej (jako jednego z 7 takich oddziałów w całej Polsce) zintensyfikuje poziom integracji i kooperacji środowiska akademickiego m. in. z UR z praktykami z obszaru szeroko ujmowanej pomocy i integracji społecznej reprezentującymi samorządowców na poziomie lokalnym i regionalnym, co powinno przełożyć się na jeszcze większą skuteczność w działaniach podejmowanych wspólnie z interesariuszami zewnętrznymi.

Dodatkowo od 2005 r. przedstawiciele INS uczestniczą w pracach Polskiego Stowarzyszenie Szkół Pracy Socjalnej (PSSPS), gdzie mogą konsultować także program kształcenia czy też realizować wspólne wydarzenia z zakresu pracy socjalnej. W obecnej kadencji Sekretarzem Zarządu PSSPS jest pracownik INS dr hab. Beata Szluz, prof. UR.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

7.1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku praca socjalna (przy uwzględnieniu każdego z ocenianych poziomów studiów)

Instytut Nauk Socjologicznych jest jednostką, która pod kątem umiędzynarodowienia procesu kształcenia na *kierunku praca socjalna* rozwija się zarówno pod względem wzbogacania programów kształcenia o przedmioty realizowane w języku angielskim, jak i pod względem możliwości oferowanych kadrze dydaktyczno-naukowej oraz studentom.

Doskonalenie programów studiów na *kierunku praca socjalna* zakłada podnoszenie umiędzynarodowienia procesu kształcenia poprzez:

- Poszerzanie oferty dydaktycznej *kierunku praca socjalna* realizowanej w j. angielskim.
- Promowanie międzynarodowej mobilności nauczycieli akademickich oraz studentów.
- Rozszerzanie współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi.
- Prowadzenie zajęć w j. angielskim dla studentów przyjeżdżających w ramach programu Erasmus+.

Do przykładów zaangażowania INS we współpracę z uczelniami zagranicznymi należą staże naukowe, wizyty studyjne i szkoleniowe, wyjazdy na konferencje, wizyty w celu nawiązania współpracy, przeprowadzenia zajęć dydaktycznych lub przeprowadzenia badań, które odbywała jego kadra pracownicza.

W planach rozwoju *kierunku praca socjalna* przewidziane jest kontynuowanie wyżej wymienionych działań i jednocześnie wprowadzanie kolejnych sprzyjających umiędzynarodowieniu procesu kształcenia i rozwoju naukowego pracowników INS na kierunku *praca socjalna* (konferencje, wizyty studyjne, staże naukowe, współpraca badawcza i publikacje z badaczami z ośrodków zagranicznych). Współpraca w zakresie działalności dydaktycznej oraz naukowej z zagranicznymi instytucjami akademickimi, a także wykorzystywanie wyników tej współpracy ma służyć realizacji i doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku.

Z inicjatywy INS Władze INS podpisały porozumienia z licznymi uczelniami zagranicznymi, z którymi prowadzona jest kooperacja naukowa oraz wymiana doświadczeń w zakresie kształcenia studentów. Do ośrodków akademickich, z którymi zawarto umowy o współpracy należą:

- Uniwersytet Preszowski (*University of Presov, Department of Christian Anthropology and Social Work*) (Słowacja) – 10.11.2015.
- Kijowski Uniwersytet Narodowy im. Tarasa Szewczenki (*Taras Shevchenko National University of Kyiv, Faculty of Sociology*) (Ukraina) – 13.11.2015.

- Uniwersytet Oradejski (*University of Oradea, Faculty of History, International Relations, Political Science and Communication Sciences*) (Rumunia) – 21.03.2016.
- Uniwersytet Palackiego w Ołomuńcu (*Palacky University in Olomouc, Department of Sociology, Andragogy and Cultural Anthropology*) (Republika Czeska) – 12.05.2016.
- Uniwersytet Peloponeski (*University of Peloponnese, Department of Social and Educational Policy*) (Grecja) – 28.05.2016.
- Uniwersytet Św. Stefana w Gödöllő (*Szent Istvan University, Institute of Regional Economics and Rural Development Faculty of Economics and Social Sciences*) (Węgry) – 11.01.2016.
- Uniwersytet im. Iwana Franki we Lwowie (Ukraina).

Doświadczenia nabyte w trakcie współpracy zagranicznej są wykorzystywane w rozwoju prowadzonego w INS *kierunku praca socjalna*. Wyjazdy nauczycieli akademickich INS m.in. posłużyły do zdobywania doświadczenia w zagranicznych ośrodkach, w których prowadzone są studia na *kierunku praca socjalna*. Obserwacje, nabyte doświadczenie i współpraca z tymi ośrodkami zostały wykorzystane do opracowania dokumentacji i uruchomienia studiów II stopnia na *kierunku praca socjalna* w 2016 r.

7.2. Aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiędzynarodowieniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia w językach obcych

7.2.1. Oferta dydaktyczna INS na *kierunku praca socjalna*, z uwzględnieniem kształcenia w j. obcych

W programie nauczania INS *kierunku praca socjalna* są prowadzone zajęcia z języka obcego nowożytnego. Najczęściej wybieranym językiem jest język angielski, ale studenci mają również możliwość wyboru języka niemieckiego, rosyjskiego i francuskiego. Oferta jest skierowana do studentów chcących podnieść swoje kompetencje społeczne i językowe.

Ponadto, na kierunku *praca socjalna* II stopnia wprowadzono w ramach przedmiotów fakultatywnych zajęcia z przedmiotów: *Key problems of contemporary family*, *Comparative social policies* (30 godz. dydaktycznych na studiach stacjonarnych i 18 godz. na studiach niestacjonarnych, 3 pkt. ECTS). Celem wprowadzonych zajęć jest podniesienie kompetencji językowych studentów.

Oferta kształcenia w języku angielskim w INS UR jest przygotowana i realizowana od 2013 r. Została skierowana do studentów zagranicznych w ramach Programu Erasmus+ i od tej pory studenci z krajów europejskich (w związku projektem Erasmus+), realizują swój program nauczania w INS UR. Program zajęć został przygotowany we współpracy z uniwersytetami partnerskimi (zarówno w oparciu o umowy bilateralne, jak i Erasmus+). Oferta skierowana dla studentów Erasmus+ jest również dostępna dla studentów INS zamierzających podnieść swoje kompetencje społeczne i językowe.

Do 2020 r. studenci zagraniczni uczestniczący w zajęciach w ramach programu Erasmus+ mieli możliwość uczestniczyć w kursach z zakresu pracy socjalnej: *Social exclusion*, *Social inequality in modern society*, *Social problems in modern society*, *Socio-cultural reasons for the liberalisation of attitudes toward drugs*.

W roku akademickim 2021/2022 pracownicy INS przygotowali nowe kursy i zmodyfikowali dotychczasowe dla studentów programu Erasmus+. Cztery z nich bezpośrednio dotyczą problematyki pracy socjalnej: *Sociology of social problems*, *Main problems of contemporary cities*, *Social problems in modern society*, *Social inequality in modern society*.

7.2.2. Kształtowanie kompetencji językowych studentów

INS umożliwia studentom *kierunku praca socjalna* poszerzanie kompetencji językowych zarówno w ramach zajęć programowych, międzynarodowej wymiany studenckiej, jak i przez udział w szkoleniach podnoszących kompetencje językowe.

Na kierunku *praca socjalna* realizowane są lektoraty z języka nowożytnego. Najczęściej wybierane przez studentów to zajęcia z j. angielskiego oraz j. niemieckiego. Nauka j. obcego obejmuje na studiach I stopnia: 120 godz. (na studiach niestacjonarnych: 72 godz.), a na studiach II stopnia: 60 godz. (na studiach niestacjonarnych 36 godz.).

W ramach zajęć na kierunku *praca socjalna* stosowane są różne formy aktywizujące studentów do samodzielnego rozwijania umiejętności z zakresu języków obcych. Należą do nich: zachęcanie lub wymaganie od studentów zapoznawania się z publikacjami anglojęzycznymi (literatura w sylabusach), zapraszanie nauczycieli z zagranicznych placówek naukowych do przeprowadzenia wykładów skierowanych do studentów, włączanie studentów w badawcze projekty międzynarodowe z zakresu pracy socjalnej realizowane przez INS.

Ponadto studenci mają możliwość podnoszenia kompetencji językowych w ramach projektów realizowanych przez Uniwersytet Rzeszowski. W projekcie współfinansowanym z PO WER pt. *Studencie do dzieła! - nowe kwalifikacje szansą na sukces* (okres realizacji od 01.04.2017r. do 30.09.2019r.) przeprowadzono m.in. kurs *Język angielski w technice distance learning* (30 godz. kursu zakończone egzaminem na poziomie B2), w którym uczestniczyło 75 studentów kierunku *praca socjalna*. Uczestnicy projektu podczas rekrutacji znajdowali się na II i III roku studiów stacjonarnych I stopnia oraz na I i II roku studiów II stopnia.

Studenci mogą również skorzystać z aktualnego projektu pt. *Kompleksowy Program Rozwoju Uniwersytetu Rzeszowskiego*, realizowanego od 01.10.2019 do 30.09.2023 r., w ramach którego mogą doskonalić swoje kompetencje językowe. Także w projekcie pt. *Jednolity Program Zintegrowany Uniwersytetu Rzeszowskiego* studenci mogą skorzystać z 30 godz. kursu on-line z języka angielskiego – ogłoszona rekrutacja.

W czasie studiów studenci kierunku *praca socjalna* mogą korzystać z programu mobilności studentów Erasmus+. Informacje o możliwości wyjazdów zamieszczane są na tablicy ogłoszeń, na profilach społecznościowych oraz przesyłane e-mailowo również na stronie UR.

Zarówno studenci INS chcący poszerzać kompetencje językowe, jak i studenci oraz pracownicy z zagranicznych ośrodków naukowych przebywający w INS w ramach wymiany akademickiej, mają możliwość uzyskać wsparcie merytoryczne od instytucyjowego koordynatora programu Erasmus+.

Biblioteka UR umożliwia studentom korzystanie z międzynarodowych zasobów bibliotecznych poprzez wypożyczenia międzybiblioteczne oraz udostępnienie bezpłatnego dostępu do baz czasopism naukowych.

7.3. Stopień przygotowania studentów do uczenia się w językach obcych i sposobów weryfikacji osiągnięcia przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny

W ramach lektoratów z języków obcych studenci podnoszą kompetencje językowe poprzez pracę nad poprawnością gramatyczną wypowiedzi ustnych i pisemnych, utrwalają słownictwo ogólne oraz poszerzają słownictwo specjalistyczne (z zakresu pomocy społecznej i pracy socjalnej), czytają literaturę specjalistyczną.

Postępy studentów weryfikowane są poprzez obserwację w czasie zajęć, testy pisemne, wypowiedzi ustne, tłumaczenia tekstów specjalistycznych, tworzenie tekstów fachowych zarówno w języku obcym, jak i polskim. Studenci opracowują także prezentacje z problematyki pracy socjalnej, które następnie prezentują i omawiają na forum grupy. W ramach zajęć biorą udział w dyskusjach dotyczących tematyki zawodowej.

Ukończenie lektoratów pozwala na uzyskanie kompetencji językowych na poziomie B2 (studia I stopnia) i B2+ (studia II stopnia). Oczekiwane efekty uczenia się to samodzielne dokonywanie tłumaczeń i interpretacji tekstów w zakresie problematyki pracy socjalnej w języku obcym zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+ESKOKJ (Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego), gotowość do uczestniczenia w zajęciach prowadzonych w językach obcych przez

nauczycieli z zagranicznych ośrodków naukowych, a także umiejętność kontaktowania się z przedstawicielami studentów i kadry badawczo-dydaktycznej z zagranicznych uczelni. Należy podkreślić, że studenci mogą wybierać również przedmioty w języku angielskim w ramach oferty zajęć do wyboru na studiach drugiego stopnia.

Uniwersyteckie Studium Języków Obcych UR we współpracy z INS systematycznie weryfikuje i ocenia stopień osiągania przez studentów wymaganych kompetencji językowych poprzez przeprowadzanie egzaminów/zaliczeń językowych. SJO we współpracy z Instytutem przeprowadza również płatne egzaminy TELC, TOLES, Goethe Test-Pro, DaF, CILS. Ich częstotliwość i liczba uzależnione są od zainteresowania studentów, które kadra prowadząca zajęcia na kierunku stara się kształtować.

7.4. Skala i zasięg mobilności i wymiany międzynarodowej studentów i kadry

7.4.1. Mobilność i wymiana międzynarodowa kadry

Kadra INS prowadząca zajęcia na kierunku *praca socjalna* metodycznie podnosi swoje kompetencje językowe. W 2015 r. grupa nauczycieli INS uczestniczyła w szkoleniu pt. Specjalistyczny język angielski w zakresie socjologii i pracy socjalnej na poziomie B2+. Pracownicy Instytutu podwyższają również kwalifikacje językowe poprzez uczestnictwo w konferencjach odbywających się za granicą, współpracę naukową z badaczami z zagranicy, prowadząc zajęcia ze studentami z zagranicznych ośrodków naukowych w ramach programu Erasmus+, a także w projektach – wyjazd studentów z opiekunem na badania do Lwowa oraz w konferencjach naukowych odbywających się w zagranicznych ośrodkach akademickich. W latach 2016-2020 były to wyjazdy na liczne konferencje zagraniczne, a także w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych w ramach programu Erasmus+, jak i w ramach bilateralnych porozumień o współpracy nawiązanych z ośrodkami zagranicznymi (Zał. 3.8, 3.9). Instytut jest również organizatorem konferencji naukowych o zasięgu międzynarodowym.

Wyjazdy były organizowane do: Słowacji, Rumuni, Ukrainy, Bośni i Hercegowiny, Gruzji, Litwy, Portugalii, Hiszpanii i Włoch. Pracownicy INS wygłosili kilkadziesiąt referatów z zakresu pracy socjalnej na odbywających się za granicą konferencjach międzynarodowych i kilkadziesiąt referatów na konferencjach międzynarodowych w kraju (Zał. 3.12).

Restrykcje wynikające z pandemii COVID-19 uniemożliwiły realizację wyjazdów zagranicznych zaplanowanych na 2020 i 2021 r. Zestawienie mobilności kadry naukowo-dydaktycznej z lat 2016-2020 zawiera (Zał. 3.8, 3.9).

Pod koniec września 2021 r. ruszyła dodatkowa rekrutacja dla pracowników na wyjazdy dydaktyczne i szkoleniowe za granicę w ramach programu Erasmus+ w roku akademickim 2021/2022.

Pracownicy INS biorą udział w projekcie pt. Jednolity Program Zintegrowany Uniwersytetu Rzeszowskiego i mają możliwość wyjazdu na zagraniczne staże dydaktyczne. Pandemia spowodowała, że nie odbyły się wizyty do m.in. University of California czy też New York University. Ze względu na sytuację epidemiczną i problemy z realizacją stażu w uczelniach zagranicznych pracownicy w roku akademickim 2021/2022 będą odbywali staże w krajowych uczelniach.

7.4.2. Mobilność i wymiana międzynarodowa studentów

W proces umiędzynarodowienia kształcenia na kierunku *praca socjalna* włączeni są również studenci. W jego ramach podejmowane są aktywności o charakterze naukowym (uczestnictwo w spotkaniu młodzieży polsko-niemieckiej, realizacja grantu studenckiego), jak i dydaktycznym (wymiany międzynarodowe). W latach 2016-2020 były to:

- Udział studentek INS UR kierunku *praca socjalna* w spotkaniu młodzieży polsko-niemieckiej w Bielefeld w Niemczech (21-27.09.2016 r.).

- Udział w programie Erasmus+ studentki *kierunku praca socjalna* z Uniwersytetu w Bolonii: Włochy (22.02. – 22.06.2016 r.)
- Wyjazd studentek *kierunku praca socjalna* pod opieką nauczyciela akademickiego do Państwowego Uniwersytetu Bezpieczeństwa we Lwowie w ramach realizacji grantu Studenckiego Koła Naukowego Pracowników Socjalnych (12-14.12.2018 r.).
 - Udział w programie Erasmus+ studentki *kierunku praca socjalna* z Uniwersytetu w Mediolanie: Włochy (19.02 – 28.06.2018 r.).
 - Udział w programie Erasmus+ studentki *kierunku praca socjalna* z Uniwersytetu w Elazig: Turcja (02.02 – 07.06.2020 r.).

Zestawienie mobilności studentów zawiera zał. 3.13. Pracownicy INS realizujący zajęcia na *kierunku praca socjalna* zachęcają studentów do rozwijania wiedzy, umiejętności oraz kompetencji językowych poprzez uczestnictwo w wymianie akademickiej w ramach programu Erasmus+. Szczegółowe informacje o tego typu wyjazdach udostępniane na [stronie internetowej uczelni](#).

7.5. Udział wykładowców z zagranicy w prowadzeniu zajęć na kierunku praca socjalna

Wykładowcy z zagranicy przyjeżdżający do INS w ramach programu Erasmus+ lub na staż naukowo-dydaktyczny w ramach porozumień bilateralnych zobowiązani są do przeprowadzenia wymaganej liczby zajęć. Włączają się oni w prowadzenie zajęć na *kierunku praca socjalna*, zajęcia są prowadzone w języku angielskim.

W latach 2016–2020 Instytut gościł sześciu zagranicznych wykładowców w ramach programu Erasmus+. Reprezentowali oni dwa słowackie ośrodki akademickie: Uniwersytet w Preszowie i Uniwersytet św. Cyryla i Metodego w Trnawie. Zajęcia były prowadzone w ramach realizowanego programu studiów lub w formie wykładów otwartych (Zał. 3.14).

7.6. Monitorowanie procesu umiędzynarodowienia kształcenia

Do 30.09.2019 r. monitorowanie i ocena umiędzynarodowienia procesu kształcenia w skali Instytutu dokonywane były przez Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (WZdZJK), a także dodatkowo przez Prodziekana ds. Studenckich i Kształcenia, Prodziekana ds. Badań Naukowych i Rozwoju oraz Pełnomocnika Dziekana ds. Współpracy z Zagranicą. Po reorganizacji Działu Współpracy z Zagranicą dotychczasowy zakres działań został przesunięty do:

- Działu Nauki i Projektów, który tworzą trzy Sekcje: Sekcja Nauki, Sekcja Funduszy Strukturalnych oraz Sekcja Projektów i Stypendiów Naukowych;
- Działu Kształcenia, który tworzą następujące Sekcje: Sekcja Toku Studiów, Sekcja Spraw Socjalnych, Sekcja Rozliczeń Dydaktycznych oraz Sekcja Wymiany Akademickiej i Studentów Zagranicznych.

Do 2019 r. ocena mobilności studentów i kadry nauczającej stanowiły istotny element opracowywanego każdego roku Formularza oceny wydziału. Dane zawarte w tym formularzu podlegały analizie na szczeblu centralnym i stanowiły podstawę do ustalenia zaleceń oraz rekomendacji dla poszczególnych jednostek. Obecnie, w nowej strukturze Uczelni ocena umiędzynarodowienia procesu kształcenia odbywa się w oparciu o wzór formularza oceny własnej Kolegium.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

Studenci Studenckiego Naukowego Koła Pracowników Socjalnych realizowali w 2018r. w Lwowskim Państwowym Uniwersytecie Bezpieczeństwa Życia, badania dotyczące wizerunku pracownika socjalnego wśród studentów ww. uniwersytetu. Wyjazd był także okazją do zainicjowania współpracy pomiędzy studentami, jednak pandemia uniemożliwiła realizację wspólnego projektu badawczego.

Pracownicy INS prowadzący zajęcia na *kierunku praca socjalna* od wielu lat są stałymi uczestnikami cyklicznych konferencji odbywających się w zagranicznych ośrodkach naukowych (zał. 3.12).

W ramach umiędzynarodowienia nauczania na *kierunku praca socjalna* INS realizuje od 2015r. cykliczne konferencje międzynarodowe. W latach 2016-2017 pod nazwą Psychologiczne i społeczne aspekty pracy socjalnej, a także pod nazwą: *Social and ethical dimensions of changes*. W dotychczasowych edycjach konferencji brali udział przedstawiciele polskich i zagranicznych ośrodków naukowych. W Radach Naukowych zasiadali badacze i praktycy m.in. ze Słowacji, Czech, Ukrainy, Iraku, Indii. Pandemia koronawirusa nie stanowiła bariery w realizacji podjętego cyklu. W dniu 3.12.2020 r. w formie zdalnej odbyła się kolejna, VII edycja międzynarodowej konferencji naukowej, pt. Społeczne i etyczne wymiary przemian zorganizowana przez Zakład Pracy Socjalnej INS UR we współpracy z ośrodkami zagranicznymi (Uniwersytet Oradejski, Uniwersytet św. Stefana z Gödöllő, Uniwersytet Palackiego w Ołomuńcu, Uniwersytet Preszowski, Uniwersytet im. Ivana Franki we Lwowie).

W ramach porozumienia o współpracy pracownicy INS UR od kilku lat uczestniczą w Międzynarodowej Konferencji Naukowej *Nová sociálna edukácia človeka. (Duchovné, antropologické, filozofické, psychologické a sociálne aspekty terapie, výchovy, vzdelávania a poradenstva dneška)* organizowanej przez Wydział Teologii Prawosławnej (*Pravoslávna bohoslovecká fakulta*) Uniwersytetu Preszowskiego.

Kadra badawczo-dydaktyczna *kierunku praca socjalna* systematycznie publikuje zarówno w czasopismach, jak i pracach zbiorowych wydawanych przez zagraniczne ośrodki akademickie i czasopisma naukowe (Załącznik 3.1 – 3.6).

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

8.1. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb różnych grup studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością

W INS, studenci z orzeczeniem niepełnosprawności, mający trudną sytuację materialną, posiadające specjalne potrzeby (w tym studentki w ciąży) oraz wymagający długotrwałego leczenia, są objęci szczególną uwagą. Władze UR oraz pracownicy INS dokładają wszelkich starań, aby zapewnić takim osobom poczucie bezpieczeństwa, w tym wsparcie finansowane w uzasadnionych przypadkach, poprzez przyznanie zapomóg, stypendiów oraz doraźnej pomocy materialnej w sytuacjach losowych.

Warunki studiowania studentów z szczególnymi potrzebami określa rozdział 12, § 38 *Regulamin Studiów UR*. Na *kierunku praca socjalna* aktualnie na koniec 2020 r. studiowało 4 osoby z niepełnosprawnością w stopniu lekkim oraz 7 osób z umiarkowanym. W INS 18 studentów z (stan ze stycznia 2021 r.) pobiera stypendium dla osób z niepełnosprawnościami. Faktyczna liczba osób z niepełnosprawnością bądź szczególnymi potrzebami jest jednak trudna do ustalenia, ze względu na dobrowolność w przekazywaniu danych.

Studenci zawsze mogą zwrócić się do Opiekuna roku, na którym studiują, który będzie im służył pomocą i wsparciem. Infrastruktura budynku dostosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. Znajduje się w nim winda, toalety dla osób z niepełnosprawnościami, wydzielone miejsca parkingowe dla osób z niepełnosprawnościami. Dodatkowo na drzwiach gabinetów oraz sal dydaktycznych zamieszczono oznaczenia sal w alfabecie Braille'a

W ramach UR działa *Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych (BON)* i powoływany przez Rektora UR, Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych. Wsparcie BON realizowane jest w następujących formach:

- Konsultacje specjalistyczne: psychologiczne, logopedyczne, pedagogiczne, rehabilitacja ruchowa w ramach zajęć z wychowania fizycznego dla osób z niepełnosprawnością ruchową,
- Asystentura osoby z niepełnosprawnością – tam gdzie to konieczne,
- Tłumacz języka migowego – w sytuacji studentów niesłyszących,
- Pomoc wolontariuszy,
- Pomoc konsultantów i ekspertów bon – negocjowanie form zaliczeń i egzaminów, w sytuacjach trudnych dla studentów,
- Urządzenia transportowe i transport studentów z niepełnosprawnością,
- Zimowe i letnie obozy szkoleniowo-integracyjne,
- Systematyczne dostosowywanie obiektów dydaktycznych do potrzeb osób z niepełnosprawnością (informacyjne tabliczki brailowskie, oznaczenie schodów, podjazdów, wind),
- Szkolenia (bezpłatne kursy, szkolenia, warsztaty) dla studentów z niepełnosprawnością i wolontariuszy nt. - Asystent osoby niepełnosprawnej, Autoprezentacja i wystąpienia publiczne, Europejski Certyfikat Umiejętności Komputerowych – ECDL, Komunikacja interpersonalna, Nauka języka obcego (angielskiego i inne) - kurs przygotowujący do certyfikat – BULATS, Nauka języka migowego I stopnia, Nauka pływania (grupa od podstaw, średniozaawansowana i zaawansowana), Pierwsza pomoc przedmedyczna, Prawa pracownika na rynku pracy/ Specjalista ds. Kadr, Zarządzanie stresem i czasem.

BON przygotowuje także nauczycieli do pracy z osobami z niepełnosprawnościami, przykładem tego jest projekt pt. Przyjazny nURt, współfinansowany ze środków UE w ramach PO WER w kwocie 10 843 174,70. Tym samym Uniwersytet Rzeszowski znalazł się gronie ośmiu uczelni w kraju, które na swoje projekty dotyczące zwiększenia dostępności dla osób z niepełnosprawnościami otrzymały ponad 10 mln zł. (aplikując w tzw. ścieżce maxi, gdzie o fundusze mogły się starać jedynie najbardziej przyjazne osobom z niepełnosprawnościami uczelnie w Polsce). W ramach projektu pracownicy Instytutu w 2021 r. uczestniczyli w szkoleniu świadomościowym dotyczącym problemów osób z niepełnosprawnością. Wymiar godzin: 8 godz. dydaktycznych (45 min): 4 godz. w formie zdalnej (szkolenie online) oraz 4 godz. warsztatowe zgodnie z [Zarządzeniem nr 132/2020 Rektora Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 23 listopada 2020 r. w sprawie szkoleń świadomościowych o niepełnosprawności dla pracowników Uniwersytetu Rzeszowskiego, szkolenie jest obowiązkowe dla każdego pracownika zatrudnionego na UR w wymiarze co najmniej 1/2 etatu](#). Więcej informacji na temat projektu znajduje się na [stronie www](#).

Studenci w trudnej sytuacji materialnej mogą zwracać się o wsparcie finansowe w postaci stypendium socjalnego czy też zapomogi i stypendium dla osób niepełnosprawnych w okresie zagrożenia epidemicznego. Dodatkowym wsparciem jest także system kredytów studenckich o którym można przeczytać na [stronie www](#).

Osoby, które nie są w stanie uczęszczać na zajęcia z uwagi na problemy zdrowotne lub z powodu ciąży i późniejszej konieczności opieki nad dzieckiem mają możliwość ubiegania się o przyznanie Indywidualnej organizacji studiów, a Dziekan KNS może także udzielić takiemu studentowi urlopu długoterminowego lub krótkoterminowego. Nienależnie od tego każdy student mający trudną sytuację życiową lub problemy zdrowotne może liczyć na wsparcie ze strony pracowników INS, a zwłaszcza Dyrektora INS, Prodziekana, Dziekana, Kierownika kierunku oraz Opiekuna roku.

Od roku akademickiego 2021/2022 w INS został powołany Konsultant Instytutowy ds. Osób Niepełnosprawnych, którego zadaniem jest wspieranie osób z niepełnosprawnościami na poziomie INS. Także Opiekunowie roku wspierają studentów z niepełnosprawnościami w kontakcie z BON.

8.2. Zakres i formy wspierania studentów w procesie uczenia się

Kolegium Nauk Społecznych wraz z funkcjonującym w jego strukturze INS, to jednostki w których zwraca się szczególną uwagę na zapewnienie jak najlepszych warunków do zdobywania wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych studentów. Wsparcie studentów przybiera rozmaite formy, które są adekwatne do efektów kształcenia i zróżnicowanych potrzeb studentów a także sprzyja ich naukowemu, społecznemu i zawodowemu rozwojowi. Działania te są realizowane poprzez:

- Wyznaczenie spośród nauczycieli akademickich pracowników, którzy pełnią funkcje: Opiekunów roku, Koordynatorów praktyk programowych, Opiekuna koła naukowego (Studenckie Naukowe Koło Pracowników Socjalnych), Koordynatora Programu Erasmus+ oraz MOST.
- Zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich i pomoc w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów poprzez możliwość uczestniczenia w [cotygodniowych dwugodzinnych konsultacjach](#), które w trakcie nauczania zdalnego realizowane były poprzez platformę MS Teams.
- Możliwość uzyskania pomocy ze strony Dziekana, Prodziekana, Dyrektora Instytutu, Kierownika kierunku oraz Opiekuna roku.
- Możliwość korzystania z zasobów Biblioteki UR (także on-line zamawiając skany publikacji).
- Możliwość korzystania z zasobów biblioteki INS.
- Możliwość korzystania z bezpłatnej sieci Wifi EDUROAM.
- Udostępnienie oprogramowania MS Office czy możliwość skorzystania z oprogramowania statystycznego PS IMAGO PRO Academic.

8.3. Formy wsparcia

8.3.1. Wsparcie w zakresie krajowej i międzynarodowej mobilności studentów

Studenci *kierunku praca socjalna*, mogą uczestniczyć w krajowych i międzynarodowych wymianach studenckich w ramach programów [ERASMUS+ oraz MOST](#).

Studentom, którzy na uczelni partnerskiej nie mają możliwości osiągnięcia wszystkich efektów przewidzianych w programie studiów dla danego kierunku, mogą wymagane różnice zrealizować w UR. Co roku organizowana jest akcja promująca programy mobilności (wywieszanie informacji w tablicach informacyjnych INS, plakaty, akcja e-mailingowa, przekazywanie informacji do starostów roczników). Informacje dotyczące tych programów, a w szczególności zasad rekrutacji na studia lub praktyki znajdują się na stronie internetowej UR oraz KNS. W Instytucie funkcjonuje Koordynator programu ERASMUS+ oraz MOST.

8.3.2. Wsparcie w prowadzeniu działalności naukowej oraz publikowaniu i prezentacji jej wyników

Studenci *kierunku praca socjalna* mogą uczestniczyć w przedsięwzięciach organizowanych przez Studenckie Naukowe Koło Pracowników Socjalnych, ale także w Studenckim Kole Naukowym Socjologów i innych kołach działających w UR. W ramach działalności Koła pracowników socjalnych studenci uczestniczą zarówno w działaniach o charakterze naukowym jak i charytatywnym. Przedsięwzięcia o charakterze naukowym, to: wydanie publikacji, która zawiera wyniki wspólnie przygotowanych i zrealizowanych ze studentami badań, które zostały zaprezentowane przez studentów w postaci artykułów naukowych: Pokrzywa M., Wilk S. (red.), *Klient agresywny w pracy socjalnej - rzeczywistość czy fikcja?* Instytut Socjologii Uniwersytetu Rzeszowskiego, Tomaszów Mazowiecki 2016, ss.111. Opracowanie i prowadzeniu międzynarodowych badań w 2018 r. wśród studentów *kierunku praca socjalna*, dotyczących wizerunku pracownika socjalnego. Badanie było realizowane w ramach współpracy z Państwowym Uniwersytetem Bezpieczeństwa w Lwowie. Organizowano spotkania z pracownikami z obszaru pracy socjalnej i pomocy społecznej, np. Spotkanie przy kawie z asystentem rodziny, kuratorem sądowym czy też

z przedstawicielem Ośrodka Readaptacyjnego Mateusz w Toruniu (2016r., 2017 r., 2018 r.). Studenci uczestniczyli w wizycie studyjnej w podmiotach ekonomii społecznej na terenie województwa podkarpackiego oraz w konferencji III Podkarpackie Forum Ekonomii Społecznej w ramach projektu pt. Koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie podkarpackim w latach 2018-2019 (2019 r.).

Członkowie Koła uczestniczyli także w konferencjach pt. Kondycja współczesnej rodziny w obliczu zagrożenia zjawiskiem depopulacji (2019 r.), czy też konferencji online - Niepełnowidzialni – Reprezentacja niepełnosprawności w filmach, serialach i programach TV dla dzieci i młodzieży (2021r.).

Przedstawiciele Koła także czynnie wygłaszają referaty na konferencjach m.in. Konferencja Naukowo-Szkoleniowa pt. Interdyscyplinarne aspekty urody zdrowia i choroby (2017 r.), Praca socjalna – Dystans społeczny – Zdrowie psychiczne (2020 r.), Rola rodzeństwa na różnych etapach życia człowieka (2020 r.). W 2021 r. Koło organizowało ogólnopolską konferencję on-line pt. Praca socjalna w Polsce – rozważania teoretyczne i praktyczne, w ramach której prezentowali referaty naukowe o charakterze teoretycznym jak i empirycznym. Artykuły z konferencji są w trakcie procesu wydawniczego.

W lipcu br. zostało podpisane porozumienie z Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w Rzeszowie dotyczące organizacji konferencji promującej i upowszechniającej wiedzę o ekonomii społecznej dla studentów i pracowników naukowych UR w ramach projektu pn. Koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie podkarpackim na lata 2020-2022 finansowanego z Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego 2014- 2020.

8.3.3. Wsparcie we wchodzeniu na rynek pracy lub kontynuowaniu edukacji

W celu przygotowania studentów do wejścia na rynek pracy zrealizowane są w Instytucie lub na Uczelni różne projekty dydaktycznych z Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. W projekcie pt. Studencie do dzieła! - nowe kwalifikacje szansą na sukces w latach 2017-2019 zorganizowano szkolenia: Mediator Rodzinny (96 godz.), Przedsiębiorczość z elementami zarządzania projektami (16 godz.), Język angielski w technice *distance learning* (30 godz. kursu w formie distance learning zakończonego egzaminem na poziomie B2), *Project building* - (dodatkowe zadania praktyczne dla studentów realizowane w formie projektowej, w ramach zespołów projektowych – 32 godz.) oraz szkolenie *Coaching* - zaawansowane kompetencje interpersonalne [Sesje szkoleniowe 54 godz. każda grupa (10 osób) + sesja mentorska 14 godz. każda grupa + 3 godz. sesji indywidualnych]. W każdym z ww. szkoleń uczestniczyło 75 studentów kierunku *praca socjalna* z II i III roku studiów stacjonarnych I stopnia oraz na I i II roku studiów II stopnia.

W ramach projektu pt. Kompleksowy Program Rozwoju Uniwersytetu Rzeszowskiego nr, w latach 2019-2023 studenci kierunku są objęci wsparciem w postaci 360 godz. staży realizowanych u pracodawców odpowiadających kierunkowi ich wykształcenia. Staż jest skierowany do studentów II roku studiów II stopnia. W roku akademickim 2019/2020 w stażach uczestniczyło 15 studentów, natomiast w roku akademickim 2020/2021 – 14 studentów. Planuje się, iż w roku akademickim 2021/2022 oraz 2022/2023 w stażach będzie uczestniczyć po 15 studentów. Aktualnie prowadzone są zajęcia z przedsiębiorczości i języka angielskiego kończące się egzaminem TOIC.

W projekcie pt. Jednolity Program Zintegrowany Uniwersytetu Rzeszowskiego – droga do wysokiej jakości kształcenia w 2019 r. zorganizowano szkolenie z oprogramowania Systemu POMOST Std, w którym wzięło udział 15 studentów. Niestety pandemia przerwała realizację niektórych działań np. wizyt studyjnych w instytucjach pomocy społecznej, realizacja praktycznego projektu socjalnego we współpracy z pracodawcami czy też szkolenia z wypełniania dokumentów urzędowych w pomocy społecznej. Na rok akademicki 2021/2022 rozpisane jest już postępowanie przetargowe na szkolenie

z oprogramowania Systemu POMOST Std oraz szkolenie z oprogramowania do obsługi Świadczeń Rodzinnych, Świadczeń Wychowawczych oraz Funduszu Alimentacyjnego. Prowadzenie innych działań uzależniona jest od stanu pandemii. Dodatkowo w projekcie prowadzona jest rekrutacja na 30 godzinny bezpłatny kurs języka angielskiego.

Realizowana jest współpraca z uczelnianym [Biurem Karier](#), które wspiera studentów i absolwentów w wyborze drogi rozwoju zawodowego oraz pomaga w znalezieniu zatrudnienia odpowiadającego ich kwalifikacjom i aspiracjom (targi pracy, szkolenia z zakresu m.in. z zakładania własnej firmy) czy też monitorowanie losów absolwentów. W 2017 r. dwóch studentów z pracy socjalnej odbyło praktyki ponadprogramowe w ramach Biura Karier UR

Studenci *kierunku praca socjalna* mają możliwość kontynuowania edukacji w ramach prowadzonego Kursu szkolenie specjalizacyjne z zakresu organizacji pomocy społecznej w INS. Ponadto absolwenci studiów magisterskich mogą kontynuować swój rozwój naukowy w ramach Szkoły Doktorskiej.

Przy rekrutacji do projektów z programu PO WER stosowane są kryteria rekrutacyjne: posiadany stopień niepełnosprawności oraz średnia ocen.

8.3.4. Aktywność studentów: sportowa, artystyczna, organizacyjna, w zakresie przedsiębiorczości

Uniwersytet Rzeszowski stwarza studentom sprzyjające warunki do wszechstronnego rozwijania swoich zainteresowań, zdolności czy pasji poza zajęciami wynikającymi z harmonogramu studiów. Studenci mają możliwość zrzeszania się w różnego rodzaju kołach naukowych i organizacjach studenckich działających na uczelni. Kompetencje w zakresie działalności organizacyjnej można rozwijać w strukturach [Samorządu Studentów UR](#), realizując różne projekty, zarówno na poziomie INS, KNS, jak i w całej Uczelni. Dodatkową szansę aktywności stwarzają liczne [stowarzyszenia i organizacje studenckie](#).

Formą wsparcia dla studentów w zakresie przedsiębiorczości są szkolenia i warsztaty organizowane przez [Biuro Karier UR](#). Przykładowo w 2020 r. organizowano szkolenia/ warsztaty:

- Startupy-źródła finansowania młodych, innowacyjnych firm,
- Badanie predyspozycji zawodowych;
- Szkolenie z umiejętności miękkich;
- Szkolenie z umiejętności miękkich;
- Rozmowa kwalifikacyjna Co zrobić przed rozmową rekrutacyjną;
- CV na medal online;
- Szkolenie z umiejętności miękkich;
- Szkolenie z umiejętności miękkich;
- Własna Firma, ZUS i US.

Dodatkowo w projekcie pt. Kompleksowy Program Rozwoju Uniwersytetu Rzeszowskiego w latach 2019-2023 studenci kierunku mogą brać udział w szkoleniach z zakresu przedsiębiorczości.

Aktywność sportową studenci mogą rozwijać w ramach zajęć realizowanych przez [Stadium Wychowania Fizycznego i Rekreacji \(SWFiR\)](#). Oferta SWFiR zakłada ćwiczenia w różnych specjalizacjach sportowych. Student ma możliwość wyboru profilu zajęć.

Na UR działa [Zespół Pieśni i Tańca Resovia Saltans](#) w którym studenci mogą rozwijać swoje zdolności taneczne, wokalne oraz instrumentalno-muzyczne. Dodatkowo studenci mogą także współtworzyć [Akademickie Radio Uniwersytetu Rzeszowskiego Feniks](#)

8.4. System motywowania studentów do osiągania lepszych wyników w nauce oraz działalności naukowej oraz sposoby wsparcia studentów wybitnych

Jak stanowi [Strategia Rozwoju Uniwersyteckiego na lata 2021-2030](#) wysoka aktywność naukowa studentów jest celem operacyjnym Uczelni służącym do osiągnięcia celu strategicznego jakim jest „wysoki poziom kształcenia uniwersyteckiego powiązany z działalnością badawczą, dostosowany do potrzeb i oczekiwań rynku pracy.” (por. pkt. V, 3)

Studenci są motywowani do osiągania lepszych wyników w nauce oraz do prowadzenia działalności naukowej zarówno w ramach działań systemowych jak i w ramach personalnych działań nauczycieli akademickich. W ramach dofinansowania projektów realizowanych przez koła naukowe, udzielanego przez Rektora UR, studenci mogą prowadzić badania naukowe, ale także brać udział w konferencjach naukowych zarówno o zasięgu krajowym jak i międzynarodowym.

Rektor UR w ramach motywowania studentów do lepszych wyników w nauce przyznaje dla najlepszych z nich Stypendium Rektora. Stypendium takie otrzymuje: student przyjęty na pierwszy rok studiów w roku złożenia egzaminu maturalnego, który jest laureatem olimpiady międzynarodowej lub medalistą co najmniej współzawodnictwa sportowego o tytuł Mistrza Polski w danym sporcie o którym mowa w przepisach o sporcie; student co najmniej II roku studiów I stopnia, jednolitych magisterskich oraz studiów III stopnia, a także student studiów II stopnia a przy ocenie wniosków brana jest pod uwagę nie tylko średnia ocen z przedmiotów, ale także osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe studenta w danym roku akademickim. Informacje na temat Stypendium Rektora są dostępne na [stronie www](#).

Absolwent wyróżniający się pod względem swoich osiągnięć może także na wniosek Dziekana otrzymać Laur Rektora lub Dyplom Uznania Rektora. Rada Dydaktyczna Kolegium może przyznać absolwentowi Dyplom Uznania Dziekana lub List Gratulacyjny Dziekana.

Przy rekrutacji na szkolenia do projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej – programy PO WER jako kryterium liczona jest średnia studenta, będąca także elementem motywowania studentów do działalności naukowej i organizacyjnej.

8.5. Sposoby informowania studentów o systemie wsparcia, w tym pomocy materialnej

Na początku roku akademickiego Prodziekan i opiekunowie poszczególnych lat przekazują studentom podstawowe informacje dotyczące systemu wsparcia. W przekazywaniu tych informacji studentom I roku dużą rolę odgrywa także Samorząd Studentów.

Ogólne informacje dotyczące systemu wsparcia są upubliczniane na [stronie internetowej UR](#) oraz [stronie Kolegium Nauk Społecznych](#). Dodatkowo na tablicach ogłoszeń wywieszane są informacje o sposobach wsparcia studentów.

[Uczelnia](#), [Kolegium](#) oraz kierunek mają swój [profil na Facebooku](#), za pomocą którego w szybki sposób rozpowszechniane są ważne informacje.

Szczegółowe informacje dotyczące danego studenta, w tym informacje związane z pomocą materialną, są przekazywane mailowo oraz za pomocą systemu *Wirtualna Uczelnia*. Ważnym kanałem przepływu informacji w czasie pandemii stał się *MS Teams*.

8.6. Sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczność

Sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków składanych przez studentów w formie pisemnej do Dziekana KNS reguluje [Regulamin studiów](#) na UR - rozdział I, § 4. Od decyzji Dziekana przysługuje studentom odwołanie do Rektora (Rozdział I, § 5). Decyzje wydawane przez Rektora są ostateczne.

8.7. Zakres, poziom i skuteczność systemu obsługi administracyjnej studentów, w tym kwalifikacji kadry wspierającej proces kształcenia.

Liczba i kwalifikacje zawodowe pracowników administracyjnych są dostosowane do potrzeb związanych z zadaniami w zakresie kształcenia, prowadzenia badań naukowych, a także liczby studentów i pracowników. System obsługi administracyjnej przebiega w sposób płynny i skuteczny. W rozwiązywaniu spraw studenckich kompetentna pomoc pracowników administracyjnych stanowi ważną płaszczyznę wsparcia procesu dydaktycznego. Funkcję tę pełni głównie Dziekanat KNS, który zlokalizowany jest w sąsiednim budynku (A2). Dodatkowo wsparcie realizowane jest przez Sekretariat INS w budynku, w którym odbywają się zajęcia (A1).

Dziekanat przyjmuje studentów codziennie z wyłączeniem wtorku w wyznaczonych godzinach, które zostały ustalone w porozumieniu z Samorządem Studentów. Dyżur w celu obsługi studentów studiów niestacjonarnych pełniony jest również w soboty. Jeżeli zachodzi potrzeba, to w trakcie trwania tego dyżuru również studenci studiów stacjonarnych mogą omówić swoje sprawy. Dodatkowo Prodziekan odpowiedzialny za *kierunek praca socjalna* pełni dyżur co najmniej raz w miesiącu oraz w wybrane soboty, w których odbywają się zjazdy na studiach niestacjonarnych. W okresie pandemii część spraw związanych z obsługą administracyjną świadczona była w formie on-line.

8.8. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom

Podejmowanie działań informacyjnych, edukacyjnych oraz organizacyjnych w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, ustalenie zasad reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy jej ofiarom jest priorytetowym celem działań władz Uczelni, Kolegium i Instytutu. Specjalną rolę pełnią w tym względzie Opiekuni roczników, będący w stałym kontakcie ze studentami danego rocznika i na życzenie studenta pełniący rolę ombudsperson wobec władz INS i KNS. Opiekun rocznika spotyka się z całym rocznikiem przynajmniej raz w semestrze i stale współpracuje ze Starościną lub Starostą roku.

Każdy incydent dotyczący kwestii bezpieczeństwa, dyskryminacji lub przemocy student może zgłaszać do Opiekuna roku, Kierownika kierunku lub Dyrekcji Instytutu. Dziekan KNS powiadomiony przez pracownika lub studenta może zdecydować o skierowaniu sprawy do Studenckiej Komisji Dyscyplinarnej. Od 1.10.2021 r. rozpoczął pracę Pełnomocnik Rektora ds. Równego traktowania. Działania Pełnomocnika zmierzają do eliminowania z życia Uniwersytetu wszelkich zachowań dyskryminujących. W kwestiach dotyczących przeciwdziałania dyskryminacji osób z niepełnosprawnościami pomocą służy także Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych oraz wielokrotnie nagradzane Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych. Od roku akademickiego 2021/2022 w INS funkcjonuje Konsultant Instytutowy ds. Osób Niepełnosprawnych.

Parlament Studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego mając na uwadze kształtowanie właściwych postaw studentów ustanowił w 2018 r. [Kodeks Etyki Studenta](#) UR. Każdy student powinien przestrzegać zasad tego Kodeksu, a w razie konieczności stanąć w ich obronie. Kodeks Etyki Studenta w §17 p. 4 wprost zakazuje wszelkich form dyskryminacji. Z treścią Kodeksu zapoznają studentów opiekunowie I roku podczas pierwszego spotkania ze studentami.

Studenci I roku przechodzą obowiązkowe szkolenie BHP i p.poż. organizowane przez Inspektorat BHP i Ochrony Przeciwpożarowej UR.

8.9. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

Uczelnia wspiera Samorząd Studentów i Koła Naukowe w realizacji różnych przedsięwzięć. Uczelnia zabezpiecza potrzeby lokalowe samorządu i kół naukowych. Udostępnia swoją infrastrukturę (lokalową i informatyczną) na potrzeby organizacji konferencji studenckich, konkursów dla studentów czy warsztatów. Samorząd studencki jest ważnym partnerem dla władz i kadry Instytutu, gdyż reprezentuje wszystkich studentów wobec władz Uczelni i różnych szczebli, reprezentuje stanowisko i interesy studentów oraz broni ich praw.

Samorząd studencki i koła naukowe organizują różnego rodzaju imprezy, spotkania i warsztaty służące integracji studentów, pogłębianiu wiedzy i umiejętności z zakresu pracy socjalnej oraz kwestii ogólnoakademickich.

Studenci za pośrednictwem Samorządu mają bardzo duży, faktyczny i bezpośredni wpływ na funkcjonowanie Kolegium i Instytutu za pośrednictwem swoich przedstawicieli będących członkami Rady Dydaktycznej Kolegium oraz Zespołu programowego kierunku praca socjalna. W przyjętym modelu Samorząd nie tylko ma głos doradczy, lecz za pośrednictwem swoich przedstawicieli uczestniczy w podejmowaniu decyzji dotyczących wielu kwestii. Zgodnie z [Regulaminem Kolegium](#) studenci - członkowie Rady dydaktycznej mają wpływ m.in. na: programy studiów, harmonogramy realizacji programów studiów, kształtowanie profilu absolwenta, strategię rozwoju kierunku, skład Zespołu programowego kierunków praca socjalna (por. Regulamin KNS §12). Student - członek Zespołu programowego ma wpływ m.in. na programy studiów lub ich modyfikacje, przygotowanie propozycji przedmiotów do wyboru, projektowanie zakładanych efektów uczenia się, podejmowanie działań dotyczących współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, rekomendowanie obsady kadrowej, ocenę sylabusów, analizę i ocenę zasobów materialnych, w tym infrastruktury zapewniającej prawidłową realizację zajęć (por. Regulamin KNS §17).

W INS działa Studenckie Koło Naukowe Pracowników Socjalnych oraz Studenckie Koło Naukowe Socjologów, a studenci *kierunku praca socjalna* są członkami także innych Kół Naukowych (np. Koła Andragogów, Koła Badań nad Wolontariatem i in.) działających w KNS UR oraz licznych organizacji studenckich (np. AZS, Studenckie Radio Feniks, NZS, KSM i in.). Studenckie Naukowe Koło Pracowników Socjalnych może liczyć na stałe wsparcie merytoryczne i organizacyjne Opiekuna koła oraz wsparcie innych pracowników oraz Sekretariatu INS. Władze uczelni przyznają wsparcie materialne w drodze konkursu na działalność kół naukowych w tym prowadzenie badań naukowych.

Informacje o działalności samorządu, kół i organizacji studenckich można znaleźć na stronie www.UR.

8.10. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, oceny i doskonalenia systemu wsparcia oraz motywowania studentów, jak również ocena kadry wspierającej proces kształcenia, a także udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów

Ważną rolę w podnoszeniu jakości kształcenia odgrywają sami studenci, mając możliwość wskazywania mocnych i słabych stron procesu dydaktycznego, m.in. poprzez cyklicznie ankiety oceniające poszczególnych nauczycieli oraz obsługę administracyjną. Poza ankietami studenci biorą także udział w procedurze monitorowania i przeglądu zasobów materialnych w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej.

Skuteczność wsparcia dydaktycznego oraz administracyjnego dla studentów jest systematycznie badana. Zgodnie z zasadami i procedurami określonymi w ramach systemu zapewnienia jakości kształcenia, studenci w badaniach ankietowych wyrażają swoje opinie o prowadzących zajęcia z poszczególnych przedmiotów jak również na temat pracy Dziekanatu, obsługi Biblioteki UR oraz przepływu informacji dotyczących spraw studenckich i programów studiów.

Dzięki temu na bieżąco mogą zostać wychwycone pojawiające się nieprawidłowości i problemy, a wnioski z wyników badań są analizowane przez poszczególne jednostki i uwzględniane w doskonaleniu procesu kształcenia.

Ważną rolę w doskonaleniu systemu wsparcia studentów pełnią Starostowie poszczególnych lat oraz przedstawiciele Samorządu, którzy przynajmniej raz w semestrze spotykają się z Prodziekanem oraz władzami Instytutu, by sygnalizować niepokojące sytuacje, bieżące problemy oraz wskazywać ewentualne możliwości usprawnień. Przedstawiciele Samorządu studenckiego mają swoich przedstawicieli w Radzie Dydaktycznej Kolegium i Zespole programowym kierunku praca socjalna oraz Zespole ds. Infrastruktury (por. pkt. 8.9).

Osobami, którym zazwyczaj studenci najchętniej zgłaszają swoje uwagi i wnioski są Opiekunowie roku, gdyż to są osoby studentom dobrze znane i służące radą i pomocą studentom danego rocznika. Wszyscy nauczyciele akademicy starają się udzielać wszechstronnego wsparcia w kwestiach ważnych dla studentów, są obecni na dyżurach i konsultacjach dydaktycznych, a gdy nie są w stanie samodzielnie rozwiązać danej kwestii wskazują inne osoby, które mogą to zrobić.

Ocena kadry dydaktycznej opiera się o hospitacje zajęć, procedurę oceny jakości prac dyplomowych oraz recenzji prac oraz stały kontakt nauczycieli akademickich z Zastępcą dyrektora Instytutu ds. kształcenia.

Szczegółowe informacje dotyczące ankietyzacji, procedury oceny jakości prac dyplomowych oraz recenzji prac, procedury monitorowania i przeglądu zasobów materialnych w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz hospitacje zajęć znajdują się na stronie [www UR](http://www.ur.edu.pl).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

Studenci *kierunku praca socjalna* za pośrednictwem Studenckiego Naukowego Koła Pracowników Socjalnych prowadzą także działania pomocowe, np. akcje charytatywne. Są nimi: zbiórki żywności na rzecz Domu Dziecka w Rzeszowie (2018 r.), organizowanie pomocy finansowej i materialnej dla rodziny będącej w potrzebie, osoby starszej i chorej (2017 r. i 2019 r.), udział w akcji wysyłania kartek świątecznych do Starszaków z DPS w Niegowie (2020 r.), czy też pomoc podopiecznym Stowarzyszenia „Zupełne Dobro” w Rzeszowie (2018 r.).

Na tablicach ogłoszeń oraz poprzez korespondencję e-mail studenci i pracownicy informowani są także o konkursach na najlepsze prace dyplomowe organizowane przez różnego rodzaju instytucje, które takie informacje przesyłają do Instytutu/ Kolegium.

Studenci mają możliwość podnoszenia swojej wiedzy, umiejętności i kompetencji poprzez udział w projektach dydaktycznych realizowanych w INS i w UR współfinansowanych ze środków PO WER. Są to m.in. szkolenia językowe, szkolenia specjalistyczne z obsługi programów informatycznych wykorzystywanych w instytucjach pomocy społecznej czy też staże u pracodawców.

Na *kierunku praca socjalna* prowadzone jest indywidualne dostosowanie praktyk zawodowych do zainteresowań studenta (np. student zgłasza, że interesuje go praca socjalna z dziećmi, a Koordynatorzy pomagają zorganizować praktykę dotyczącą pieczy zastępczej, itp.) lub jego szczególnych potrzeb (np. dla studentów z niepełnosprawnościami szukamy instytucji dostosowanych dla takich osób lub Opiekunów praktyk z doświadczeniem w pracy z osobami z niepełnosprawnościami).

W KSN przyjęto zasady, że zamiast konsultowania różnych kwestii z Samorządem studentów, system zakłada współuczestniczenie w podejmowaniu decyzji poprzez faktyczny wpływ na decyzje Rady Dydaktycznej Kolegium czy Zespołu programowego kierunku praca socjalna oraz Zespołu ds. Infrastruktury.

Sytuacja pandemiczna spowodowała udostępnianie dla studentów coraz większej liczby dokumentów administracyjnych czy też dydaktycznych dostępnych on-line (zamawianie skanów publikacji z biblioteki), dzięki czemu proces realizacji procesu uczenia się uległ przyspieszeniu.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

9.1. Zakres, sposoby zapewnienia aktualności i zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców, w tym przyszłych i obecnych studentów, udostępnianej publicznie informacji o warunkach przyjęć na studia, programie studiów, jego realizacji i osiągniętych wynikach

Informacja o studiach na kierunku *praca socjalna* jest ogólnodostępna bez jakichkolwiek ograniczeń dla szerokiego grona odbiorców. Główny zasób informacji na temat kierunku został umieszczony na [podstronie KNS UR](#). Wybierając zakładkę „Student”, a następnie „Kierunki studiów” oraz „Praca socjalna” każdy zainteresowany odbiorca ma możliwość zapoznania się z bieżącymi informacjami (zakładka „Ogłoszenia”), składem zespołu programowego kierunku wraz z kontaktowym adresem e-mail do Kierownika zespołu (zakładka „Kierownik i zespół programowy kierunku”), odsyłaczem do [programów studiów](#): (zakładka „Programy studiów”) zawierającymi m.in. informacje na temat efektów uczenia się, planami studiów dla aktualnie trwających cykli kształcenia (zakładka „Harmonogramy studiów (plany studiów)”, sylabusami zajęć (zawierającymi m.in. informacje na temat systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się) dla aktualnie trwających cykli kształcenia (zakładka „Sylabusy”), rozkładami zajęć dla aktualnie trwającego semestru (zakładka „Harmonogramy zajęć (Rozkłady zajęć)”), informacjami na temat praktyk oraz zasad ich organizacji i odbywania (zakładka „Praktyki programowe”), w tym [Zarządzenie Rektora UR nr 75/2021 dotyczące organizacji praktyk zawodowych](#), regulaminy praktyk dla aktualnie trwających cykli kształcenia, plany praktyk, wzór dziennika praktyk, oświadczenie NNW oraz wzór sprawozdania z przebiegu praktyk wypełnianego przez Koordynatora praktyk, informacjami na temat zajęć zdalnych prowadzonych w związku z obostrzeniami wynikającymi z sytuacji epidemicznej (zakładka „Zajęcia zdalne”) oraz informacjami dotyczącymi profilu zawodowego absolwenta, nabywanej wiedzy oraz umiejętności, a także perspektyw zawodowych (zakładka „Sylwetka absolwenta”). Informacje na temat [zasad dyplomowania](#) zostały umieszczone na podstronie KNS UR. Na podstronie KNS w zakładce „Student” odbiorcy mogą znaleźć także m.in. informacje bieżące (zakładka „Aktualności”), informacje dotyczące zapewnienia jakości kształcenia, w tym raport z oceny własnej Kolegium za r. akad. 2019/2020 (zakładka: „Jakość kształcenia”), dane kontaktowe do władz dziekańskich, dziekanatu oraz nauczycieli akademickich wraz z wskazaniem ich dostępności, informacje na temat aktualnej sesji egzaminacyjnej czy informacje dotyczące samorządu studenckiego. Zawarto także informacje na temat możliwości bezpłatnego korzystania przez studentów z oprogramowania Microsoft 365 oraz dostępu do Wirtualnej Uczelni.

Na stronie internetowej UR zostały także umieszczone [zasoby skierowane do kandydatów na studia](#). Kandydaci mają możliwość zapoznania się z harmonogramem rekrutacji oraz aktualnie prowadzonymi naborami na studia. Oprócz dostępu do systemu rekrutacyjnego umożliwiającego elektroniczną rejestrację kandydatów odbiorcy mogą uzyskać informacje na temat danych kontaktowych do Kolegium Zespołu Rekrutacyjnego utworzonego wspólnie dla kierunków: praca socjalna oraz bezpieczeństwo wewnętrzne, politologia, bezpieczeństwo wewnętrzne, politologia, socjologia i studia europejskie. Mogą także zapoznać się m.in. z zasadami rekrutacji i sylwetką absolwenta (odrębnie dla studiów I i II stopnia), informacjami na temat wymaganych dokumentów, obowiązujących opłat, limitami przyjęć, zasadami uwzględniania osiągnięć olimpijczyków, możliwościami skorzystania z pomocy materialnej, dostępnymi domami studenta, zasadami przyznawania miejsc w domach studenta oraz opłatami za korzystanie z domów studenckich, a także aktami prawnymi regulującymi kwestie dotyczące procesu rekrutacji. Za dobrą praktykę można uznać opracowanie i umieszczenie materiałów mających za zadanie w przystępny sposób

przedstawić informacje dotyczące rekrutacji takie jak: opracowany w formie infografik *Poradnik dla kandydata*, syntetyczna informacja na temat przebiegu procesu rekrutacji *Rekrutacja krok po kroku* oraz zakładka z najczęściej zadawanymi pytaniami (FAQ). Oprócz tego umieszczono informacje o zasadach rekrutacji dla cudzoziemców, możliwości przeniesienia studenta na UR z innej uczelni, a także informacje o możliwościach i zasadach potwierdzenia efektów uczenia się (w przypadku kierunku praca socjalna nie przewidziano możliwości potwierdzenia efektów uczenia się).

Ponadto na podstronie INS w zakładce „Kandydat” zamieszczono prezentację zawierającą przystępne [informacje na temat prowadzonych w Instytucie kierunków socjologia oraz praca socjalna](#).

Na podstronie INS w zakładce „Student” umieszczono także informacje na temat działalności [Studenckiego Koła Naukowych Pracowników Socjalnych](#) wraz z odsyłaczem do profilu Koła prowadzonego na portalu społecznościowym [Facebook](#). Profil na portalu społecznościowym Facebook jest prowadzony także dla kierunku [praca socjalna](#).

9.2. Sposoby, częstość i zakres oceny publicznego dostępu do informacji, udziału w ocenie różnych grup interesariuszy, w tym studentów, a także skuteczność działań doskonalących w tym zakresie

Ocena możliwości publicznego dostępu do informacji odbywa się na kilku poziomach. Przede wszystkim bieżący dostęp do aktualizacji danych mają pracownicy dziekanatu KNS, którzy czuwają nad zamieszczaniem bieżących informacji. W KNS została wyznaczona osoba (pracownik Dziekanatu Kolegium, wskazany przez Dziekana Kolegium, zgodnie z obowiązującym zakresem czynności, wynikającym ze stosunku świadczonej pracy w UR), która umieszcza na stronie Kolegium informacje dotyczące realizowanego procesu kształcenia w poszczególnych Instytutach oraz na poszczególnych kierunkach studiów. Kierownik Zespołu programowego dla kierunku przesyła aktualne informacje dla danego kierunku (harmonogramy zajęć, harmonogramy studiów, sylabusy przedmiotów, etc.). Na poziomie INS została zatrudniona osoba posiadająca w swoim zakresie obowiązków m.in. zadania związane z administrowaniem podstrony internetowej INS, w tym dbaniem o aktualność zawartych na niej informacji. Aktualność, rzetelność, zrozumiałość, kompleksowość informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców jest na bieżąco monitorowana przez Dyрекcję INS wspomaganą przez pracowników sekretariatu. Zostały także wyznaczone osoby do bieżącego prowadzenia profilu kierunku praca socjalna na portalu społecznościowym Facebook.

Udostępnione dla studentów sylabusy – zostały, w ramach prac związanych z zapewnieniem jakości kształcenia, poddane analizie przez Kierownika kierunku, wraz z zespołem programowym kierunku oraz pracowników Sekcji Jakości i Akredytacji działającej w ramach Dziekanatu Kolegium. Studenci mają możliwość dokonania oceny dostępu do informacji o harmonogramach, sylabusach przedmiotów, zmianach w organizacji zajęć, jak również mogą zasugerować zmiany na rzecz poprawy dostępności informacji, istotnych z punktu widzenia odbiorcy w ramach realizowanej „Ankiety oceny warunków studiowania”. Okres realizacji poprzedniego badania zbiegł się ze zmianą strony internetowej uczelni, co miało odzwierciedlenie w odpowiedziach otwartych studentów, którzy zaznajomieni z funkcjonalnością „starej” strony, nową stronę uczelni odebrali i ocenili jako mniej przejrzystą i przyjazną dla studenta. Raport z wyników powyższego badania został przesłany do dziekanów kolegiów oraz udostępniony na [stronie internetowej UR](#). Wnioski oraz rekomendacje na rzecz poprawy warunków studiowania w tym publicznego dostępu do informacji uzyskane na podstawie wyników ankiety, zostały ustalone na posiedzeniu uczelnianej Komisji ds. Kształcenia a następnie przekazane przez Prorektora ds. Studenckich i Kształcenia do wiadomości oraz wdrożenia na poziomie jednostek oraz na poziomie centralnym. Wnioski i oceny przyczyniają się do wprowadzania skutecznych działań naprawczych w zakresie doskonalenia dostępu do informacji. Przykładem podjętych działań doskonalących było dodanie na stronie internetowej UR zakładki [COVID INFO](#), gdzie studenci mogli znaleźć wszystkie bieżące zarządzenia Rektora, komunikaty oraz

informacje związane z organizacją kształcenia w okresie pandemii. Również nazwa dotychczasowej podstrony *Kształcenie*, została rozbudowana i w obecnym kształcie brzmi: *Kształcenie, jakość kształcenia*.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

10.1. Sposoby sprawowania nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów, kompetencji i zakresu odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za kierunek, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku

Nowe przepisy ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* i wyzwania, jakie w obliczu tych przepisów postawiono uczelniom wyższym, przyczyniły się do reorganizacji dotychczasowej struktury UR, jak również zmian w strukturze systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz procesu zarządzania kierunkiem. Zgodnie z postanowieniami [Uchwały nr 508/11/2019](#) Senatu UR z dnia 28.11.2019r. w sprawie funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Rzeszowskim, strukturę WSZJK na poziomie Kolegium tworzą wyszczególnione również w Statucie UR zespoły programowe kierunków studiów i Rada Dydaktyczna Kolegium, zaś na poziomie Uczelni – Komisja ds. Kształcenia. Szczegółowe zadania tych organów zostały określone w [Zarządzeniu Rektora nr 83/2019](#) z dnia 10.12.2019r. w sprawie szczegółowych zadań Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Rzeszowskim, z uwzględnieniem zmian określonych w [Zarządzeniu nr 133/2020](#) z 23.11.2020 r.

Nadzór merytoryczny nad kierunkiem studiów sprawuje Zespół programowy kierunku studiów, powołany przez Prorektora ds. Kolegium. W skład zespołu programowego wchodzi nauczyciele akademicki posiadający dorobek w dyscyplinie nauki socjologiczne oraz przedstawiciel samorządu studentów. Pracom zespołu programowego przewodniczy Kierownik kierunku, wyłoniony spośród członków zespołu i powołany przez Rektora UR (na wniosek dyrektora INS). Kierownik kierunku kieruje pracami zespołu programowego, w szczególności w zakresie tworzenia dokumentacji programu studiów, jego oceny i ewaluacji. Sprawuje również nadzór nad procesem dydaktycznym, organizacją i przebiegiem praktyk programowych studentów. Kierownicy kierunków wraz z Dziekanem Kolegium, prodziekanami, przedstawicielami studentów i administracji tworzą Radę Dydaktyczną Kolegium, która jest odpowiedzialna za kształtowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w kolegium, jego ewaluację i doskonalenie. Rada Dydaktyczna opiniuje zmiany w programach studiów, analizuje i doskonali funkcjonujące w kolegium procedury zapewnienia jakości kształcenia oraz inicjuje działania na rzecz doskonalenia jakości kształcenia z uwzględnieniem:

- wyników przeglądu i oceny programów dokonywanej przez zespoły programowe kierunków studiów,
- wyników badań prowadzonych w ramach WSZJK,
- oceny jakości kształcenia przeprowadzanej przez Polską Komisję Akredytacyjną,
- oceny dostępności informacji o programach studiów, sylabusach przedmiotów oraz podejmowanych przez jednostkę działaniach na rzecz oceny i doskonalenia programów.

Szczegółowe zasady zwoływania posiedzeń, organizacji i trybu pracy Rady określa Regulamin, który wraz ze składem Rady Dydaktycznej dostępny jest pod [adresem www](#).

Nadzór nad funkcjonowaniem systemu zapewnienia jakości kształcenia w kolegium sprawuje Dziekan, który w celu efektywnej realizacji zadań WSZJK ma również prawo do powołania komisji/zespołów doraźnych, na potrzebę oceny lub wypracowania określonych rozwiązań. Zakres zadań doraźnych komisji/zespołów WSZJK działających w ramach KNS określa [Regulamin](#).

W ramach KNS został powołany Zespół ds. jakościowej oceny prac dyplomowych, w skład którego wchodzi osoba wyznaczona dla *kierunku praca socjalna*. Zakres zadań zespołu i sposób ich wykonywania został określony procedurą oceny jakości prac dyplomowych oraz recenzji prac. Informacje na temat składu osobowego Zespołu oraz procedury regulującej jego prace są dostępne pod [adresem www](#). Ponadto został powołany czteroosobowy Zespół ds. infrastruktury, w skład którego wchodzi Kierownik kierunku, przedstawiciel nauczycieli akademickich (opiekunów roczników) zatrudnionych w INS, przedstawiciel studentów *kierunku praca socjalna* oraz przedstawiciel administracji budynków. Zakres zadań Zespołu i sposób ich wykonywania został określony procedurą monitorowania i przeglądu zasobów materialnych w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej w Uniwersytecie Rzeszowskim z dnia 20.02.2020 r. Informacje na temat składu osobowego Zespołu oraz procedury regulującej jego prace są dostępne na [stronie www](#).

Dziekan Kolegium koordynuje także sprawami studenckimi, nadzoruje przebieg procesu kształcenia na prowadzonych przez jednostkę kierunkach, w porozumieniu z dyrektorami instytutów zatwierdza obsadę zajęć dydaktycznych (z uwzględnieniem zapewnienia spójności programów z prowadzonymi badaniami naukowymi). Opiekę administracyjną i organizacyjną nad kierunkiem sprawują pracownicy administracyjni Dziekanatu KNS, którego pracami kieruje Dyrektor dziekanatu. Dziekanat składa się z sekcji odpowiadających za obsługę toku studiów, działalności dydaktycznej, spraw socjalnych studentów, jakości kształcenia i akredytacji, praktyk studenckich.

10.2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

Wytyczne w zakresie projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów określa Uchwała nr 413/02/2019 Senatu UR z dnia 28.02.2019 r. w *sprawie wytycznych dotyczących projektowania programów studiów wyższych w Uniwersytecie Rzeszowskim, z późn. zm.* Szczegółowe zasady dotyczące projektowania programów oraz sporządzania ich dokumentacji określa Zarządzenie nr 12/2019 Rektora UR z dnia 7 marca 2019 r., z późn. zm. Powyższe akty prawne udostępnione są na [stronie www Uczelni](#). W procesie projektowania i doskonalenia programów uwzględniane są zarówno wnioski i opinie interesariuszy wewnętrznych (tj. nauczycieli, studentów) jak i zewnętrznych, pozyskanych od instytucji związanych z obszarem pomocy i integracji społecznej, w których realizowana jest praca socjalna na rzecz klientów tego systemu wsparcia społecznego. Szczególnie istotne i cenne w bieżącej ocenie procesu kształcenia są opinie przedstawicieli instytucji, w których studenci kierunku realizują praktyki programowe.

Studenci włączani są w proces projektowania i oceny programów poprzez udział w pracach Zespołu programowego, w Radzie Dydaktycznej, Komisji ds. Kształcenia oraz w Senacie. Opinie studentów na temat programu pozyskiwane są przez ich przedstawicieli zaangażowanych w prace powyższych organów. Niezależnie studenci mogą również zgłaszać uwagi i sugestie w sprawie programu studiów oraz jego realizacji do Opiekuna roku, Kierownika kierunku bądź Dziekana.

Proces ustalenia programu studiów lub zmian w programie ma następujący przebieg:

- wypracowanie dokumentacji w Zespole programowym kierunku studiów,
- zgłoszenie przez kierownika kierunku do Rady Dydaktycznej Kolegium wniosku w tej sprawie,
- analiza formalno-prawna dokumentacji programu przez pracowników Sekcji Jakości i Akredytacji dziekanatu,
- zaopiniowanie projektu programu przez Radę Dydaktyczną Kolegium,
- przekazanie projektu programu wraz z opinią Samorządu Studentów na Senat, za pośrednictwem Działu Jakości i Akredytacji UR,
- analiza kompletności dokumentacji przez Dział Jakości i Akredytacji oraz sporządzenie projektu uchwały Senatu,
- opiniowanie projektu uchwały przez Komisję ds. Kształcenia,
- ustalenie programu przez Senat UR,

Na podstawie przyjętego przez Senat programu studiów, Rada Dydaktyczna Kolegium ustala szczegółowy harmonogram studiów.

10.3. Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródła informacji wykorzystywanych w tych procesach

Monitorowanie programu studiów i założonych w programie efektów uczenia się, prowadzone jest kompleksowo przez Zespół programowy kierunku praca socjalna oraz Radę Dydaktyczną KNS. Ewaluacja przeprowadzana przez zespół programowy odbywa się w oparciu o analizę sylabusów przedmiotów pod kątem: spójności efektów przedmiotowych z efektami uczenia się dla kierunku, doboru metod kształcenia i oceniania do zakładanych efektów uczenia się, zgodności treści przedmiotowych z aktualnym stanem wiedzy, poprawności szacowania bilansu nakładu pracy studenta, doboru aktualnej literatury. Analizie podlegają także praktyki zawodowe studentów w zakresie zgodności profilu działalności instytucji przyjmujących studentów na praktyki z efektami uczenia się wymaganymi do uzyskania w ramach praktyk. Ponadto, zespół programowy dokonuje weryfikacji obsady kadrowej kierunku w zakresie zgodności kwalifikacji kadry z prowadzonymi zajęciami.

Monitorowaniu podlega również proces dyplomowania, zarówno w zakresie analizy jak i zatwierdzania tematyki prac dyplomowych, oraz weryfikacji obronionych prac. Mając na uwadze zapewnienie jakości procesu dyplomowania, w KNS został przyjęty Uchwałą Rady Dydaktycznej obowiązujący od 1.10.2021 r. [Regulamin dyplomowania](#) (wcześniej obowiązywały wytyczne pisanie pracy dyplomowej w KNS). Szczegółowe informacje dotyczące procesu dyplomowania oraz wykaz niezbędnych dokumentów dla studenta i nauczycieli akademickich można znaleźć w zakładce „Student” wybierając kolejno hasło „Praca dyplomowa”. Oceny jakości prac dyplomowych oraz recenzji prac dokonuje powołany przez Dziekana Kolegium Zespół ds. Oceny Jakościowej Prac Dyplomowych, w oparciu o przyjęte w Uczelni kryteria, określone w [Procedurze z dnia 14.01.2021 r.](#) Przed powołaniem Zespołu cena jakości prac dyplomowych za r. akad. 2019/2020 była natomiast dokonywana przez Zespół programowy kierunku praca socjalna.

System monitorowania osiągniętych efektów uczenia się obejmuje również analizę wyników ankiet studenckich, dotyczących oceny prowadzących zajęcia oraz wnioski z hospitacji zajęć, które prowadzone są zgodnie z określoną w UR procedurą.

W związku z sytuacją epidemiczną i związaną z tym koniecznością realizacji zajęć w formie zdalnej, w Uczelni wdrożono szereg procedur i wytycznych mających na celu zapewnienie prawidłowej realizacji zajęć oraz weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. W celu ewaluacji jakości procesu nauczania organizowanego w tej formie, z inicjatywy Prorektora ds. Studenckich i Kształcenia oraz w porozumieniu z Samorządem Studentów, przeprowadzono pod koniec ubiegłego roku akademickiego *Ankietę oceny nauki zdalnej*. Przesłane przez Dział Jakości i Akredytacji szczegółowe wyniki ankiet zostały przeanalizowane przez Zespół Programowy kierunku oraz wykorzystane w celu doskonalenia form prowadzonych zajęć w obecnym roku akademickim.

Wnioski z ogólnouczelnianych badań ankietowych stanowią podstawę do opracowania przez Dział Jakości i Akredytacji rekomendacji oraz propozycji działań na rzecz poprawy jakości kształcenia. Powyższy dokument podlega analizie i weryfikacji przez Komisję ds. Kształcenia, a podjęta przez Komisję stosowna uchwała w sprawie ustalenia rekomendacji, po ostatecznym zatwierdzeniu przez Prorektora ds. Studenckich i Kształcenia, jest przekazywana do odpowiednich jednostek Uczelni (adresatów rekomendacji). Rekomendacje Komisji ds. Kształcenia wynikające z badań ankietowych realizowanych w poprzednim roku akademickim dostępne są pod [adresem www](#).

Od 2011 r., w Uczelni monitorowana jest jakość kształcenia w jednostkach organizacyjnych, w oparciu o przyjęty wzór formularza oceny jednostki. W poprzedniej strukturze UR badanie

realizowane było na wydziałach, a sporządzany przez Dział Jakości i Akredytacji raport z analizy wyników stanowił jedno z narzędzi oceny sposobu funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia w tych jednostkach oraz podstawę do sformułowania rekomendacji na rzecz jego doskonalenia. Rekomendacje po zatwierdzeniu przez Zespół Uczelniany były przekazywane do dziekanów wydziałów. Obecnie, w nowej strukturze uczelni badanie jakości prowadzone jest zarówno na poziomie Kierunków studiów jak również na poziomie kolegiów (w oparciu o ustalone przez Komisję ds. Kształcenia dwa wzory formularzy), co pozwala na dokonanie kompleksowej analizy i oceny procesu zarządzania kierunkiem. Ustalone przez Komisję ds. Kształcenia w dniu 15.04.2021 r. [rekomendacje na rzecz poprawy jakości kształcenia](#), wynikające z badania za rok akademicki 2019/2020, stanowią podstawę do podjęcia przez jednostki Uczelni działań doskonalących.

Ocena osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się na *kierunku praca socjalna* dokonywana jest na bieżąco, na podstawie analizy wyników sesji egzaminacyjnych oraz wyników ocen ankietowych poszczególnych zajęć. Ankiety realizowane są w formie elektronicznej po każdym semestrze i poza pytaniami zamkniętymi pozwalają studentom na wpisanie dodatkowych uwag i sugestii w zakresie prowadzonych przez nauczyciela zajęć. Po zakończonej ankietyzacji dydaktycy mają wgląd do wyników własnej oceny na indywidualnym koncie w Systemie Wirtualna Uczelnia. Niezależnie, Dział Jakości i Akredytacji przesyła na adres mailowy Dziekana wyniki ocen nauczycieli prowadzących zajęcia w kolegium. Szczegółowe zasady ankietyzacji oraz sposób wykorzystania wyników określa [Zarządzenie 8/2020](#) Rektora UR z 29.01.2020r. w sprawie realizacji badań ankietowych w ramach Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia i analizy ich wyników na Uniwersytecie Rzeszowskim, z późn. zmianami określonymi w [Zarządzeniu nr 2/2021](#) Rektora UR z dnia 12.01.2021r. W lipcu 2020 r. Proroktor ds. Studenckich i Kształcenia UR wraz z Samorządem Studentów UR przeprowadzili wśród studentów badania dotyczące edukacji zdalnej.

W ocenie uzyskanych efektów uczenia się uczestniczą również absolwenci kierunków studiów, którzy w ramach realizowanej ankiety *Badanie losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu Rzeszowskiego* wyrażają swoje opinie na temat wykorzystania i przydatności w obecnej pracy zawodowej wiedzy i umiejętności zdobytych podczas studiów. Badanie realizowane jest przez Biuro Karier UR, a wyniki tego badania omawiane są na spotkaniach Uczelnianego Zespołu (obecnie Komisji ds. Kształcenia), przy udziale osób reprezentujących kierunki studiów. Od kilku lat, w Uczelni organizowane są również spotkania z udziałem pracowników Biura Informacji Statystycznej i Analiz WUP w Rzeszowie, poświęcone tematyce dostosowania oferty dydaktycznej UR do zapotrzebowania rynku pracy, w kontekście wyników badań prowadzonych przez Wojewódzki Urząd Pracy. Prezentacja wyników badań dotycząca podkarpackiego rynku pracy udostępniana jest na [stronie Uczelni](#).

Uczelnia w ramach WSZJK prowadzi również monitoring wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia dokonanych przez Polską Komisję Akredytacyjną. Opracowane przez Dział Jakości i Akredytacji sprawozdania na podstawie raportów powizytacyjnych PKA, uwzględniają najczęściej powtarzające się uwagi i zalecenia oraz dobre praktyki, które spotkały się z uznaniem Zespołów Wizytujących PKA. Sprawozdania omawiane były w trakcie posiedzeń Uczelnianego Zespołu a następnie publikowane na stronie internetowej Uczelni.

10.4. Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów

Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do poszczególnych przedmiotów zawarte są w sylabusach. Stanowią one dla Zespołu programowego kierunku źródło do oceny adekwatności stosowanych metod i kryteriów oceniania do zakładanych efektów uczenia

się. Weryfikacja osiąganych efektów odbywa się również na podstawie przeglądu przez Zespół programowy prac dyplomowych, protokołów z egzaminów oraz recenzji prac dyplomowych i protokołów z egzaminów dyplomowych. Zgodnie z procedurą antyplagiatową obowiązującą w UR wszystkie prace dyplomowe przygotowane na *kierunku praca socjalna* zostały poddane badaniu w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym. Warunkiem dopuszczenia studenta do egzaminu dyplomowego jest zaakceptowanie przez promotora raportu wygenerowanego z Jednolitego Systemu Antyplagiatowego. Wydruk wygenerowanego raportu jest dołączany do dokumentacji egzaminu dyplomowego studenta.

Efekty osiągnięte po zakończeniu studiów I stopnia na kierunku *praca socjalna* pozwalają na podjęcie studiów II stopnia na *kierunku praca socjalna* lub pokrewnych (np. socjologia). Osiągnięte efekty uczenia się pozwalają większości absolwentom na znalezienie zatrudnienia na rynku pracy, w szczególności w zawodzie pracownika socjalnego zgodnie z nabytymi uprawnieniami do wykonywania tego zawodu, jak również wybór alternatywnej ścieżki kariery zawodowej, jaką jest założenie własnej działalności gospodarczej.

10.5. Zakres, formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz interesariuszy zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu studiów

Zagadnienia wskazane w tym punkcie były już częściowo omówione we wcześniejszych częściach raportu. Wszyscy nauczyciele akademicki zatrudnieni w INS, w tym prowadzący zajęcia na *kierunku praca socjalna* na zakończenie każdego roku akademickiego są zobowiązani do wypełnienia i złożenia oświadczenia dotyczącego osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się wraz z możliwością zgłoszenia ewentualnych trudności w osiągnięciu zakładanych efektów uczenia się oraz zgłoszenia propozycji wdrożenia rozwiązań mających na celu doskonalenie programu studiów. Kwestie jakości kształcenia podejmowane są podczas zebrań pracowników INS oraz posiedzeń Rady INS.

Na potrzeby m.in. doskonalenia i realizacji programu studiów prowadzona jest ścisła i stała współpraca z interesariuszami zewnętrznymi reprezentującymi publiczne instytucje pomocy społecznej szczebla gminnego, powiatowego oraz wojewódzkiego a także organizacje pozarządowe działające w obszarze szeroko rozumianej pomocy społecznej oraz pracy socjalnej.

Ewentualne zmiany w programach studiów są wypracowywane partycypacyjnie w zespołach roboczych/Zespół programowy kierunku *praca socjalna* umożliwiających zaangażowanie szerokiego grona pracowników i są też uzgadniane z przedstawicielami studentów oraz interesariuszy zewnętrznych.

Zauważenia wymaga, że przyjęta wizja zarządzania *kierunkiem praca socjalna* opiera się na założeniu, iż osiągnięcie odpowiedniej jakości kształcenia wymaga zapewnienia stabilności programu studiów, a zbyt częste wprowadzanie zmian w programie zamiast podniesieniem jakości kształcenia może skutkować jej obniżeniem. Dlatego dąży się do tego, żeby nie wprowadzać zbyt często zmian w programie studiów, lecz tylko wtedy gdy są one konieczne lub mogą wpływać na podniesienie poziomu kształcenia oraz dostosowanie do potrzeb rynku pracy.

10.6. Sposoby wykorzystania wyników zewnętrznych ocen jakości kształcenia i sformułowanych zaleceń w doskonaleniu programu kształcenia na ocenianym kierunku.

Na ocenianym kierunku nie była dokonywana dotychczas zewnętrzna ocena jakości kształcenia. Niemniej jednak prowadzone są analizy raportów PKA z ocen dokonywanych na innych kierunkach prowadzonych przez UR oraz na *kierunkach praca socjalna* prowadzonych przez inne szkoły wyższe, dzięki czemu wprowadzane są działania przyczyniające się do podnoszenia jakości kształcenia w sposób wyprzedzający, a nie dopiero po dokonanej ocenie. Dobrą praktyką stosowaną na UR jest dzielenie się doświadczeniami przez przedstawicieli kierunków, które zostały poddane ewaluacji z przedstawicielami pozostałych kierunków prowadzonych na uczelni. Innymi słowy, jeżeli na

podstawie oceny przeprowadzonej przez PKA na danym kierunku stwierdzana jest zasadność wprowadzenia rozwiązań systemowych, to są one wprowadzane nie tylko na kierunku poddanym ocenie, lecz na poziomie KNS a nawet na poziomie całej uczelni.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	Mocne strony I. Długoletnia współpraca z instytucjami pomocy i integracji społecznej przejawiająca się konsultacjami programu kształcenia, organizowaniem konferencji i seminariów naukowych oraz praktyk i staży studentów, co przekłada się na kształcenie zgodnie z zapotrzebowaniem rynku pracy. II. Program studiów uwzględniający znaczną pulę godzin przeznaczonych na realizację konwersatoriów i kształtowanie praktycznych umiejętności. III. Ustawiczne doskonalenie kadry dydaktycznej poprzez udział w wielu projektach dydaktycznych finansowanych ze środków Unii Europejskiej – szkolenia, staże dydaktyczne, wyjazdy studyjne. IV. Wsparcie studentów w uczeniu się i wejściu na rynek pracy poprzez realizację projektów stażowych i inne działania (np. szkolenia z j. angielskiego, szkolenia z programów wykorzystywanych w	Słabe strony I. Realizacja praktyk w sytuacji pandemii - odmowa przyjmowania studentów przez instytucje np. ośrodki pomocy społecznej czy domy pomocy społecznej. II. Niska mobilność międzynarodowa studentów. III. Niska aktywność w aplikowaniu o środki zewnętrzne na cele naukowo-badawcze w zakresie pracy socjalnej. IV. Etap wdrażania działań służących umiędzynarodowieniu kierunku. V. Zbyt duże obciążenie pracowników badawczo-dydaktycznych pracą dydaktyczną i organizacyjno-administracyjną.

	pomocy społecznej i itp.), a także aktywizacja naukowa poprzez udział w kołach naukowych i opracowanie publikacji naukowych. V. Ciągłe doskonalony system jakości kształcenia.	
Czynniki zewnętrzne	Szanse I. Położenie uczelni przekładające się na dobre skomunikowanie z Rzeszowem oraz miejscowościami Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (łatwy dojazd motywacją do wyboru UR jako miejsca studiów). II. Zapotrzebowanie na pracowników socjalnych na regionalnym rynku pracy i rozwój centrów usług społecznych i III sektora. III. Wzmacnianie współpracy naukowej w wymiarze krajowym i międzynarodowym.	Zagrożenia I. Przedłużający się stan pandemii utrudniający realizację praktyk studenckich oraz przysparzający trudności związane z udziałem w zajęciach ze względu na kłopoty z dostępem do Internetu. II. Brak w klasyfikacji dziedzin nauki dyscypliny naukowej praca socjalna. III. Zróżnicowany poziom przygotowania kandydatów na studia. IV. Malejąca liczba studentów w Polsce wynikająca ze zmian demograficznych, konkurencji na rynku edukacyjnym. V. Niski prestiż zawodu pracownika socjalnego i słabe wynagradzanie pracowników socjalnych.

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

Rzeszów, dnia 8.10.2021 r.

(miejscowość)

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku⁴

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	61	35	-	28
	II	39	33	19	---
	III	41	49	17	
II stopnia	I	44	36	21	24
	II	50	30	41	27
Razem:		235	183	134	79

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2018/2019	64	45	30	19
	2019/2020	46	40	18	16
	2020/2021	55	36	18	18
II stopnia	2018/2019	55	40	41	33
	2019/2020	61	46	43	40
	2020/2021	44	28	21	13

⁴ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Razem:	325	235	171	139
---------------	------------	------------	------------	------------

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)⁵

I Stopień stacjonarne

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6
Łączna liczba godzin zajęć	1900+120 godz. praktyk
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	164
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	94
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	7
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	58
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	6
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	120
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	

⁵ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./ ---
2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. ---

I stopień - niestacjonarne

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6
łączna liczba godzin zajęć	1364+120 godz. praktyk
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	115
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	94
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	7
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	58
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	6
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	120
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	0
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./ ---
2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach	2. ---

niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	
--	--

II stopień - stacjonarne

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4
Łączna liczba godzin zajęć	765+60 godz. praktyk
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	92
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	88
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	5
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	46
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	4
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	60
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	N/D
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./ ---
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1. ---

II stopień - niestacjonarne

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4
Łączna liczba godzin zajęć	491+60 godz. praktyk
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	84
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	88
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	5
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	46
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	4
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	60
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	N/D
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./ ---
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2. ---

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów⁶

I stopień

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczna godzin zajęć stacjonarne/nie stacjonarne	Liczba punktów ECTS
Wprowadzenie do pracy socjalnej [bn] * w programie studiów zaznaczono przedmioty z działalności naukowej w dyscyplinie nauki socjologiczne	Wykład, ćwiczenia	45/30	5
Wstęp do socjologii [bn]	Wykład, ćwiczenia	30/30	5
Psychologia ogólna i rozwojowa [bn]	Wykład, ćwiczenia	30/30	3
Podstawy ekonomii [bn]	Wykład, ćwiczenia	30/20	3
Pedagogika społeczna [bn]	Wykład, ćwiczenia	30/30	3
Podstawy wiedzy o rozwoju biopsychicznym człowieka w cyklu życia [bn]	Wykład, ćwiczenia	30/30	3
Metodyka pracy socjalnej [bn]	Wykład, ćwiczenia	90/80	10
Teoria pracy socjalnej [bn]	Wykład	15/10	4
Aksjologia pracy socjalnej [bn]	Konwersatorium	15/15	2
Metody badań społecznych [bn]	Wykład, ćwiczenia	45/30	4
Psychologia społeczna [bn]	Wykład, ćwiczenia	30/30	3
Socjologia rodziny [bn]	Wykład, ćwiczenia	30/20	3
Podstawy statystyki [bn]	Laboratorium	15/15	1
Polityka społeczna [bn]	Wykład, ćwiczenia	45/45	5

⁶Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Pedagogika specjalna [bn]	Wykład, ćwiczenia	30/30	3
Elementy teorii organizacji i zarządzania w pomocy społecznej [bn]	Konwersatorium	30/20	2
Projekt socjalny [bn]	Ćwiczenia warsztatowe	35/30	6
Dewiacje i patologie społeczne [bn]	Ćwiczenia	30/20	3
Rozwiązywanie problemów i kwestii społecznych [bn]	Konwersatorium	30/20	3
Seminarium licencjackie [bn]	Seminarium	60/40	10
Elementy psychoterapii [bn]	Ćwiczenia	30/20	3
Gerontologia społeczna [bn]	Ćwiczenia	15/10	1
Interwencja kryzysowa [bn]	Ćwiczenia warsztatowe	30/20	3
Współczesne kierunki rozwoju polityki społecznej [bn]	Wykład	15/15	3
Współczesne koncepcje rozwoju pracy socjalnej [bn]	Wykład	15/15	3
Razem:		480/310	94

II stopień

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczna godzin zajęć stacjonarne/nie stacjonarne	Liczba punktów ECTS
Seminarium magisterskie [bn]	Seminarium	120/80	28
Filozofia społeczna [bn]	Konwersatorium	15/10	3
Filantropia i dobroczynność w pomocy społecznej [bn]	Konwersatorium	15/10	3
Praca socjalna i jej nowe kierunki [bn]	Wykład, ćwiczenia	30/20	5
Psychopatologia ogólna [bn]	Konwersatorium	15/10	4
Wybrane zagadnienia prawne w pomocy społecznej [bn]	Konwersatorium	30/20	4
Metody i techniki badań wykorzystywane w pomocy społecznej [bn]	Konwersatorium	30/20	4

Metodyka pracy socjalnej – geneza i rozwój [bn]	Wykład, ćwiczenia	45/20	5
Dylematy etyczne w pracy socjalnej [bn]	Konwersatorium	15/10	2
Poradnictwo rodzinne i diagnoza problemowa rodziny [bn]	Konwersatorium	20/10	3
Mediacje i negocjacje w pomocy społecznej [bn]	Ćwiczenia warsztatowe	20/10	3
Środowiskowe usługi społeczne [bn]	Konwersatorium	15/10	3
Wybrane kierunki ekonomii społecznej [bn]	Konwersatorium	15/10	3
Asystentura rodziny [bn]	Konwersatorium	15/10	3
Organizacja i zarządzanie w strukturach pomocy społecznej [bn]	Wykład, ćwiczenia	20/20	4
Praca socjalna w organizacjach pozarządowych [bn]	Konwersatorium	15/10	3
Pracownik socjalny w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie [bn]	Ćwiczenia warsztatowe	15/10	4
Socjologiczne aspekty starości i starzenia [bn]	Konwersatorium	15/10	2
Stres i wypalenie zawodowe pracowników socjalnych [bn]	Ćwiczenia warsztatowe	15/10	2
Razem:		480/310	88

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich / Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela⁷

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Nie dotyczy			
Razem:			

⁷ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych⁸

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Key problems of contemporary family	Konwersatorium	III	Stacjonarne	angielski	
Comparative social policies	Konwersatorium	IV	stacjonarne	angielski	

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Key problems of contemporary family	Konwersatorium	III	Niestacjonarne	angielski	
Comparative social policies	Konwersatorium	IV	Niestacjonarne	angielski	

⁸ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku lekarskiego także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia z zakresu nauk klinicznych, sporządzoną wg następującego wzoru:

Imię i nazwisko:
Tytuł naukowy/dziedzina, stopień naukowy/dziedzina oraz dyscyplina, tytuł zawodowy (w przypadku tytułu zawodowego lekarza – specjalizacja), rok uzyskania tytułu/stopnia naukowego/tytułu zawodowego:
Wykaz zajęć/grup zajęć i godzin zajęć prowadzonych na ocenianym kierunku przez nauczyciela akademickiego lub inną osobę w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
Charakterystyka dorobku naukowego ze wskazaniem dziedzin nauki/sztuki oraz dyscypliny/dyscyplin naukowych/artystycznych, w której/których dorobek się mieści (do 600 znaków) oraz wykaz co najwyżej 10 najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat, wraz ze wskazaniem dat uzyskania (publikacji naukowych/osiągnięć artystycznych, patentów i praw ochronnych, zrealizowanych projektów badawczych, nagród krajowych/międzynarodowych za osiągnięcia naukowe/artystyczne), ze szczególnym uwzględnieniem osiągnięć odnoszących się do ocenianego kierunku i prowadzonych na nim zajęć.
Charakterystyka doświadczenia i dorobku dydaktycznego (do 600 znaków) oraz wykaz co najwyżej 10 najważniejszych osiągnięć dydaktycznych ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat, wraz z wskazaniem dat uzyskania (np. autorstwo podręczników/materiałów dydaktycznych, wdrożone innowacje dydaktyczne, nagrody uzyskane przez studentów, nad którymi nauczyciel akademicki sprawował opiekę naukową/artystyczną, opieka nad beneficjentem Diamentowego Grantu, uruchomienie nowego kierunku studiów/specjalności/

zajęć/grupy zajęć, opieka nad kołem naukowym, prowadzenie zajęć w języku obcym, w tym w uczelni zagranicznej, np. w ramach mobilności nauczycieli akademickich).

5. Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności wskazanych w zaleceniach o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę oraz przedstawienie i ocena skutków tych działań.
6. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
7. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru:

Studia stacjonarne pierwszego stopnia (jeśli dotyczy) ⁹							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie
Studia niestacjonarne pierwszego stopnia (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie

⁹ Należy uwzględnić prace dyplomowe ze wszystkich poziomów i form studiów na ocenianym kierunku z ostatnich dwóch lat poprzedzających rok, w którym przeprowadzana jest ocena. W przypadku, gdy łączna liczba absolwentów z ostatnich dwóch lat przekracza 100 – należy uwzględnić prace dyplomowe ze wszystkich poziomów i form studiów na ocenianym kierunku z ostatniego roku poprzedzającego rok, w którym przeprowadzana jest ocena.

Studia stacjonarne drugiego stopnia (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie
Studia niestacjonarne drugiego stopnia (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie
Studia stacjonarne jednolite magisterskie (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko opiekuna	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko recenzenta	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie
Studia niestacjonarne jednolite magisterskie (jeśli dotyczy)							
Nr albumu	Tytuł pracy dyplomowej	Rok	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko	Tytuł/stopień naukowy, imię i nazwisko	Ocena pracy	Ocena egzaminu dyplomowego	Ocena na dyplomie

			opiekuna	recenzenta			

8. Akceptowalnymi formatami są: .doc, .docx, .gif, .png, .jpg (jpeg), .odt, .ods, .pdf, .rtf, .ppt, .pptx, .odp, .txt, .xls, .xlsx, .xml.
9. Nazwy plików nie mogą być dłuższe niż 15 znaków i nie mogą zawierać następujących znaków: ~ "# % & *: < > ? / \ { | } & % # (spacje wiodące i końcowe w nazwach plików lub folderów również nie są dozwolone).
10. Pliki lub foldery nie mogą być skompresowane.

Cz. II. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowe wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny

1. Wskazane przez zespół oceniający prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, projekty zrealizowane przez studentów, prace artystyczne z zajęć kierunkowych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
2. Struktura ocen z egzaminów/zaliczeń ze wskazanych przez zespół oceniający zajęć i sesji egzaminacyjnych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
3. Dokumentacja dotycząca procesu dyplomowania absolwentów wskazanych przez zespół oceniający.
4. Dokumenty dotyczące organizacji, przebiegu i zaliczania praktyk zawodowych, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku.
5. Charakterystyka profilu działalności instytucji, z którymi jednostka współpracuje w realizacji programu studiów, a w szczególności tych, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku (w formie elektronicznej).
6. Wykaz najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych (publikacji, patentów, praw ochronnych, realizowanych projektów badawczych), których autorami/twórcami/realizatorami lub współautorami/współtwórcami/współrealizatorami są studenci ocenianego kierunku, a także zestawienie ich osiągnięć w krajowych i międzynarodowych programach stypendialnych, krajowych i międzynarodowych i konkursach/wystawach/festiwalach/zawodach sportowych z ostatnich 5 lat poprzedzających rok, w którym prowadzona jest wizytacja (w formie elektronicznej).
7. Informacja o zasadach rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie i studentów oraz sposobach pomocy jej ofiarom.

8. Informacja o ocenach/akredytacjach kierunku dokonanych przez instytucje zagraniczne lub inne instytucje krajowe oraz opis działań naprawczych i doskonalących podjętych w odpowiedzi na zalecenia tych instytucji (w formie elektronicznej).

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Standard jakości kształcenia 1.1

Koncepcja i cele kształcenia są zgodne ze strategią uczelni, mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach oraz zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy.

Standard jakości kształcenia 1.2

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscypliną lub dyscyplinami, do których jest przyporządkowany kierunek, opisują, w sposób trafny, specyficzny, realistyczny i pozwalający na stworzenie systemu weryfikacji, wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne osiągnięte przez studentów, a także odpowiadają właściwemu poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz profilowi ogólnoakademickiemu.

Standard jakości kształcenia 1.2a

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, zawierają pełny zakres ogólnych i szczegółowych efektów uczenia się zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 1.2b

Efekty uczenia się w przypadku kierunków studiów kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera lub magistra inżyniera zawierają pełny zakres efektów, umożliwiających uzyskanie kompetencji inżynierskich, zawartych w charakterystykach drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Standard jakości kształcenia 2.1

Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie lub dyscyplinach.

Standard jakości kształcenia 2.1a

Treści programowe w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy obejmują pełny zakres treści programowych zawartych w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.2

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.2a

Harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, a także liczba semestrów, liczba godzin zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i szacowany nakład pracy studentów mierzony liczbą punktów ECTS w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.3

Metody kształcenia są zorientowane na studentów, motywują ich do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się oraz umożliwiają studentom osiągnięcie efektów uczenia się, w tym w szczególności umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 2.4

Jeśli w programie studiów uwzględnione są praktyki zawodowe, ich program, organizacja i nadzór nad realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów zapewniają prawidłową realizację praktyk oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w szczególności tych, które są związane z nabywaniem kompetencji badawczych.

Standard jakości kształcenia 2.4a

Program praktyk zawodowych, organizacja i nadzór nad ich realizacją, dobór miejsc odbywania oraz środowisko, w którym mają miejsce, w tym infrastruktura, a także kompetencje opiekunów, w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 2.5

Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 2.5a

Organizacja procesu nauczania i uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy jest zgodna z regułami i wymaganiami w zakresie sposobu organizacji kształcenia zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Standard jakości kształcenia 3.1

Stosowane są formalnie przyjęte i opublikowane, spójne i przejrzyste warunki przyjęcia kandydatów na studia, umożliwiające właściwy dobór kandydatów, zasady progresji studentów i zaliczania poszczególnych semestrów i lat studiów, w tym dyplomowania, uznawania efektów i okresów uczenia się oraz kwalifikacji uzyskanych w szkolnictwie wyższym, a także potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów.

Standard jakości kształcenia 3.2

System weryfikacji efektów uczenia się umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz rzetelną i wiarygodną ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, a stosowane metody weryfikacji i oceny są zorientowane na studenta, umożliwiają uzyskanie informacji zwrotnej o stopniu osiągnięcia efektów uczenia się oraz motywują studentów do aktywnego udziału w procesie nauczania i uczenia się, jak również pozwalają na sprawdzenie i ocenę wszystkich efektów uczenia się, w tym w szczególności przygotowania do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.

Standard jakości kształcenia 3.2a

Metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy, są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 3.3

Prace etapowe i egzaminacyjne, projekty studenckie, dzienniki praktyk (o ile praktyki są uwzględnione w programie studiów), prace dyplomowe, studenckie osiągnięcia naukowe/artystyczne lub inne związane z kierunkiem studiów, jak również udokumentowana pozycja absolwentów na rynku pracy lub ich dalsza edukacja potwierdzają osiągnięcie efektów uczenia się.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Standard jakości kształcenia 4.1

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Standard jakości kształcenia 4.1a

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 4.2

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Standard jakości kształcenia 5.1

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Standard jakości kształcenia 5.1a

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa uczelni, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia w przypadku kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodów, o których mowa w art. 68 ust. 1 ustawy są zgodne z regułami i wymaganiami zawartymi w standardach kształcenia określonych w rozporządzeniach wydanych na podstawie art. 68 ust. 3 ustawy.

Standard jakości kształcenia 5.2

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Standard jakości kształcenia 6.1

Prowadzona jest współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami, w konstruowaniu programu studiów, jego realizacji oraz doskonaleniu.

Standard jakości kształcenia 6.2

Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Standard jakości kształcenia 7.1

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia, to jest nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry.

Standard jakości kształcenia 7.2

Umiędzynarodowienie kształcenia podlega systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Standard jakości kształcenia 8.1

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiągnięciu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Standard jakości kształcenia 8.2

Wsparcie studentów w procesie uczenia się podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Standard jakości kształcenia 9.1

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Standard jakości kształcenia 9.2

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Standard jakości kształcenia 10.1

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Standard jakości kształcenia 10.2

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości.

{Logo uczelni}